

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Cielmickowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 580 Wydanie P

Poznań, wtorek dnia 15 grudnia 1936

Rok 31

Poznań, 14 grudnia

Zielona Wyspa

Sprawa zamiarów małżeńskich Edwarda VIII wobec pani Simpson, zakończona tak szybko abdykacją króla, była czemś znacznie więcej niż tylko takim czy innym zagadnieniem natury moralnej i prawnej. Była ona zagadnieniem całości Imperjum Brytyjskiego, — tej olbrzymiej angielskiej Ligi Narodów, obejmującej niemal czwartą część kuli ziemskiej.

Rządowi londyńskiemu podlegają dziś — poza metropolją — tylko t. zw. kolonie koronne, jak Gibraltar, Malta, niektóre posiadłości afrykańskie, Ceylon, Borneo, różne inne wyspy i t. d., zarządzane przez sekretarza stanu kolonii za pośrednictwem lokalnych gubernatorów. Specjalny urząd mają Indie, posiadające już dzisiaj szeroką autonomję, choć nie będąc jeszcze dominjum. Natomiast t. zw. dominja — jest ich siedem: Kanada, Australia, Związek Południowy - Afrykański, Nowa Zelandja, Nowa Fundlandja i, od r. 1922, Wolne Państwo Irlandzkie —, są właściwie oddzielnymi państwami, które w stosunku do Wielkiej Brytanji zajmują stanowisko niemal równorzędne. Ewolucja, idąca w tym kierunku, znalazła swe przypięczętowanie w Statucie Westminsterkim, uchwalonym w r. 1931, mocą którego żadna ustawa parlamentu angielskiego nie może obowiązywać w danym dominjum, jeśli nie było jego inicjatywy i zgody.

W tych warunkach król stał się właściwie jedynym — niewątpliwie zresztą bardzo poważnym — łącznikiem między poszczególnymi samodzielnymi częściami Imperjum. Imieniem króla odbywa się dowództwo nad siłami zbrojnymi dominjów, imieniem króla są zwoływane i rozwiązywane ich parlamenty, ogłaszane wyroki sądowe, wybijane pieniądze itd. Imieniem króla wysyłani są przedstawiciele dyplomatyczni całego Imperjum (choć np. w Lidze Narodów reprezentowane są osobno także większe dominja), prowadzone są rokowania międzynarodowe itd.

Na stosunki wewnętrzne dominjów król ma nadto pewien wpływ przez instytucję t. zw. generalnych gubernatorów, będących na miejscu przedstawicieli monarchy. Wpływ ten jednak — dawniej bardzo silny — nabral ostatnio charakteru raczej formalnego z powodu wprowadzenia we wszystkich dominjach instytucji rządów parlamentarnych; nadto gubernator generalny, którego dawniej król mianował na wniosek sekretarza stanu kolonii, od r. 1930 mianowany jest na wniosek premiera odnośnego dominjum.

Bądź co bądź generalny gubernator spełnia na terenie każdej autonomicznej części Imperjum taką rolę, jaka przysługuje królowi w metropolji. M. i. wszystkie uchwalone przez parlament dominjalny ustawy muszą być przedłożone generalnemu gubernatorowi do sankcji, poza tem zaś może on zarezerwować projekt ustawy dla sankcji królewskiej.

Na tem tle widzimy, że utrzymanie autorytetu monarchji jest dla Imperjum Brytyjskiego prosto warunkiem jego bytu lub niebytu. Zachwianie się prestiżu korony lub — nieprawdopodobne zresztą zupełnie — wprowadzenie w Anglii ustroju republikańskiego pociągnęłyby musiało za sobą nieuchronnie, i to w ciągu krótkiego czasu, rozpad dumnego „Commonwealthu“.

Łatwo zrozumieć, jaką groźbę pod tym względem stanowiłoby mogło dal-

Groźny zatarg na Dalekim Wschodzie

Bunt wojsk marsz. Czang-Sueh-Lianga skierowany jest przeciw Japonji, a podsycany przez Moskwę — Już rozpoczęły się walki w prowincji Szan - Si — Stan oblężenia

Szanghaj. (PAT) Całe Chiny śledzą z żywym zaniepokojeniem wydarzenia w prowincji Sien-Si. Położenie jest o tyle groźniejsze, że marsz. Czang-Kai-Szek, którego los nadal jest nieznany, sprawował w praktyce całą pełnię władzy, będąc uosobieniem zjednoczenia narodowego.

Bunt wojsk Czang-Sueh-Lianga nie był całkowitą niespodzianką dla kół dobrze poinformowanych. Czang-Sueh-Liang dowodzi armją w sile 200.000 żołnierzy, pochodzących z Mandżurji, którzy wycofali się do Chin po ogłoszeniu państwa Mandżuoko. Armja ta została wysłana przeciw wojskom komunistycznym, zesrodkowanym w północno-zachodnich prowincjach Chin.

W jej szeregach od wielu miesięcy rosło niezadowolenie. Żołnierze, wyczerpani wskutek długotrwałego wygnania z rodzinnych okolic, obawiali się, że zostaną rozproszeni i wysłani partjami do prowincji Fu-Kien. Wielu chciało walczyć z komunistami i głośno domagało się wojny z Japonją. Pobyt marsz. Czang-Kai-Szeka w październiku pozornie spowodował uspokojenie. Czang-Sueh-Liang przyrzekł mu wierność.

W Szanghaju twierdzą, że obecny bunt został wywołany przez kilku podwładnych Czang-Sueh-Lianga. W Chinach zapanowało wielkie podniecenie od chwili zaatakowania prowincji Sui-Juan przez Mongołów, popieraną przez czynniki zagraniczne. Odbyły się manifestacje przeciwjapońskie w Pekinie i Szanghaju, zorganizowane przez studentów oraz inteligencję, należącą do t. zw. „stowarzyszenia zba-

wienia narodowego“. Nawet w łonie Kuomintangu istnieć ma odłam, sprzyjający idei przymierza z Sowiekami przeciw Japonji.

Ostatnie wydarzenia w Sen-Si wskazują, że nie które czynniki nie cofają się przed niczem celem zmuszenia rządu do zajęcia nieprzejednanego stanowiska wobec Japonji.

Szanghaj. (PAT) W prowincji Szan-Si zaczęły się rzekome działania wojenne i doszło do starcia pomiędzy wojskami rządowymi a powstańcami, których siły obliczają na 100 tysięcy.

Wojska rządowe pośpiesznie są wysyłane w celu stłumienia rewolty. Ruch kolejowy uległ przerwie. Znaczna część pociągów zajęta jest przez transporty bojowe. Na czele oddziałów rządowych stanął min. wojny Hoying-Szing.

Wódz powstańców Czang-Sueh-Liang zajął ważną pozycję strategiczną w Tung-Kwan na granicy prowincji Honan i Szan-Si.

Szanghaj. (PAT) Rząd centralny upoważnił komitet wojskowy do ogłaszania stanu wojennego wszędzie, gdzie to będzie uznane za konieczne. Poza Nankinem stan wojenny zaprowadzono w Szanghaju.

Pomimo tego, że rząd nankijski dokonał już poważnych przesunięć oddziałów, panuje przekonanie, że będzie usiłował doprowadzić do pokojowego załatwienia zatargu przez osiągnięcie porozumienia z powstańcami z Sian-Fu.

Pekin. (PAT.) Wszelkie połączenia telefoniczne i telegraficzne pomiędzy Pekinem a Sian-Fou zostały prze-

rwane.

W Pekinie otrzymano nowe szczegóły, dotyczące zamachu stanu. Na czele powstania w Sian-Fou stał gen. Liu-Totsuan, dowódca 105 dywizji oraz gen. Tan-Kai. Obaj wymienieni generałowie dowodzili dawniej armją mandżurską, na czele której stał marszałek Czang-Sueh-Liang. Ich wrogi stosunek do marszałka Czang-Kai-Szeka był znany od dawna.

Podczas strzelaniny liczni oficerowie i generałowie armji chińskiej zostali zabici. Wojska Czang-Sueh-Lianga panują nad sytuacją w Sian-Fou, ale wojska nankińskie rozlokowane w południowej części prowincji Szan-Si, zaczęły już marsz na Sian-Fou.

W ciągu dwóch lub trzech dni nastąpi prawdopodobnie pierwsze starcie pomiędzy wrogimi armjami.

Tokio. (PAT.) Agencja Domei donosi: Według niepotwierdzonych wiadomości prasowych, pochodzących z Pekinu, marszałek Czang-Kai-Szek został zabity przez powstańców. Depesze, otrzymane od cudzoziemców, mieszczących w Pekinie, zdają się potwierdzać te wiadomości.

W depeszach z Nankinu dzienniki podają zarządzenia, wydane przez centralny rząd chiński, nakazujące aresztowanie marszałka Czang-Sueh-Lianga i pozbawiające go wszelkich zaszczytów i urzędu, jaki zajmował.

Powstańcy wysunęli trzy żądania: 1) niezwłoczne wszczęcie działań wojennych i wypowiedzenie wojny przeciw Japonji, 2) przywrócenie terytorjum Mandżurji, 3) powrót do polityki Sun-Yat-Tsena, uznającej komunizm.

sze przewlekanie się sporu o zamiary małżeńskie Edwarda VIII. Całe Imperjum podzieliłoby się na dwa zaciekle zwalczające się obozy: królewski i antykrólewski. W niektórych częściach mógłby zwyciężyć pierwszy z nich, w innych drugi. Autorytet korony byłby zniszczony na długie lata, jeśli nie na zawsze, — a fermenty, tem spowodowane, doprowadziłyby do dalszego wzrostu dążności odśrodkowych i prawdopodobnie do zupełnego oderwania się niektórych dominjów od łączności z dawną macierzą.

Zmysł polityczny społeczeństwa angielskiego oraz jego przedstawiciele w rządzie i parlamencie zażegnały te groźące niebezpieczeństwa. Ale przecież na jednej ze ścian Imperjum rysa istniejąca od szeregu lat jeszcze się pogłębia; mamy na myśli Irlandję.

Kraj ten, ongiś całkiem niepodległy, później, jako posiadłość angielska, będący przez długie lata przedmiotem bezlitosnego często ucisku, obudził się znów w drugiej połowie XIX stulecia do samodzielnego życia politycznego.

Od czasu powstania w r. 1873 Ligi Samorządu Irlandji „Zielona Wyspa“ poczyną zdążyć w kierunku całkowitej niezależności państwowej. Wprawdzie parlament brytyjski dwukrotnie odrzuca bill o samorządzie Irlandji, t. zw. Home Rule, wniesiony przez wielkiego angielskiego męża stanu Gladstone'a, ale przeszkody te budzą tylko w społeczeństwie irlandzkim tem silniejsze wrzenie.

Wreszcie w r. 1914, na krótko przed

wybuchem wojny światowej, rząd Asquitha doprowadza do uchwalenia Home Rule'u, ale wówczas na znak protestu przeciw tej ustawie wybuch powstanie mieszkańców północnej części Irlandji, Anglików wyznania protestanckiego, znajdujących się z natury rzeczy w ostrym antagonizmie do reszty wyspy, zamieszkałej przez katolicką ludność narodowości irlandzkiej.

Wojna odracza wejście w życie Home Rule'u, ale wywołuje na Zielonej Wyspie dalszy wzrost prądów odśrodkowych. W r. 1916 wybuch w Irlandji powstanie, zorganizowane przez stronnictwo Sinn - Fein. Powstańcy ogłaszają w Dublinie niepodległą republikę irlandzką.

Powstanie zostało stłumione, lecz w wyborach parlamentarnych i samorządowych w r. 1918, 1919 i 1920 republikańscy „sinn-feiniści“, kierowani przez De Valerę, uzyskują znakomitą większość głosów. W r. 1920 parlament brytyjski uchwała nowy akt konstytucyjny dla Irlandji, przewidujący utworzenie dwóch parlamentów: jednego dla Irlandji Północnej (Ulsteru) z siedzibą w Belfaście i drugiego dla Irlandji Południowej z siedzibą w Dublinie.

Akt ten wchodzi jednak w życie tylko w Ulsterze, natomiast „sinn-feiniści“ nie przyjmują go, wywołując nowe powstanie i ogłaszając znów republikę.

Po okresie walk dochodzi ostatecznie w grudniu 1921 r. do kompromisu między rządem angielskim a rewolucyjnym rządem irlandzkim, mocą którego z Irlandji Południowej utworzone zostaje Wolne Państwo Irlandzkie (Irish Free State), wchodzące w skład Imperjum Brytyjskiego na tych samych mniej więcej zasadach prawnych,

co Kanada. Z tą więc chwilą liczba dominjów brytyjskich wzrosła z sześciu do siedmiu.

Odtąd stosunki między Londynem a Dublinem stały się normalniejsze. Patrioci angielscy nie są jednak jeszcze zadowoleni z zakresu swobod swej ojczyzny i przeprowadzają coraz to dalsze uniezależnianie jej, nawet od korony brytyjskiej.

Ostatnie przesilenie na stanowisku króla Irlandja wyzyskuje w taki sposób, że jej łączność z monarchją staje się luźniejsza, niż któregośkolwiek z pozostałych dominjów. Mianowicie na żądanie rządu irlandzkiego z De Valerą na czele zniesione zostało stanowisko gubernatora generalnego dla Irlandji, przez co usunięto zupełnie wpływ korony na sprawy wewnętrzne Wolnego Państwa, a rola króla ograniczona została do mianowania przedstawicieli dyplomatycznych i formalnego zawierania układów międzynarodowych.

Rząd brytyjski musiał te żądania przyjąć, choć w opinji angielskiej wyrażane są obawy, czy fakt ów nie pociągnie za sobą podobnych kroków i ze strony innych dominjów.

Obawom tym przeciwstawia się jednak pogląd, że umiar polityczny Anglosasów, łącznie z ich poczuciem wspólnoty kulturalno - cywilizacyjnej, pozwoli, mimo wszystko, zachować wielkie Imperjum, w którym, jak ongiś w monarchji hiszpańskiej, „słońce nigdy nie zachodzi“.

Wszechamerykański pakt organizacji pokoju

Podpisanie doniosłego układu w Buenos-Aires — Wejdzie on w życie po ratyfikacji —
Przyjęcie projektu paktu o neutralności

Buenos Aires (PAT) Przedstawiciele narodów, biorących udział w Buenos Aires podpisali wszechamerykański pakt organizacji pokoju. Będzie on przedstawiony parlamentom krajów, które go podpisały i wejdzie w życie w miarę ratyfikacji przez ciała prawodawcze.

Art. 1. Orzeka, że w razie gdyby pokój republik amerykańskich był zagrożony, rządy tych republik, które podpisały pakt Brianda-Kelloga, lub traktat o koncyliacji i nieagresji z 1933 r. powinny odbyć wspólną naradę w celu znalezienia najlepszych sposobów pokojowej współpracy.

Art. 2. Dotyczy wypadku wybuchu wojny lub stanu wojny istniejącego pomiędzy narodami amerykańskimi. Przewiduje on, iż rządy republik amerykańskich w tym wypadku niezwłocznie rozpoczną narady i wymianę poglądów, by określić ściśle zobowiązania wynikające z paktu Brianda-Kelloga oraz z paktu koncyliacji i nieagresji 1933 r. Zbadają one również zagadnienie z punktu widzenia prawa międzynarodowego, zastanawiając się nad metodami pokojowej współpracy.

W razie wojny poza Ameryką, ale zagrażającej pokojowi amerykańskiemu narady te zostałyby rozszerzone, celem zapewnienia ewentualnej współpracy wszystkich dla zapewnienia pokoju.

Do paktu dodano protokół treści następującej:

„Rządy amerykańskie pragnąc zapewnić dobrodziejstwa pokoju i znieść zwyczaj interwencji, oświadczają, iż żaden naród nie ma prawa mieszania się pośrednio, lub bezpośrednio w sprawy wewnętrzne, lub zewnętrzne innego narodu. Pogwałcenie tego artyku-

łu spowoduje niezwłocznie narady, mające na celu pokojowe rozwiązanie zatargu.

„Wszelkie zajście lub zatarg pozostający w związku z pojnowaniem tego protokołu będzie poddany postępowaniu pojednawczemu w myśl istniejących już umów lub arbitrażowi.

Buenos Aires (PAT) Komisja organizacji pokoju konferencji wszechamerykańskiej złożyła projekt paktu o neutralności, do którego przyłączyły się wszystkie delegacje.

Sekretarz stanu Hull wygłosił przemówienie, które było gorąco oklaskiwane przez wszystkich delegatów.

Zakulisowa akcja Sowietów

Paryż. (Tel. wł.). W dzisiejszej paryskiej prasie porannej naczelnym miejscem zajmują wypadki w Chinach. Wiadomości podaje się w alarmującej formie, bowiem zdaniem prasy paryskiej wypadki te ze względu na ich podłoże mogą odbyć się również w Europie. Wszystkie dzienniki zgodnie dopatrują się inspiracji w Moskwie.

„Matin” nie ma żadnych wątpli-

wości, że w wypadkach chińskich ręce maczają Sowiety. Dziennik stwierdza, że mieszanie się Moskwy do spraw na dalekim wschodzie jest tak samo niebezpieczne jak mieszanie się jej do spraw hiszpańskich. Wszystko wskazuje na to, że ZSRR na Dalekim Wschodzie realizuje dobrze przygotowany plan.

Wyczekujące stanowisko Japonii

Tokio (PAT) Min. marynarki adm. Nagano i min. spraw. zagr. Arita byli przyjęci przez cesarza. Omawiano położenie w Chinach.

Przedstawiciel min. spraw zagr. oświadczył po tej naradzie, że Japonia nie może jeszcze zająć stanowiska wobec wydarzeń w Chinach, ponieważ nie posiada informacji, jak wielkie siły popierają Czang-Suek-Liang. Ograniczy się ona narazie do przygotowa-

nia obrony interesów i obywateli japońskich na terenie Chin.

Na zapytanie, czy w wyniku ujawnionej ściślejszej współpracy Czang-Sueh-Liang z komunistami należy spodziewać się wspólnej niemiecko-japońskiej akcji w Chinach, przedstawiciel min. spraw zagr. odpowiedział, że wspólna akcja nigdy nie była brana pod uwagę. Może być tylko mowa o wymianie informacji, jak to przewiduje układ niemiecko-japoński.

Losy Czang-Kai-Szeka

Szanghaj. (PAT) Pomimo wielkiego zaniepokojenia co do losu marszałka Czang-Kai-Szeka, w kołach chińskich panuje przekonanie, iż marszałek żyje. Rząd zamierza okrążyć Sian-Fou.

London. (Tel. wł.). Pani Czang-Kai-Szek otrzymała w Nankinie telegraficzne zawiadomienie od gen. Czang-Sueh-Liang, że małżonek jej został zatrzymany w Sian-Fu i że życiu jego nie grozi niebezpieczeństwo. W Nankinie budzi obawy los zastępcy mi-

nistra wojny, Czen-Czenga, który należał do najwybitniejszych dowódców i polityków wojskowych, oraz członków komisji wojskowej i jako taki rokował duże nadzieje na przyszłość. Dostał brak o nim wszelkich wiadomości.

Wśród więzionych przez zbuntowanego generała Czang-Sueh-Liang znajduje się również minister spraw wewnętrznych rządu nankińskiego, oraz liczni dowódcy okręgowi prowincji Fukien i Honan-Hupe i Szeudzi.

Akcja pośrednictwa napotyka na trudności

Paryż. (PAT) W prasie i w kołach politycznych jest żywo omawiana inicjatywa francusko-angielska na rzecz wzmocnienia neutralności i pośrednictwa w hiszpańskiej wojnie domowej.

Co się tyczy odpowiedzi głównych państw zainteresowanych, t. j. Portugalii, Niemiec i Włoch, wskazują, że inicjatywa napotyka od początku na duże trudności. Portugalia nie zgodziła się wyraźnie, natomiast odpowiedź Niemiec i Włoch traktowana jest w kołach politycznych bardziej optymistycznie, gdyż pomimo licznych zastrzeżeń zarówno Berlin, jak i Rzym oświadczają, że pozostawiają otwarte drzwi do dalszych rokowań.

„Należy stwierdzić — pisze „Le Petit Parisien” — iż odpowiedź niemiecka nie ma charakteru całkowicie negatywnego. Rząd berliński, wyrażając coprawda wątpliwość co do powodzenia pośrednictwa, nie odma-

wia kategorię przyłączenia się do kroków Francji i Anglii.

„Excelsior” ocenia położenie bardzo pesymistycznie, pisząc, że rząd niemiecki i włoski „domagają się pewnego przeciągu czasu, by móc wypowiedzieć się ostatecznie na temat propozycji francusko-brytyjskiej, a tymczasem przedstawiają swe zastrzeżenia i krytyki. Jeżeli nawet dopuszczają zasadniczo możliwość kontroli przestrzegania neutralności, to domagają się jednak zastosowania tej kontroli nietylko do wysiłki broni i ochotników, lecz również do wszelkich zbiorów i akcji propagandowej na rzecz jednej ze stron walczących. Zastrzeżenia Niemiec i Włoch mają charakter formalnej odmowy, jeśli chodzi o akcję pośrednictwa. Rzym i Berlin motywują swą odmowę przede wszystkim tem, że zarówno rząd w Burgos, jak i w Walencji, odrzuciły możliwość jakiegokolwiek pośrednictwa z zewnątrz.

Katastrofa eskadry bombowców

London. (ATE). Eskadra złożona z 7 bombowców nocnych, odbywając lot ćwiczebny z Belfastu do Doncaster, znalazła się niespodziewanie w gęstych zwałach mgły.

Większość maszyn straciła orientację, co spowodowało cały szereg nieszczęśliwych wypadków. Sześć samolotów spadło czy też zostało uszkodzonych w czasie przymusowego lądowania. Trzech członków załogi jednego z aparatów zginęło. Załoga drugiego zeskoczyła na spadochronach, podczas gdy pionący samolot rozbił się o ziemię.

Trzecia maszyna lądując przymusowo zawadziła o słup telegraficzny i utraciła skrzydło. Czwarta i piąta wylądowały bez szwanku, natomiast szósta również także zderzyła się ze słupem telegraficznym. Jedynie siódmy samolot zdołał dotrzeć do miejsca przeznaczenia.

Skarga przeciw b. tycz. prezydentowi

Gniezno (Tel. wł.). Na ostatnim posiedzeniu rady miejskiej radny p. Je-

nek referował sprawę uchwalenia kwoty 2 tys. zł na zatrudnienie bezrobotnych.

Jak wynika z tego referatu około tysiąc zł, pochłonęły zaległe ubezpieczenia pracowników, przyczem 581 zł, przypada na nieopłacone do Funduszu Pracy składki. Mimo wyraźnego okólnika, b. tymczasowy prezydent Wrzański nie polecił składek tych ściągnąć, wobec czego musi je obecnie ponieść gmina.

W dyskusji dr. Zgajński stwierdził, że radzie miejskiej przysługuje odwołanie się do tego, który zawinił, wobec czego stawia wniosek o wytoczenie b. tycz. prezydentowi skargi o odszkodowanie. Wniosek ten uchwalono większością głosów.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 14. 12. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych obracano 5% poz. konwers. — większe sztuki — po 51,— w zaoferowaniu, natomiast poszukiwano — drobne sztuki — po 48,—; również płacono za 4% premj. dol. 46,50.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w zlocie po 45—44,75 oraz 4½% zlotowe listy zast. po 45,—; w końcu handlowano 4% listy zast. konwert. po 39,— w zaoferowaniu.

Z akcji bankowych obracano Bank Polski po 106,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 51,— O. za większe, 48,— P. za drobne sztuki.
4% poz. premj. dol., seria III 46,50 P.
4½% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 45,—44,75 +
4½% zlotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 45,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 106,— +

Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 14. 12. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań. ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 742 g/l., 3) owsies 420 g/l.

Ceny transakcyjne:

Żyto 60 tonn par. Poznań 19,95
Żyto 30 tonn par. Poznań 19,90
Żyto 240 tonn par. Poznań 19,75
Żyto 45 tonn par. Poznań 19,65
Żyto 30 tonn par. Poznań 19,60
Żyto 120 tonn par. Poznań 19,50

Ceny orientacyjne:

Żyto (Uspobienie spokojne) 19,00—19,25
Pszenica (Uspob. spokojne) 24,50—24,75
Jęczmień browarowy 23,50—25,50

Uspobienie spokojne.
Jęczmień 630—640 g/l. 20,00—20,25
Jęczmień 667—676 g/l. 21,00—21,25
Jęczmień 700—715 g/l. 22,25—23,00

Uspobienie spokojne.
Cwies 16,00—16,50
Uspobienie spokojne.

Mak

żytnia wyciąg. 0-30% wł. w. 28,50—28,75
żytnia gat. I 0-50% wł. w. 28,00—28,25
żytnia gat. I 0-65% wł. w. 26,25—26,75
żytnia gat. II 50-65% wł. w. 19,00—19,50
żytnia posł. pon. 65% wł. w. 17,25—17,75

Uspobienie spokojne.
pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w. 40,25—41,25
pszenica gat. IA 0-45% wł. w. 39,25—39,75
pszenica gat. IB 0-55% wł. w. 37,75—38,25
pszenica gat. IC 0-60% wł. w. 37,25—37,75
pszenica gat. ID 0-65% wł. w. 36,25—36,75
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w. 35,25—35,75
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w. 34,50—35,00
pszenica gat. IID 45-65% wł. w. 31,50—32,50
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w. 27,50—28,50
pszenica gat. IIIA 65-70% wł. w. 21,00—22,00
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w. 18,00—19,00

Uspobienie spokojne.
Otręby żytnie stand. 13,25—13,75
Otręby pszenne gru'e stand. 13,25—13,75
Otręby pszenne średnie stand. 12,25—13,00
Otręby jęczmienne 13,75—15,00
Rzepak zimowy 45,00—46,00
Siemie lniane 42,00—45,00
Gorzyczka 30,00—33,00
Groch Wiktorja 20,00—24,00
Groch Folgera 22,00—24,00
Mak niebieski 62,00—66,00
Konieczna czerw. surowa 100,00—110,00
Konieczna czerw. 95—97% czyst. 115,00—125,00
Konieczna biała 90,00—135,00
Ziemniaki fabryczne za kilo % 18½

Makuch lniany w taflach 20,75—21,00
Makuch rzepak. w taflach 16,75—17,00
Makuch słon. w taflach 42—43% 22,00—23,00
Sioma pszenica luzem 2,15—2,40
" pszenica prasowana 2,85—2,90
" żytnia luzem 2,25—2,50
" żytnia prasowana 3,00—3,25
" owsiana luzem 2,50—2,75
" owsiana prasowana 3,00—3,25
" jęczmienna luzem 2,15—2,40
" jęczmienna prasowana 2,65—2,90

Siano zwykłe luzem 4,25—4,75
" zwykłe prasowane 4,90—5,40
" nadnoteckie luzem 5,15—5,65
" nadnoteckie prasowane 6,15—6,65

Ogólne uspobienie spokojne.
Ogólny obrót: 3291,5 tonn, w tem żyta 1705 tonn, pszenicy 219 tonn, jęczmienia 265 tonn, owsa 100 tonn.

Z Senatu

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś o godz. 10,45 rozpoczęło się posiedzenie Senatu.

Posiedzenie to wywołało dość żywe zainteresowanie w sferach politycznych, przedewszystkiem dlatego, że w sobotę na obiedzie „Czasu” sen. Radziwiłł wygłosił przemówienie w tonie wysoce opozycyjnym.

Marsz. Prystor otwierając posiedzenie zaznaczył, że chodzi o dyskusję nad oświadczeniem rządu, na które premier powołał się w swoim przemówieniu w Senacie.

Pierwszy wystąpił sen. Makowski jako rzecznik grupy, która domagała się takiej dyskusji, mówiąc o obecnych walkach ideowych, o koncepcjach państwa totalnego, liberalizmu, nacjonalizmu, komunizmu itd.

Sen. Rostworowski, jeden z przywódców konserwatystów, mówił przedewszystkiem o zagadnieniu ustroju Polski i zarzucił, że nie przestrzega się testamentu Piłsudskiego, zawartego w konstytucji.

Sen. Artur Śliwiński mówił przedewszystkiem o zmaganiu się dwóch idei: nacjonalizmu i komunizmu w całym świecie, a w zakończeniu podkreślił zagadnienie Gdańska i domagał się w tej sprawie stanowczego oświadczenia ze strony rządu. (w)

Z Rady Ligi

Genewa. (Tel. wł.) W związku ze sprawą Hiszpanią Rada Ligi przyjęła ogólnikową rezolucję, podkreślając konieczność wstrzymania się od interwencji oraz popierania komitetu londyńskiego. Rada wita z sympatją kroki, zmierzające do uchylenia niebezpieczeństwa dla sprawy pokoju.

Wzrost

Studentzi wydziału medycznego uniwersytetu w Cluj w Rumunii pol. rozpoczęli strajk na znak protestu przeciw dopuszczaniu zbyt wielkiej liczby studentów z pośród mniejszości narodowych zwłaszcza Żydów.

*

Według doniesień z Moskwy, aresztowano tam dr. Metznera. Jest to 94 w ciągu ostatnich tygodni wypadek pozbawienia wolności obywateli niemieckiego w Sowieciech. Poza inż. Stiklingiem, los pozostałych Niemców jest niewyjaśniony.

Inwestycje państwowe

Podstawową zasadą dobrego budżetu państwa jest pokrycie zwyczajnych wydatków państwa — zwyczajnymi dochodami. Tylko nadzwyczajne wydatki mogą być finansowane ze źródeł nadzwyczajnych, z pożyczek i podatków nadzwyczajnych.

Polska od blisko roku rozbrzmiewa od okrzyków triumfu: ma budżet zrównoważony. Byłoby dla Polski bardzo szczęśliwym wydarzeniem, gdyby tak istotnie było. Tak jednak — nie jest.

Preliminarz budżetowy na r. 1937/38 oblicza dochody zwyczajne na 2,091,4 milj. zł, wydatki zwyczajne na 2,246,8 milj. zł. Deficyt wynosi zatem 155,4 milj. zł. Sytuację skarbu ratują dochody nadzwyczajne w sumie 202,4 milj. zł. Wydatki nadzwyczajne wynoszą „tylko” 46,6 milj. zł. Cała reszta idzie na pokrycie deficytu w budżecie zwyczajnym.

Już te cyfry dowodzą, iż równowaga budżetu zwyczajnego nie została osiągnięta. Sytuacja jest tem poważniejsza, że w r. 1937 wysycha jedno poważne nadzwyczajne źródło podatkowe: specjalny podatek od uposażeń na sumę 170 milionów zł rocznie.

Cyfry powyższe nie mówią jednak wszystkiego. Poza budżetem zwyczajnym znalazły się bowiem dwa fundusze specjalne, Fundusz Kwaterunku Wojskowego i Fundusz Pracy, wykazujące dochody i wydatki na równą sumę 124,9 milj. zł, a zawierające pozycje, przeznaczone i na wydatki zwyczajne (zasiłki dla bezrobotnych, pośrednictwo pracy, kwatery dla wojskowych) i na wydatki nadzwyczajne (zasiłki i pożyczki na inwestycje). Są one zrównoważone w wydatkach i w dochodach.

Wydatki nadzwyczajne państwa wynoszą nie 46,6 milj. zł, ale — około pół miljarda zł. Znajdują się one również poza budżetem państwa, jako t. zw. wydatki inwestycyjne. Wiemy o nich, że w ciągu 4 lat wynieść one mają 1.800 milj. zł, zatem rocznie około 450 milj. zł. Konstrukcja zatem budżetu państwa jest dość sztuczna. Część wydatków nadzwyczajnych państwa pokrywają dochody zwyczajne z dwu funduszy specjalnych, drugą część dochody nadzwyczajne, trzecią i największą — operacje kredytowe rządu. Znakomita zaś większość dochodów nadzwyczajnych idzie na zatkanie dziur w budżecie zwyczajnym.

Szary obywatel kraju mógłby dość obojętnie patrzeć na te buchalieryjne kombinacje, gdyby nie ujemne skutki takiej gospodarki skarbu.

Pojęcie „nadzwyczajnych” wydatków i inwestycji można określać rozmaicie. Regulację rzeki, budowę mostu, szkoły, placówki dla Straży Granicznej można traktować jako nadzwyczajny wydatek budżetowy, a można je z równą słusnością uznać za obowiązek zwyczajny i wydatek zwyczajny. Państwo stale musi liczyć się z koniecznością wydatków na rzeki, drogi, budowę. Dziś uregułuje Wisłę, jutro Wartę, dziś postawi Zakład Chemii w Poznaniu, jutro Instytut Fizyczny w Warszawie. Wydatki zatem na te inwestycje, na te roboty zwyczajne i nadzwyczajne winny być ściśle związane z budżetem państwa. Tak było zresztą przez pierwszy tuzin lat Polski Niepodległej.

W ciągu kilku lat ostatnich budżet państwa przeszedł przez duże przeobrażenia. Zpośród wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych państwa zniknęły pozycje na budowę szkół, na budowę i konserwację dróg, na regulację rzek, na konieczne inwestycje w sądach i w administracji państwa, nawet w kolejach i w poczcie. Zrazu zepchnięto je do osobnych funduszy specjalnych (Fundusz Drogowy, Fundusz Pracy, Fundusz Obrótowy Reformy Rolnej i t. d.), a potem dalej do — zupełnie niekontrolowanych przez parlament i opinię publiczną doraźnych planów inwestycyjnych.

Skutki tego wymanewrowania z normalnych budżetów państwa wydatków na normalne, stałe inwestycje, są złe. Ministrowie resortowi stracili wpływ na te grupy wydatków swojego ministerstwa. Plany inwestycyjne układane są obecnie przez Fundusz Pracy, przez Skarb, przez Komitet Ekonomiczny, pod zupełnie innym kątem, niż dawniej. Oto tylko dwa przykłady. W r. 1936/37 otrzymał minister oświaty na budowę szkół powszechnych 50.000 zł, na budowę innych szkół 200.000 zł w normalnym budżecie. Inny minister natomiast otrzymał z Fundu-

szu Pracy dla Tow. Osiedli Robotn. 5 milj. zł, na zatrudnienie młodzieży 10 milj. zł i t. d. Minister robót publicznych otrzymał w budżecie zwyczajnym na budowę zbiorników w Porąbce i Rożnowie 40.000 zł, a podjął mimo to roboty w Rożnowie na kilkadziesiąt milj. zł. Nie mogą być dobre rezultaty tej „trójpolowej uprawy” wydatków. Cierpi na tej parcelacji, na podziale i kas państwowych i dyspozycji pieniędzy, ogólny zarząd państwa i normalne, a konieczne potrzeby wielu resortów, gdzie państwo ma określone zadania i obowiązki.

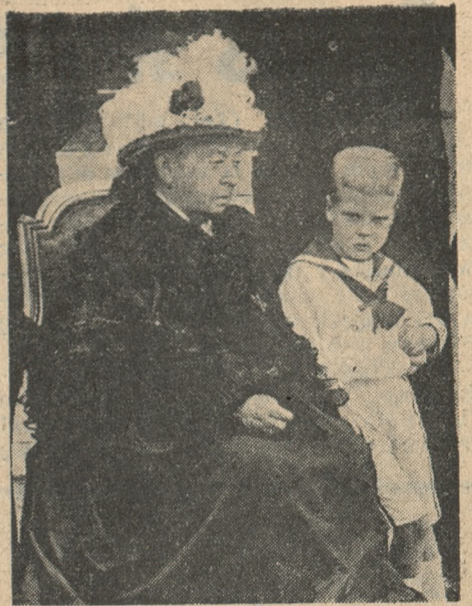
Pówrót do jednego budżetu, zawierającego wszystkie dochody i wszystkie wydatki państwa, wydaje mi się pilną koniecznością państwową. Przygotowywany projekt czterolatki inwestycyjnej winien być włączony do ogólnego preliminarza budżetowego i

organicznie związany z budżetami odpowiednich ministerstw.

Operacja ta wprowadzi porządek i przejrzystość w gospodarce finansową państwa, a obywatelom kraju pozwoli ocenić słusność lub niesłusność linii rozwoju tej gospodarki.

STANISŁAW RYMAR.

Kto szuka podarku gwiazdkowego niech spieszy do Kałamajskiego

Król Edward VIII jako chłopiec, ze swą prababką królową Wiktorją.

„Times” o ustąpieniu Edwarda VIII

Wśród słów, które angielska prasa pęgnęła b. króla Edwarda VIII, utrzymany w serdecznym tonie, przebiega delikatna nuta pewnej krytyki pod adresem dawnego monarchy. Najbardziej wymownym wyrazem tych poglądów jest artykuł wstępny „Timesa”, który charakteryzuje „zakulisowe tło abdykacji” króla.

Ostatecznie — pisze „Times” — konflikt serca króla Edwarda, gdyż innego konfliktu nie było, skłonił go do powzięcia decyzji, którą uznał za najlepszą dla monarchji i dla imperjum. Nikt z nas nie jest powołany do sądenia niezgłębionych uczuć ludzkich — zaznacza dziennik —, które podważyły nawet strukturę wielkich in-

Herold odwieszcza uroczyste proklamację nowego króla W. Brytanji przed lordmajorem (burmistrzem) Londynu.

stytucji historycznych. Mamy jednak prawo do przeświadczenia, które niewątpliwie król Edward podziela, że instytucje te są nieskończenie bardziej doniosłe, aniżeli szczęście jakiegokolwiek jednostki, niezależnie od tego, jak ściśle jednostka ta związana była z temi instytucjami i niezależnie od tego, jak dalece zyskała ona sobie przywiązanie ludności.

Omawiając charakter i otoczenie króla Edwarda, „Times” stwierdza, że jakkolwiek nie miał on szczęścia w wyborze swych niektórych najbliższych przyjaciół, to z drugiej strony nie brak było doradców, którzy służyli mu odważnie i roztropnie i lepiej byłoby, gdyby król słuchał ich rad, a nie tamtych. Ci, którzy oceniali początkowo objawy kryzysu jako sprawę między „królem ludu” i grupą skostniałych arystokratów i kleru, fałszywie ocenili sytuację. „Natomiast — pisze „Times” — bardziej ściśle jest, że otoczenie króla składało się w zbyt wielkim stopniu z mężczyzn i kobiet często pochodzących z najwyższych rodzin, ale którzy wszyscy byli od „ludu” bardziej dalecy i którym znacznie mniej zależało na dobrobycie ludu, aniżeli na ich własnej zabawie. Rzeczywisty konflikt istniał pomiędzy bezmyślnością, egotyczną kliki towarzyskiej, a twardym rdzeniem brytyjskiej tradycji którą podzielają wszystkie klasy w W. Brytanji. Ale gwoli sprawiedliwości należy również stwierdzić, że nikt nie jest w stanie zdać sobie sprawy z tego, jak trudną jest dla króla droga wyboru dobrych przyjaciół”.

Zdaniem „Timesa”, dzisiejsza decyzja dobitnie ujawniła, że mimo wielkich cech charakteru król Edward wykazywał pewne niedociągnięcia, albowiem jest raczej dowodem uporczywości, aniżeli siły porzucenia tronu wbrew czysto ludzkim dążeniom do posiadania stanowiska, na którym mógł mieć tyle powodzenia. Wydaje się nieomal rzeczą nie do uwierzenia, aby człowiek, który urodził się i szkolony był do tak wielkiej odpowiedzialności i niewątpliwie posiadał cechy dla podjęcia się tej odpowiedzialności, poświęcił to wszystko, ponieważ oświadczył w zakończeniu „Timesa”.

Nie zaznajamajcie się z zimną głodem bezrobotni, jeśli każdy złoży ofiarę na Pomoc Zimową!

COLD CREAM HAMAMELIS
oraz **MYDŁO HAMAMELIS**
ma działanie toniczne, usuwa zmarszczki, wygładza naskórek.
Lab. Chem. Farm. **M. MALINOWSKIEGO**
Warszawa, ul. Chmielna 4. Tg 2075
DO NABYCIA WE WSZYSTKICH, PIERWSZORZĘDNYCH FIRMACH.

Rozgrywka „obcych agentów” w Chinach

Chiny są od lat olbrzymim międzywojennym polem, na którym nieustannie ścierają się wpływy Sowietów i Japonji. Polityka chińska, której wyrazicielem jest Kuo-Min-Tang z Ciang-Kai-Sze-kim na czele, ma w tych warunkach bardzo trudne zadanie. Dla zachowania niepodległości i całości terytorjum chińskiego musi lawirować między so-

wiecko-japońskim młotem i kowadłem.

Przy wydajnej pomocy bolszewickiej, w latach 1920-22, kiedy z ramienia Moskwy pracowali w Chinach Borodin, Karachan i Galen-Blücher (obecnie generalissimus wojsk sowieckich na Dalekim Wschodzie) Kuo-Min-Tang, kierowany przez ojca odrodzenia chińskiego dr. Sun-Jatsena, podporządkował sobie „Państwo Środka”. W okresie tym rozpoczął się proces scalania państwa, któremu groziło duże niebezpieczeństwo z powodu odśrodkowych dążeń w licznych prowincjach, rządzonych przez ambitnych gubernatorów-generalów.

Szybko jednak zaczęły się dawać we znaki skutki współpracy chińsko-sowieckiej. Bolszewicy z Borodinem na czele dążyli do wprowadzenia w Chinach „rad robotniczo-chłopskich”. Niebezpieczeństwo skomunizowania przejął Ciang-Kai-Szek, szwagier dr. Sun-Jatsena, ulegającego w ostatnich latach życia wpływom komunistycznym. Po jego śmierci następuje w latach 1926-28 rozłam w urzędującym w Kantonie Kuo-Min-Tangu. Narodowe jego skrzydło wylamuje się z pod centralnego kierownictwa i tworzy rząd nankijski, który ostatecznie zapanaował w całych Chinach. Zdobywa w nim przodujące stanowisko Ciang-Kai-Szek, który wraz z szwagrem Sun-

gem podejmuje dzieło politycznej, społecznej, gospodarczej i kulturalnej reorganizacji Chin. Wysiłki dyplomatyczne rządu nankijskiego w ciągu ostatnich lat zmierzają do dochowania neutralności w stosunku do Sowietów i Japonji, aby zyskać czas na wzmocnienie wewnętrzne Chin.

Pod rządami Ciang-Kai-Szeka dokonuje się wewnętrzne skrzeptwienie kraju, przez który przechodzi fala nacjonalizmu. Siłą rzeczy zaostrzają się nastroje antyjapońskie i antysowieckie. Na otwarty konflikt z jednym z dwóch sąsiadów Chin nie posiadają jednak dostatecznych sił wojskowych.

Zamach stanu dokonany przez gen. Ciang-Szu-Lianga w prowincji Szansi, połączony z internowaniem Ciang-Kai-Szeka, który przybył tam na inspekcję, nastąpił z żądaniem zwrócenia się Chin przeciwko Japonji i to z akcją zbrojną. Ciang-Szu-Kiang znany jest z sympatji prosowieckich, więc niewątpliwie w Moskwie należy szukać ręki, pchającej do konfliktu chińsko-japońskiego. Chodzi zaś o Sowieciom niewątpliwie o takie rozpalenie przeciwjapońskich nastrojów, aby Chiny musiały szukać oparcia w Rosji przeciwko Nipponowi.

W polityce na Dalekim Wschodzie, Rosja, po zawarciu paktu niemiecko-japońskiego ma wielki interes w wytrąceniu Chin z dotychczasowej neutralności i skierowanie na drogę wyrażonej współpracy z jednym z mocarstw.

MAPKA SYTUACYJNA CHIN PÓLNO-CNO - WSCHODNICH

Proces starosty Krawczyka

Grudziądz. (Tel. wł.) Dziś o godz. 9 rano rozpoczął się przed sądem okręgowym proces b. starosty w Świeciu Stanisława Krawczyka, oskarżonego o to, że jako przewodniczący wydziału powiatowego, przekraczając swą władzę i niepełniając obowiązków w celu osiągnięcia dla siebie korzyści majątkowych, działał na szkodę interesu publicznego.

W skład sądu wchodzi dr. Jodłowski jako przewodniczący i sędziowie Piłat i Ryłski jako wotanci. Oskarżał prokurator Szpadowski. Na rozprawie

Wznowienie wykładów na uniwersytecie warsz.

Na podstawie art. 42 p. 4 ustawy o szkołach akademickich minister W. R. i O. P. zarządził otwarcie z dniem 12 grudnia r. b. wydziału teologii katolickiej, wydziału teologii ewangelickiej, studium teologii prawosławnej, wydziału lekarskiego uniwersytetu warszawskiego. Pozostałe wydziały będą otwarte z dniem 1 stycznia 1937.

Zarazem zarządzono zostały ponownie wpisy słuchaczy. Kandydaci, którzy byli zapisani na rok akademicki 1936-37, zostają zwolnieni od ponownych opłat manipulacyjnych i wpisowego.

Proces o zajścia w Zamojskiem

Władze prokuratorskie kończą dochodzenie w sprawie zbiorowych zajść, które miały miejsce we wrześniu r. b. w województwie lubelskim, na terenie powiatów zamojskiego i hrubieszowskiego.

Pod zarzutem udziału w nich znajduje się przeszło 70 osób, osadzonych w więzieniach w Zamościu, Janowie Lubelskim i Krasnymstawie. Będą oni pociągnięci do odpowiedzialności karnej za udział w niedozwolonych zebrań i stawianie oporu policji w czasie zbiegowisk występnych.

W najbliższych dniach zapadnie decyzja, czy sprawa ta rozbita będzie na kilka procesów, czy też wytoczony będzie jeden wielki proces polityczny.

Napór żydowski na Toruń

W wywiadzie prasowym, prezes Towarzystwa Rzemieślników Samodzielnych w Toruniu p. Wienczek, stwierdził, że „jeżeli chodzi o napływ rzemieślników żydowskich, to daje się on we znaki najbardziej zawodowi szewskiemu, krawieckiemu i po części zegarmistrzowskiemu. W tych dziedzinach zanotować należy niestety tendencję wzrostu elementu żydowskiego“.

Trąd uleczalny?

Lizbona (PAT) Prasa portugalska pod sensacyjnymi tytułami donosi o wynalezieniu przez b. aptekarza Antonio Franco nowej metody leczenia trądu.

Polega ona na leczeniu lokalnym wraz z wewnętrznym, trwającym wiele miesięcy.

Rzekomo, dzięki tej metodzie, udało się osiągnąć liczne wypadki zupełnego wyzdrowienia, stwierdzone przez instytut bakterjologiczny w Lizbonie.

Walki w Hiszpanji

Salamanka. (PAT) Komunikat urzędowy głównej kwatery powstańczej podaje: nieprzyjaciel kontynuował ataki na froncie Villareal, został jednak odparty i ścigany. Stracił on wielu zabitych i znaczną ilość amunicji.

Na froncie Mondragon powstańcy zajęli pozycję, z których nieprzyjaciel ostrzeliwał drogę.

Komunikat gen. Aranda, gubernatora wojskowego Asturji, donosi, że w następstwie onegdajszej bitwy na linii Cornallana—Salas nieprzyjaciel pozostawił przeszło 300 zabitych.

Na odcinku pod Malagą

Tenerya. (PAT) Radio-Club donosi, iż samoloty powstańcze bombardowały Malagę i zatopiły statek sowiecki.

Paryż. (ATE) Według komunika-

powołano 14 świadków, w których nie znajduje się jednak b. wojewoda pomorski Kirtiklis. W tych warunkach

O wypadki w Mińsku Mazowieckim

Dnia 6 grudnia r. b. minęło pół roku od chwili wszczęcia śledztwa przeciwko 20 narodowcom z Mińska Mazowieckiego, wobec których toczyło się śledztwo o sprowadzenie niebezpieczeństwa pożaru (art. 215 k. k.) i udział w zbiegowisku (art. 163 k. k.)

Ponieważ minął półroczny, przewidziany dla śledztwa okres, więc obecnie sędzia śledczy p. Zochowski zamknął śledztwo i z oskarżeniem skierował do prokuratora.

Na temat zajść w Mińsku Mazowieckim wiele pisała prasa, zwłaszcza, że śledztwo się przewlekło.

Jeszcze po dziś dzień przebywają w więzieniu, z górą pół roku, m. in. Kazimierz Budek, Bolesław Pustoła, Józef Kiwicz, których biedne rodziny są w ciężkim położeniu.

O los polskich wycieczek morskich

Gdynia. (T. w.) Opracowywany zazwyczaj o tej porze program polskich wycieczek morskich, nie został jeszcze na najbliższy sezon letni ostatecznie ustalony. Ułożenie planu wycieczek morskich napotyka na szereg trudności. Przedewszystkiem komisja dewizowa wysuwa zastrzeżenia swoje, podnosząc, że turystyka morska w ubiegłym sezonie przyczyniła się do wydatnego odpływu walut.

Trudności pewne ma także zarząd linii okrętowej. Ubiegłe lato wykazało, że nowe polskie statki mają do wykonania dużą pracę na normalnych rejsach amerykańskich. Byłoby szkoda

świadkiem koronnym procesu będzie naczelnik wydziału w woj. pomorskiem dr. Banaś.

Po sprawdzeniu personalij oskarżonego i świadków sąd przystąpił do odczytania aktu oskarżenia.

W piątek zostali zwolnieni z więzienia na Pawiaku czterej członkowie Str. Nar. z Mińska Mazowieckiego: Aleksander Kuryłek (lat 30), elektryk, Stefan Sokółowski (lat 29) robotnik, Stanisław Kozioł (lat 22), rolnik, Franciszek Wierchoń (lat 40), ślusarz oraz pp. Mieczysław Niezgoda i Franciszek Niezabykowski, którzy przez pół roku przebywali w więzieniu w sprawie o zajścia przeciwżydowskie w Mińsku.

Wobec wszystkich zastosowano, jako środek zapobiegawczy dozór policyjny z obowiązkiem meldowania się raz na tydzień.

Wszyscy zwolnieni narodowcy udali się do swych rodzin do Mińska Mazowieckiego.

zasadniczą dla linii żeglugowej, gdyby miała wycieczki urządzać kosztem strat na swojej najważniejszej linii regularnej.

Są jednak nadzieje, że trudności te zostaną pokonane. Trudności dewizowe mogą być przezwyciężone przez odpowiednie porozumienia, gdyż polska turystyka morska, która się tak dobrze już rozwinęła, stanowi dla szeregu krajów godne uwagi źródło dochodu. Polskie społeczeństwo niewątpliwie oczekuje, że mimo trudności przyszedł sezon wycieczkowy będzie nie mniej urozmaicony od poprzednich.

Oredzia króla Jerzego VI

Londyn. (ATE) Król Jerzy VI wydał oredzia do lądowych, morskich i powietrznych sił zbrojnych oraz do urzędników.

Król daje wyraz swym zainteresowaniom dla wszystkich rodzajów broni, oraz trosce o dobrobyt stanu urzędniczego.

W oredziu do marynarki król oświadcza, że jest dumny z otrzymania wyszczególnienia wojskowego w szeregach morskich. Podkreśla, że chlubi się z tego, iż mógł być oficerem marynarki podczas pokoju i wojny i brać udział

w bitwie pod Skagerrakiem, największej bitwie morskiej w czasach nowożytnych, która dowiodła, że marynarze angielscy są godni wielkiej tradycji historycznej. Król wierzy, że marynarka wojenna spełni w przyszłości swe zadanie i zachowa godnie tradycje.

W oredziu do sił lotniczych król oświadcza, że był świadkiem ogromnego i szybkiego wzrostu lotnictwa angielskiego. W końcu monarcha oświadcza, że podziwia energię i odwagę, z jaką wojsko przezwycięża trudności i spełnia swe doniosłe zadania.

Ks. Windsor przybył do Wiednia

Wiedeń. (PAT) Wagon salonowy, w którym b. król odbywa podróż z Boulogne, na dworcu w Zurychu przyczepiono do ekspresu Paryż—Wiedeń. W Feldkirchen, na pierwszej stacji austriackiej, pociąg obległo przeszło 50 dziennikarzy, ale b. król nie ukazał się. W Innsbrucku funkcjonariusz pocztowy zaniósł do wagonu salonowego depeszę, adresowaną do ks. Windsor.

W depeszy tej, jak twierdzi Havas, była rzekomo prośba, by król połączył się telefonicznie z Londynem. Poinformowawszy się co do czasu postoju po-

ciągu, wysłał depeszę do Fort Belvedere.

W Kitzbühel oczekiwała króla nowa depesza. Zapoznawszy się z treścią, b. król poprosił dziennikarzy, by go zostawili w spokoju, ponieważ podróżuje w charakterze prywatnym.

B. król, według Havasa, spędzi tylko kilka dni w zamku barona Eugenjusa Rotschilda w Enzesfeld, a następnie uda się do Kitzbühel. Havas podaje pogłoskę, iż z Austrii ks. Windsor rzekomo zamierza udać się do Jugosławii w odwiedziny do ks. regenta Pawła.

Korespondent PAT, opisując przybycie pociągu z wagonem salonowym b. króla do Wiednia, zaznacza, iż był on otoczony przez kordon policji. Niebawem ukazał się detektyw oraz służący b. króla, który niósł jego nesesor. Za chwilę wszyscy obecni obnażyli głowy, a w drzwiach wagonu ukazała się szczupła sylwetka b. króla. Ks. Windsor, ubrany w futro, z odkrytą głową, udał się ku wyjściu w towarzystwie posła angielskiego i prefekta policji. W sali recepcyjnej b. król oświadczył, iż pragnie zrobić przyjemność fotografom, którzy naprzorno przez cały dzień męczyli się w pościgu za nim. Za chwilę w otoczeniu pos. Selby i prefekta policji stanął z uśmiechem przed obiektywami kilkunastu fotografów, zmieniając swą postawę zgodnie z ich prośbą.

Zapora w Porąbce

Katowice. (Tel. wł.) Wczoraj odbyła się uroczystość poświęcenia i oddania do użytku publicznego wielkiego zbiornika i zapory wodnej w Porąbce, na rzece Sole.

Zbudowany zbiornik pozwala przez odpowiednie gospodarowanie wodą zredukować w razie powodzi przyprawy Soly do granic nieszkodliwych, a zarazem zmniejszyć niebezpieczeństwo powodziowe dla Krakowa. Zbiornik wody na Sole powstaje przez spiętrzenie jej wód zaporą. Powierzchnia sztucznego jeziora przy największym spiętrzeniu rzeki wynosi 380 hektarów. Największa głębokość 22 metry, długość 7,7 km, największa szerokość 800 metrów. Pojemność tego zbiornika wynosić będzie 32 miliony m. sześć. wody.

Ogólny koszt budowy całej zapory wraz z wywłaszczeniem gruntów, budową mostów kolejowych, drogi wojewódzkiej itd. wyniósł 18 milionów złotych.

Poświęcenia zapory wodnej na Sole dokonał J. E. ks. arcybisk. metropolita krakowski Sapięha w otoczeniu duchowieństwa.

Tamę oddał do użytku przez przecięcie symbolicznej wstęgi wicepremier Kwiatkowski.

Nowy dźwąg

Gdynia. (PAT) Odbyło się poświęcenie trzeciego dźwigu firmy „Progress“.

Dźwąg jest jednym z najnowocześniejszych urządzeń w porcie gdynskim i ma nośność 7 ton przy szybkości załadowania 140 ton węgla na godzinę.

Dźwąg został całkowicie, łącznie z motorami, zaprojektowany i wykonany w kraju.

Święta za pasem! Już czas kupić
WODKI i LIKIERY
„Rektyfikacji Warszawskiej“

Ile kosztowała abdykacja Edwarda VIII?

Londyn. (Tel. wł.) Londyńskie koła gospodarcze obliczyły straty, spowodowane abdykacją króla Edwarda VIII na 60 do 70 milionów funtów szterlingów, czyli na 1500 do 1800 milionów złotych. W sumie tej nie są wliczone straty, które poniosły z powodu abdykacji poszczególne dominja i kolonie.

W okręgu włókienniczym Manchesteru stało się bezużytecznymi ponad 80 proc. materiałów, przygotowanych na uroczystości koronacyjne, w które wtkane są inicjały Edwarda VIII i jedwabi.

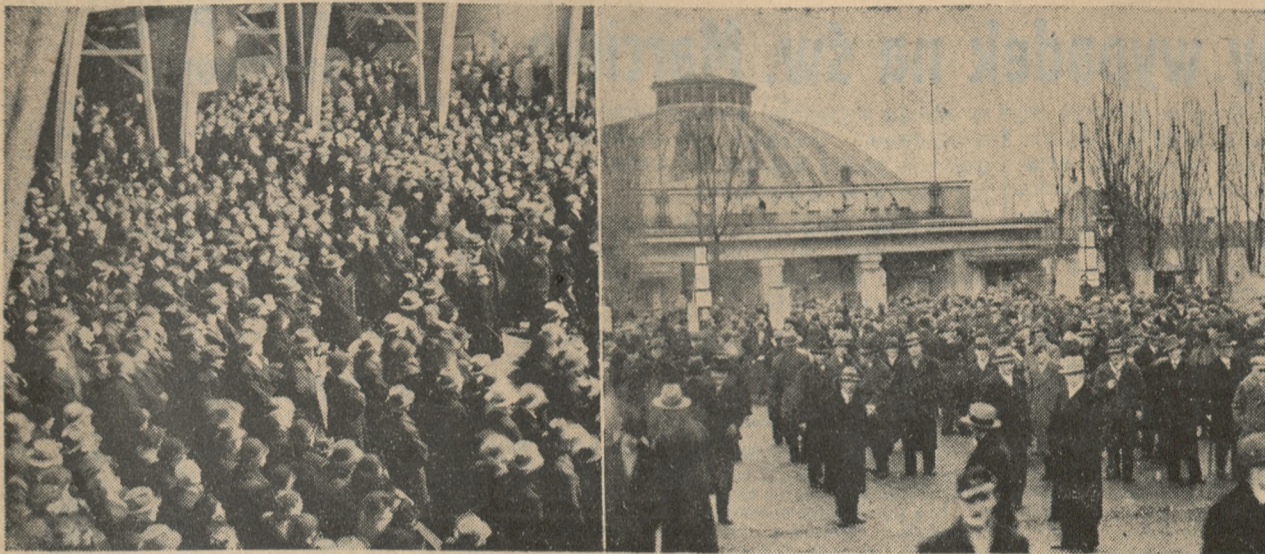
Straty, poniesione przez przemysł porcelanowy oszacowuje się na 300 tysięcy funtów. Niektóre mniejsze firmy ogłosiły już upadłość.

W Jorkshire w przededniu bankructwa znajduje się wielka wytwór-

nia metalowa, która ma na składzie 700 tysięcy medali z podobizną Edwarda VIII. Straty, poniesione przez fabryki sukna w Manchester ocenia się narazie w przybliżeniu na zgorą 3 miliony funtów.

W związku z tak tragicznym dla gospodarki angielskiej bilansem, przypomina się na lamach prasy londyńskiej rozstrzygnięcia władz sądowych, jakie zapadły swego czasu w związku z odłożeniem terminu koronacji króla Edwarda VII, spowodowanym jego chorobą. Wówczas to sądy rozstrzygnęły, że osoby, które wpięły już zgóry pieniądze za miejsca zarezerwowane w oknach, na balkonach, czy też na trybunach, nie mają prawa do otrzymania z powrotem tej gotówki, z drugiej zaś strony niezapłacone jeszcze kwoty nie mogą być zaskarżone.

Wielkie zebranie Stronnictwa Narodowego

Tłumy uczestników wielkiego zebrania Stronnictwa Narodowego w cyrku Olimpija.

Wobec wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego, przekreślającego decyzję w sprawie rozwiązania rady miejskiej, publiczne zgromadzenie Stronnictwa Narodowego w niedzielę, dn. 13 b. m. miało charakter zebrania, zamykającego wszczętą w związku z rozpisaniem wyborów kampanję. Największą w Poznaniu salę „Olimpija” zapełnili po brzegi członkowie i sympatycy Stronnictwa Narodowego.

Zgromadzonych przez cały ciąg obrad ożywiały niezmienny, gorący entuzjazm, który co chwila wyrażał się w żywiołowych oklaskach na znak solidaryzowania z wywodami mówców.

Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej słowa zagajenia wygłosił kierownik koła śródmieście S. N. Maksymilian Weber. Z kolei zabrał głos dr. Stefan Piotrowski, ławnik magistratu z ramienia klubu narodowego rady miejskiej.

Układ warunków, jaki wytworzył się obecnie w Poznaniu w zakresie samorządu miasta Poznania, uznaje się za niezwykle. Gdy w pełnym toku były przygotowania wyborcze, gdy społeczeństwo ustosunkowało się do wyborów — przyszedł wyrok N. T. A. W tej atmosferze „niezwykłości” żyjemy od lat dziesięciu. Czas jednak najwyższy z tem skończyć. Wielkopolska ma prawo żądać, by uszanowano wolę jej ludności, ludności rdzennie polskiej. Wypowiadamy się wyraźnie przeciw ograniczaniu siły i swobody działania czy to w życiu publicznym, czy też społeczno-gospodarczym. Poznań i Wielkopolska, która ze względu na swą strukturę może być przykładem dla całej Polski, winna mieć zagwarantowane poszanowanie swych najżywniejszych interesów.

Następny mówca, Karol Wierczak, wiceprezes zarządu głównego Stronnictwa Narodowego, omówił w pierwszej części swego przemówienia znaczenie i wagę wyroku N. T. A. na tle całości życia publicznego. Wyrok ten ma być, wedle doniesień prasy, wprowadzony w życie już w najbliższy wtorek przez reaktywowanie rozwiązanej rady miejskiej. Warto w związku z tym pośpiechem przypomnieć, że wyrok N. T. A. w znanej sprawie Resursy Obywatelskiej w Warszawie zapadł przed dwoma miesiącami, a dotąd nie wyciągnięto z niego konsekwencji.

Gdy jednak jesteśmy zgromadzeni w tak wielkiej liczbie — mówił K. Wierczak — to zwrócić musimy uwagę na jedno z palących zagadnień Polski współczesnej. To, co się dzieje w Gdańsku, nie może nas trącać optymistycznie. Całe polskie społeczeństwo musi z wielokrotną swą czujnością w sprawie Gdańska.

W dalszym ciągu zebrania przemawiał adw. Kazimierz Kowalski, przywódca narodowej Łodzi, powitany huraganowymi oklaskami.

Jednym z najważniejszych zadań

obecnego pokolenia — rozpoczął przemówienie adw. Kowalski — jest rozwiązanie kwestji żydowskiej w Polsce. Na jednej ziemi nie mogą żyć dwa żywe narody. Żydowska zachłanna akcja, przenikająca swymi mackami do pnia siły narodu, hamuje naturalny rozwój polskich żywiołów wytwórczych. Ostrze ofensywnej walki skierowane musi być zarówno przeciw Żydom, jak i wszelkim parawanom, za które się oni ukrywają.

Omówienie sytuacji, wytworzonej w Poznaniu zakończył adw. Kowalski słowami: — Wszyscy do szeregów Stronnictwa Narodowego! Każdy wyborca, który miał w dn. 20 grudnia b. r. rzucić głos na listę Stronnictwa Narodowego, winien teraz zapisać się do jego szeregów. W pełnym zespoleńsi do walki! do zwycięstwa!

Przemawiali jeszcze krótko: dr. Tadeusz Wróbel, kierownik organizacyjny zarządu okręgowego Str. Narodowego, oraz Antoni Belka, radny miasta Łodzi.

Dr. T. Wróbel zgłosił zapowiedzianą przez K. Wierczaka rezolucję w sprawie Gdańska, którą uchwalono przez aklamację.

REZOLUCJA

„Pamiętając o tem, iż kto posiada Gdańsk, ten włada ujściem do morza Wisły, naszej rzeki narodowej, a tem samem ma klucz do panowania nad całym biegiem;

„rozumiejąc, iż istotna niepodległość państwa polskiego nie może być zabezpieczona, jeśli ujście najważniejszej rzeki znajdującej się będzie w obcych rękach;

„przypominając, iż postanowione na konferencji pokojowej paryskiej włączenie Gdańska do terytorjum pań-

Prawidłowe trawienie i zdrowy krew osiąga się przez codzienne używanie po pół szklanki naturalnej wody gorzkiej Franciszka-Józefa.

Tg 2069

stwa polskiego nie zostało zrealizowane, wskutek przemożnych wpływów żydowskiej polityki światowej i że określone w traktacie wersalskim prawnopolityczne stanowisko wolnego miasta Gdańska jest minimum tego, czego Polska miała prawo domagać się od państw sprzymierzonych;

„stwierdzając wreszcie, iż już od samego początku istnienia wolnego miasta, aż po dzień dzisiejszy Niemcy czyniły stałe wysiłki, ażeby wszelkimi sposobami podważyć przepisy traktatu pokojowego, ustanawiające faktyczny protektorat państwa polskiego nad Gdańskiem, co im się w znacznym stopniu udało przeprowadzić, że pomimo zawartego z Niemcami w lutym 1934 r. układu o pokojowym współżyciu między Polską a Niemcami w okresie dziesięciolecia, Niemcy coraz energiczniej i coraz jawniej przygotowują zerwanie węzłów, łączących Gdańsk z Polską i głoszą przez swoich przywódców hasło powrotu Gdańska do Rzeszy Niemieckiej,

„my, w imieniu Obozu Narodowego i wszystkich miłujących Ojczyznę Polaków, oświadczamy:

„Zamach na Gdańsk, próba oderwania go od Polski — to wojna. Pokojowe załatwienie tej sprawy w sensie planów niemieckich jest wykluczone. W wojnie, którą z tego powodu wybuchnąć musiała, Polska broniąc swoich odwiecznych praw do Gdańska, walczyć będzie do upadłego, wiedząc, że tu chodzi o jej istotną niepodległość i o jej byt, jako wielkiego państwa. O tem wiedzieć powinni ci wszyscy, którym naprawdę chodzi o utrzymanie pokoju w Europie i w świecie”.

Wśród powszechnego entuzjazmu zebrani na wezwanie przewodniczącego M. Webera przyrzekli dołożyć wszelkich starań, aby idea narodowa zatriumfowała w życiu polskim w całej rozciągłości. Potężną manifestację Stronnictwa Narodowego zakończono Hymnem Młodych.

O zwołanie rady miejskiej

Dowiadujemy się, że do tymczasowego prezydenta miasta Poznania wpłynął dziś wniosek o niezwłoczne zwołanie rady miejskiej celem podania jej do wiadomości wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego,

przywracającego rozwiązana radę miejską.

Wniosek podpisała komisja, którą swego czasu rada miejska wybrała celem wytoczenia skargi o rozwiązanie rady miejskiej oraz kilkunastu dalszych radnych Klubu Narodowego.

TEATRY

TEATR NOWY: „Serca za drutem koleczastym”, komedia w 3 aktach W. Jastrzębiec-Zalewskiego.

Zaczyna się zupełnie po staroświecku. Wprowadza nas autor w atmosferę, żywo przypominającą chociażby takiego „Męża z grzeczności”, czy też „Grube ryby” i pomimo, że później nie gardzi aktualnym dowcipem oraz współczesnością, — jednak wciąż znajdujemy się w świecie pocziwej krotchwilii.

I to właśnie nadaje swego rodzaju specjalny wdzięk utworowi p. Jastrzębiec-Zalewskiego, zresztą nie tylko temu, lecz wogóle wszystkim jego dotychczasowym pracom scenicznym. Posiadają one wybitnie polskie cechy nie tylko pod względem treści, ale nawet wówczas, kiedy omawiają obce tematy (np. „Premjowana piękność”).

Stąd też ich humor łatwiej jakoś trafia do naszych słuchaczy, jest im bliższy, bardziej bezpośredni. Polega on zresztą głównie na grze słów, na błyskotliwych dowcipach, powiedzonkach, szermierce kalamburami, żonglerce miłemi głupstwami — słowem takie wesołe przelewanie z pustego w próżne. Potrafił już p. Jastrzębiec wypełniać tem aż całe cztery akty („Burza w szklance wody”) i gdyby komuś kazano je streszczać byłoby doprawdy w nielada kłopotcie. A jednak bawiono się wówczas znakomicie.

Niemal to samo można powiedzieć o sobotniej premierze. Z tą różnicą, że pierwszy akt (za wyjątkiem początkowej sceny) jest pod względem sytuacyjnym i rozwoju akcji — niemal bez zarzutu. Starczyło wszakże autorowi konceptu tylko na ten akt. Pozostałe natomiast muszą się zadowolić słow-

Tg 2079

nym sztafążem, który stara się zastąpić wszystko.

Podziwiać trzeba faktycznie pisarza, jak zręcznie lawiruje. Umie znaleźć wyjście i to zawsze w taki sposób, że zadowolony widzów. Nawet nie zauważa, iż właściwie na scenie prawie nic się nie dzieje, gdyż wszystko już powiedziano w pierwszym akcie. Nie potrzeba być detektywem, można nie posiadać żadnych zdolności w tym kierunku, ani też domyślności — pomimo tego każdy wie już przed rozpoczęciem drugiej odsłony, że obaj bracia-dziwacy Gomorowscy kochają się na zabój w sympatycznej, hajduckowatej sekretarce, która wodzi ich za nos, sama natomiast nie gardzi uczuciem, okazywanym jej przez niby-lokaja, a w rzeczywistości przez kolegę zawodowego. Wszystko naturalnie skończy się ku powszechnemu zadowoleniu dzięki też doskonałej grze wykonawców.

P. Zaklicka dała znów przemilą odmianną „Myszy kościelnej”, czarując werwą, ujmując prostotą i kapitalnem

Tg 2051

wyzyskaniem wszystkich możliwości tekstu — nie tylko swych scenicznych adoratorów, lecz również i całą widownię. P. Przystański był świetnym w swej grotesce zrzęda, sympatycznym burczymuchą, znajdując wreszcie pole do popisu, a ponieważ jest doskonałym aktorem, nie też dziwnego, że zbierał zasłużone oklaski. Z farsowem zacięciem zagrał p. Dowmunt drugiego partnera, wywołując częste salwy śmiechu. Przemilą sylwetkę starej totumfackiej zarysowała p. Korecka. P. Jaroń natomiast był zbyt „albinowaty”; odnośnie wrażenie, że należało potraktować tę postać raczej na wesoło, a wówczas lepiej wyszłyby chociażby te niby-dowcipne powiedzonka. P. Smoczyński grał bez zarzutu.

Reżyserja p. Wasilewskiego — bardzo staranna. Miałbym może zastrzeżenia co do ujęcia zakończenia drugiego aktu. Bardziej wskazane byłoby tu unieruchomienie wszystkich postaci w krańcowych punktach sceny i oświetlenie ich twarzy kolejno reflektorami. Spotęgowałoby to wrażenie, podkreśliło moment nierealności tego, co się dzieje. Uniknęłoby się osłabiających efekt trzasków latarek elektrycznych, oraz wszelkiego ruchu. J. H.

Epilog tragedji wyszyńskiej

W tych dniach prokurator wycofał kasację od wyroku sądu apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 października r. b. w sprawie znanych zająd w Wyszyńcu, w czasie których zginął ukochany przez okoliczną ludność ś. p. Wawrzyniec Sielski.

Sąd apelacyjny w Poznaniu, jak wiadomo, obniżył znacznie kary, nałożone na oskarżonych przez sąd pierwszej instancji.

Przeciw bólowi
newralgicznemu
i stawowemu
BALSAM
BENGALSKI
KARPIŃSKIEGO

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wtorek | środa
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
 Walerjana, Ireneusza | Euzebjusza b.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
 Woltzira | Zdzisław

Słońca: wschód 7.57, zachód 15.38
 Długość dnia 7 godz. 41 minut
 Księżyc: wschód 9.01, zachód 17.09
 Faza: 1 dzień po nowiu

Grudzień
15
Wtorek

Ważne numery telefonów:
 Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
 Straż ogniowa: 19-57, 30-50
 Policja: 42-21
 Pościągcy: 15-60 i 23-35
 Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeź. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac Świątokrz. 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.
 Pocz. biuro zleceń: 49-23, Dokładny czas: 55-66.

Tragiczny wypadek na św. Marcynie

Dziś, około godz. 8 rano, zdarzył się na ul. św. Marcyna w pobliżu składu Szymandery, tragiczny wypadek, ofiarą którego padła uczennica krawiecka 19-letnia Heljodora Kaczorówna, zamieszkała w Poznaniu, przy ul. Gąsiorowskich 11, córka pracownika kolejowego w Poznaniu.

ry chcąc wyminać auto ciężarowe, (zamięscowe) potrącił Kaczorównę. Potrącona padła bokiem na auto, uderzając głową w tylne koło.

Skutek zderzenia był fatalny, gdyż Kaczorówna w kilkanaście minut po wypadku zmarła w karetce pogotowia ratunkowego 66-66.

Zwłoki ś. p. Heljodory Kaczorówny odstawiono do zakładu medycyny sądowej. (sk)

J. Em. ks. Prymas na Pomorzu

Dziś, w poniedziałek, J. Em. ks. Prymas kardynał Hlond wyjechał o godz. 5.25 do Pelplina, gdzie dokona poświęcenia pomnika teologów polskich, wzniesionego przed tamtejszą katedrą. W dniu jutrzejszym J. Em. ks. Prymas kardynał Hlond poświęci diecezjalny dom rekolekcyjny, w Bierz-głowie pod Toruniem, poczem wieczor-em powróci do Poznania.

Echa prowokacji w Koźminie

13-letni Olek Demczuk, który odmówił złożenia przysięgi harcerskiej, gdyż „jego ojczyzna jest Ukraina”, oraz ojciec jego, Józef Demczuk, nauczyciel szkoły powszechnej w Koźminie.

Woda WARCH poziom: + 0,70 mtr. temp.: + 0,3 st. C.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; — Apt. im. dr. Marcinkowskiego w Bazarze, ul. Nowa; — Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; — Apt. Czerwona, St. Rynek 31; — Apt. przy Grobli, W. Garbary 41; — Jeżyce: Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10; — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (narożnik Staszica); — Łazarz: Apt. przy ul. Strusia 9; — Górczyn: Apt. Karpińskiego, ul. Marsz. Focha 158; — Wilda: Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3; — Apt. Fortuna, G. Wilda 96; — Sołacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19; — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty.

Dnia 14 grudnia 1926 r.

Nestor sądownictwa polskiego na ziemiach zachodnich przeszedł senatu przy sądzie apelacyjnym w Poznaniu, p. Wacław Radajewski obchodził 50-lecie pracy zawodowej. — W aferze przemysłowej, w związku z którą nastąpiło kilka aresztowań, zamieszany był także pewien tutejszy pastor ewangelicki.

WYKŁADY

— **Hiszpanja, kraj i kultura.** Na powyższy temat, w wykładzie ilustrowanym licznymi przeżyciami, mówić będzie w poniedziałek, 14 bm., o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus w ramach Powszechnych Wykładów U. P. prof. Tadeusz Silnicki. We wtorek, 15 bm., jako ostatni prelegent w b. serii Powszechnych Wykładów, wystąpi dr. Andrzej Niesiołowski z odczytem p. t. „Czy istnieje pacyfizm słowiański”. Wstęp 30 i 15 gr.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Ostrożnie przy zakupach świątecznych.** Wobec nadchodzących świąt szereg firm wywiesił napisy reklamowe, zachęcające publiczność do zakupu podarków na gwiazdkę. Napisy takie pojawiły się również i na sklepach żydowskich, jak tego dowodzi choćby historia z szyldem reklamowym Zocha Szulima Pasternaka, co wprowadza często kupujących w błąd. Wskazaniem jest więc zachowanie większej ostrożności przy zakupach świątecznych, by nie popierać firm żydowskich, lecz wyłącznie polskie. Specjalna ostrożność konieczna jest zwłaszcza na ul. Żydowskiej, Kramarskiej, Wielkiej, Wronieckiej i Wodnej, gdzie rozsiadł się szereg firm żydowskich, które uważały za stosowne wywiesić napisy reklamowe o sprzedaży żydowskiej. (sk)

Troski mieszkańców Poznania

— **W sprawie zachowania się młodzieży na ulicach.** Niezawodnie otrzymujemy listy, w których Czytelnicy podnoszą zarzuty przeciw młodzieży, skarżąc się na jej niewłaściwe zachowanie się na ulicach. Zarzuty te skierowane są niejednokrotnie pod adresem młodzieży szkolnej, jakże często jednak niesłusznie. Nie trzeba bowiem zapominać, że w wielu wypadkach źle zachowującym się jest nie uczeń tej lub innej szkoły, jakby ten i ów pochopnie sądzić ale osobnik, podszywający się pod miano wychowanka polskiej szkoły. Swego czasu zwracaliśmy uwagę na konieczność rozwinięcia większej kontroli nad noszącymi nieprawie czapki uczniowskie, a zdradzającymi swym zachowaniem, że nie mają nic wspólnego ze szkołą, jednak niestety nie odniosło to, jak widać, pożądanego skutku. W dalszym ciągu widzi się na ulicach nieprawie noszących czapki szkolne, co nie powinno mieć miejsca, gdyż szkodzi to nie-raz dobremu imieniu szkoły. (sk)

RÓŻNE

— **Zmiany w zimowym rozkładzie jazdy.** Z dniem 15 bm. wchodzi w życie na P. K. P. zimowy rozkład jazdy. W porównaniu ze stanem obecnym przeprowadzono następujące zmiany:
 Linja Kalisz — Ostrów poc. nr. 5 561 przesunięto o 5 min. wcześniej. Kalisz odej. 3.50 Ostrów przyj. 4.47.
 Linja Poznań — Wolsztyn poc. nr. 3 215 przesunięto około 2 1/2 godz. wcześniej; Poznań odej. 20.17 Grodzisk przyj. 21.40, odej. 21.42 Wolsztyn przyj. 22.27.
 W związku z powyższymi uległy również zmianie poc. motorowe nr. 3 237/3 238 na odcinku Poznań — Stęszew następująco: por. nr. 3 237 Poznań odej. 22.35 Stęszew przyj. 23.15; poc. nr. 3 238 Stęszew odej. 23.20 Poznań przyj. 23.58. Pociągi te będą kursowały codziennie.

Na odcinku Poznań — Luboń zmieniono rozkład jazdy poc. 747 następująco: Poznań odej. 7.30 Luboń przyj. 7.41.

Linja Mogilno — Kruszwica — Inowrocław. Na odcinku Inowrocław — Kruszwica poc. nr. 2 464 i 2 463 odchodząco będą o godzinie wcześniej; poc. 2 464 Inowrocław odej. 9.15 Kruszwica przyj. 10.08; poc. 2 463 Kruszwica odej. 10.30 Inowrocław przyj. 11.24.

Linja Kępno — Rychtal. Na odcinku Kępno — Kępno Zach. zaprowadzono nowy poc. osob. nr. 4 033/4 034 z kursem w dni nauki szkolnej. Poc. 4 033 Kępno odej. 13.00 Kępno Zach. przyj. 13.05. Poc. 4 034 Kępno Zach. odej. 13.18 Kępno przyj. 13.23.

Ponadto kursują następujące wagony bezpośredniej komunikacji: (od 14 wzgl. 15 bm. do 30 wzgl. 31 marca 1937): Poznań — Krynica przez Katowice — Kraków — Poznań — Krynica przez Katowice — Kraków. Poznań — Zakopane przez Katowice — Kraków, Poznań — Zwardoń przez Bielsko — Żywiec (w dni przedświąteczne robocze od 19 wzgl. 20 bm. do 13 wzgl. 14 marca 1927 r. z wyjątkiem 25 i 26 bm.) oraz Gdynia — Zakopane przez Poznań — Katowice — Kraków.

Blizszych informacji udzielają zawiadowcy stacji.

— **Dalsze zmiany w dyr. P. K. P.** Jak już donosiliśmy, w dyrekcji poznańskiej zaszyły zmiany, gdyż wicedyrektor mgr. Józef Pospisichil i nac. inż. Adam Kmita przeszli do dyrekcji krakowskiej na stanowisko wicedyrektorów. Z krakowskiej dyrekcji przeniesiono natomiast do Poznania naczelnika służby handlowej mgr. Kazimierza Jawlarsza, naczelnika biura finansów mgr. Władysława Gorzeckiego i starszego kontrolera inż. Zachariasiewicza. W związku z tem z dyrekcji poznańskiej przechodzi kilku wyższych urzędników na równorzędne stanowiska do innych dyrekcji. (sk)

— **Nowa taryfa na kolejach wąskotorowych.** Z dniem 1 stycznia 1937 r. wejdzie w życie nowa taryfa osobowa, bagażowa i ekspresowa wąskotorowych Polskich Kolei Państwowych. Taryfa ta wydana została w ścisłym związku z taryfą osobową dla linii normalnotorowych z dnia 1 stycznia 1936 r., i składa się z dwóch części: Część I (TOW I) zawiera regulamin przewozu osób, bagażu i przesyłek ekspresowych wraz z przepisami wykonawczymi, a Część II (TOW II) — przepisy taryfowe dla przewozu osób, bagażu i przesyłek ekspresowych oraz opłaty.

Nowa taryfa osobowa przewiduje m. in. zrównoważenie opłat normalnych i ulg stosowanych na kolejach wąskotorowych z opłatami na liniach normalnotorowych, oraz wprowadza w szerszym zakresie niż dotychczas bezpośrednio komunikację pomiędzy stacjami linii normalno- i wąskotorowych.

Z TARGU

Dnia 14 b. m. na placu Sapieżyńskim placem (w złotych za pół kg wzgl. za sztukę):
 Nabiał: masło wiejskie 1.30—1.40, masło mlecz. 1.50—1.60, twaróg 0.25—0.30, śmietana (litr) 1.20—1.40, mleko (litr) 0.17—0.20, jaja mendeł 1.60—1.80, z wapna 1.20—1.30.
 Drożdż i drożdżowna: kura 1.80—2.30, kaczką 1.80—2.20, gęś 3.50—6.00, gołębie (para) 0.80—1.20, para kurczak 2.40—3.20, para kurpatek 1.20—1.60, bąbek 2.25—2.50, bażant 1.80—2.25, królik 0.90—1.00, perlica 1.40—2.00, indyk 4.00 do 7.00 zł.
 Ryby (za pół kg ryby śnieży 10—20 groszy mniej): karp 1.00—1.10, szczupak 1.30—1.50.

lin 1.10—1.20, okoń 0.90—1.00, karaś 0.70—1.00, białe ryby 0.40—0.50. Z morekich ryb: doraz danielony 50—60 gr, śledzie zielone 35—50 gr.

Mięso: wieprzowina 0.65—0.90, wołowina 0.60—0.90, cielęcina 0.60—1.00, skopowina 0.70—0.80, słonina 0.70—0.75, smalec 1.00—1.10, mózg cielęcy 0.60—0.70.

Jajzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 15—20, buraki 5—10, pietruszka (pecz.) 10, seler (szt.) 5—10, rzodkiewki (pecz.) 10, marchew 5—10, kapusta biała 10—15, włoska 15—20, modra 15—30, brukselka 25—30.

KRONIKA SĄDOWA

— **Druga rozprawa Packów.** Dnia 17 stycznia 1937 r. odbędzie się druga rozprawa Packów. Na ławie oskarżonych znajdzie się całe rodzeństwo Packów pod zarzutem składania fałszywych zeznań, krzywoprzysięstwa i fałszywych oskarżeń. (k)

— **Przestępstwo dewizowe Żydówki.** W dniu dzisiejszym przed sądem okręgowym w Poznaniu stanęła Żydówka Rachela Weinberg, żona kupca z Poznania, oskarżona o wywożenie bez zezwolenia władz pieniędzy z zagranicy.

Weinberg wysłała swemu synowi, który studjował w Berlinie, po 500 zł miesięcznie na koszt studiów i utrzymania. Studyjujący w Berlinie młody Weinberg nosił nazwisko Janasa. Weinbergowa starała się o zezwolenie na przesyłanie pieniędzy przez Prywatny Bank Gdański w Poznaniu, oraz bezpośrednio przez komisję dewizową w Warszawie. Mimo nie otrzymania zezwolenia starania swe ponawiała, wysyłając pieniądze ponad przydzielony jej kontyngent. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy skazał ją za to na 6 miesięcy więzienia bez zawieszania i 2 tysiące zł grzywny. (k)

— **Rehabilitacja p. Materny.** Jak donosiliśmy swego czasu, we wrześniu rb. toczyła się przed sądem grodzkim rozprawa karna przeciwko p. Józefowi Maternie z Pobiedzisk, pow. poznańskiego, oskarżonemu o oszustwo. P. Józef Materna został wówczas skazany na rok więzienia i aresztowany na sali rozpraw. Uważając wyrok ten za krzywdzący, p. Materna zaapelowała i w dniu 20 listopada rb. wydział V karny sądu okręgowego w Poznaniu rozpatrywał ponownie jego sprawę. Uznając odwołanie p. Materny za uzasadnione, sąd uchylił zasądzone wyrok i instancji i p. Józefa Maternę całkowicie uniewinnił. Obecnie wyrok uniewinniający stał się prawomocny i w ten sposób p. Materna jest całkowicie zrehabilitowany. (mz)

Przestroga dla rodziców i uwagi dla nauczycielstwa

Z każdym nadchodzącym świętami i z nadejściem wiosny czy pory letniej można zaobserwować niszczenie drzew i krzewów w naszych parkach, ogrodach, skwerach i plantacjach.

Szczególnie w okresie Bożego Narodzenia dzieci w wieku szkolnym niemilosiernie odbierają świerki i jodły, niszcząc do-robek publiczny. Nie tylko to — zuchwałość nieletnich posuwa się tak daleko, że na gwiazdki ścinają i oblamują corocznie wierzecholki drogocennych drzew, posiadzo-

nych dla ozdoby zieleńców. W parkach naszych mamy wiele okazów o wysokiej wartości, których pojedyncze sztuki docho- dzą do ceny od 20—100 zł — a nawet i więcej. Wszędzie w ogrodach znajdują się tablice ostrzegawcze z apelem: „Ogrody poleca się opiece publiczności”. Wszystko to jest bez znaczenia i podziwiać można obojętność ludzi, przechodzących i patrzących na dzieci, które ze spokojem zrywają zieleń i kwiaty.

Z drugiej strony bywały wypadki, że przytrzymane dziecko tłumaczyło się, iż „nauczyciel czy nauczycielka kazała przynieść to do szkoły na lekcję przyrody”. Bardzo piękna jest metoda nauczania z oryginalnymi demonstracjami i wszyscy to dobrze rozumiemy i nie wiśmy wyłącznie dziecku, po większej części nie zdającego sobie z tego sprawy — natomiast winę ponoszą ci nauczyciele, którzy przy swym nakazie powinni podać źródło do- stawy potrzebnych roślin.

Zwracamy się z apelem do rodziców, nauczycielstwa, wychowawców i opiekunów, aby zważali na dzieci, udzielając im odpowiednich wskazówek. W związku z tą sprawą, dyrekcja cngrodów miejskich komunikuje ze swej strony zainteresowanym, iż bezwzględnie i z całą surowością dochodzić będzie swych praw. Dozorcóm ogrodów wydano ostry nakaz przytrzymywania winnych, którzy wrazie oporu od- dawanego będą w ręce policji. Aby nie było nieporozumień podajemy do wiadomości rozporządzenie Prezydenta R. P. w Dz. U. z dnia 11 lipca 1932 r. poz. 572, które brzmi: „Kto przez niewykonanie swych obowiąz- ków w stosunku do nieletniego, oddanego pod dozór odpowiedzialny, dopuszcza do popełnienia przez tego nieletniego przestępstwa, podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1000 zł”. Zarządzenie to niech będzie przestroga dla wszystkich, którzy mają sobie powierzona opiekę nad małoletnimi. W. A.

Zanrzszenie rekrutów pułku lotniczego

Jak donosiliśmy, w sobotę odbyło się w Poznaniu zaprzysiężenie rekrutów garnizonu poznańskiego. W uroczystości tej żołnierze pułku lotniczego wystąpili po raz pierwszy w nowych mundurach.

Bezpłatny dodatek dla stałych abonentów „Kurjera Pozn.”

Do numeru „Kurjera Pozn.” z datą 17 grudnia dołączymy Kalendarz-Przewodnik na rok 1937 o objętości 136 stron w formacie kieszonkowego notatnika (10 x 15,5 cm), oprawiony w dwubarwną okładkę półsztywną.

Nasz Kalendarz-Przewodnik otrzymają bezpłatnie tylko ci wszyscy Czytelnicy, którzy uregulowali już względnie uregulują najdalej do 16 grudnia abonament „Kurjera” za miesiąc grudnia włącznie.

Budowa pomnika kardynała Dalbora

Gnieszno (Tel. wł.) W związku z budową pomnika śp. kardynała Dalbora, który stanie w kaplicy Skrzetuskich w bazylice gnieźnieńskiej, dowiadujemy się, że pomnik jest już na tyle wykończony, iż jeszcze w tym tygodniu nastąpi odlew z brązu, który wykona firma Cegielski w Poznaniu. (br)

Z WIELKOPOLSKI

— * **CHODZIEŻ.** Utworzył się komitet celem oficjalnego pożegnania opuszczającego parafie ks. prob. Kurpisza. Uroczystość pożegnania odbędzie się w niedzielę 20 bm.

— Odbędzie się w niedzielę 20 bm. na terenach swych łąk nadnotekich. Przewodniczący na ten cel obszar wynosi tymczasowo 300 mórg, gdzie już od dłuższego czasu zatrudnia się oprócz personelu technicznego, około 150 robotników. Do nawodnienia sztucznego stawy służą płynące opodal strumyki. Teren stawy będzie jeszcze powiększony.

— Roczne walne zebranie tutejszego KSM z. odbędzie się w poniedziałek 14 bm. o godz. 20 w Ognisku. (cm)

— * **INOWROCŁAW.** W tych dniach odprowadzono na wieczny spoczynek zwłoki śp. Antoniego Belcherowskiego, lat 77. Zmarły urodził się w pobliżu Kościelcu, a w Inowrocławiu zamieszkiwał przeszło 60 lat. Po powrocie z wojny światowej brał On czynny udział w powstaniu wielkopolskim, jako członek miejscowej Straży Ludowej, walcząc o Inowrocław i Kujawy Zachodnie.

— Na pomoc zimowa dla bezrobotnych i najbardziej potrzebujących na okres gwiazdkowy postanowił Obywatelski komitet do walki z bezrobociem wyasygnować 15 000 zł.

— Pod przewodnictwem prezesa rady nadzorczej p. Jędrzejewskiego odbyło się walne zebranie spółdzielni „Zgoda”, na którym obeszernie sprawozdanie z rocznej działalności zdał dyr. Fenikowski. Po dłuższej, rzeczowej dyskusji zebrani udzielili władzom spółdzielni pokwitowania, poczem przyjęto preliminarz budżetowy na rok 1936-37 w wysokości 92 987, — zł. W skład rady nadzorczej weszli pp. Rogatka z Inowrocławia, Safian z Barcina, Piasecki z Matew i Ed. Malecki.

Dziś o godz. 20 w sali Królowej Jadwigi — wykłady dla inteligencji: „Nauczyciel i dziecko” — Prof. St. Strugarek, „O szkole wyznaniowej” — Insp. Wł. Kapałczyński. dg 3966

Wieczór Łużycki

zapowiedziany na wtorek, dnia 15 grudnia o godz. 20 w sali św. Marcina wzbudził zarówno treścią swą jak i dzięki wykonawcom żywe zainteresowanie. Referat o wielkim poecie łużyckim Jakubie Ciszynskim wypowie cenny młody literat po znański, red. Tadeusz Kraszewski. Pieśń łużyckiego kompozytora B. Krawca do słów Ciszynskiego odśpiewa dość dawno niesłyszana w Poznaniu śpiewaczka p. Anna Grotal, znana nam już z Opery poznańskiej. Wreszcie doskonała recytatorka, p. Halina Rydlewska wypowie szereg charakterystycznych utworów poety łużyckiego w polskim tłumaczeniu. Wstęp na Wieczór Łużycki bezpłatny. zg 863

STAN POGODY W POZNANIU

14 grudnia 1936

Temperatura 7 godz. + 0,3 umiarkowana
Ciśnienie 7 godz. 755,0 mm. umiarkowane
Zachmurzenie 7 godz. pochmurno
Wiatr 7 godz. kierunek połudn., szybk. 2 m/ssek.
Temperatura w dniu 13. grudnia br. była: najwyższa + 2,6 o godz. 15 najniższa — 1,1 o godz. 9

Prognoza pogody na dzień jutrzejszy:
Zachmurzenie z przejaśnieniami. Temperatura bez zmian. Rankiem i wieczorem mgły.

— Bawiła w naszym mieście ekspedycja „Polskiego Radia”, która, wyruszywszy z Wareszawy, objeżdża na samochodzie transmisyjnym całą Polskę i nagrywa na specjalnej aparaturze płyty z najciekawszymi fragmentami życia z terenu całej Polski. (c)

— * **KEPNO.** W dniu Niep. Pocz. Najśw. M. P. obchodziła parafia podzamecka wielką uroczystość poświęcenia nowozbudowanego kościoła. To też wioska przybrała w dniu tym odświętny wygląd. Aktu poświęcenia świątyni pod wezwaniem Nawiedzenia Najśw. Marii Panny, dokonał ks. dziekan Nowacki z Kepna, który równocześnie dziękował ofiarodawcom oraz komitetowi za pomoc i trudy poniesione około budowy Domu Bożego. Następnie odprawił czcigodny kapłan pierwszą ofiarę mszy św. Podniosła kazanie wygłosił ks. prob. Mroczkowski z Wyszanowa. W czasie mszy św. śpiewał miejsc. chór pod dyr. kier. szkoły p. H. Młynarza z Podzamcza. (km)

— * **KOŚCIAN.** Staraniem Kat. Stow. Mężów odbyły się w czasie od 9—13 bm. w kościele parafjalnym rekolekcje otwarte dla mężów całej parafii przy licznym udziale mężów. Nauki wygłaszał ks. rektor Graszynski. Zakończenie rekolekcji odbyło się uroczystą mszą św., odprawioną przez ks. prob. Bednarkiewicza, wspólna komunja św. i ostatnia nauka rekolekcyjna.

— Komitet lokalny do walki z bezrobociem przeprowadza w czasie od 14—17 bm. zbiórki odzieży, bielizny, obuwnia na rzecz bezrobotnych. Osoby, zbierające odzież, zaopatrzone są w opaski oraz pisemne upoważnienia.

— Przed sądem odpowiadał Ignacy Konieczny z Kościana za kradzież worków od cukru z cukrowni kościańskiej, za co skazany został na 6 miesięcy więzienia.

— Rozpoczęto tu prace, związane z elektryfikacją miasta. Budown. p. Łukomski rozpoczął już budowę budynku dla transformatora przy zakładzie św. Zofii, oraz przystąpił do ustawiania masztów tak w mieście, jak i na linii Kielczewo — Kurzagóra. Firma „Strzałka” z Poznania kończy już ogólne przygotowania nad rozpoczęciem zaciągania kabli w mieście.

— Tow. śpiewu „Lutnia” wystawia w drugie święto Bożego Narodzenia misterjum ludowe pt. „Boże Narodzenie” w 3 obrazach, oparte na kolendach, pieśniach i tarfach ludu polskiego. (kk)

— Na zebraniu Okr. Wydz. Sokółki skompletowano zarząd i poza prezesa p. Puschówną wybrano pp. Ebertowską Zofię, Bednarkównę Stanisławę, Ciszakównę Teodorę, Brylińską Celinę, Mohauptową. Skrobaliska, wszystkie z Kościana, oraz Lisowską z Krzywina i Noskiewiczównę z Bojanowa Starego.

— Rada gminna w Kamieńcu uchwaliła 300 zł na F. O. N.

— Urządzona kwesta uliczna na pomoc zimowa dla bezrobotnych przyniosła ogółem 148,23 zł. (kk)

— * **KROTOSZYN.** Katol. Koło Abstynentek urządziło wieczornice w celu szerszenia ruchu trzeźwości w myśl hasła: „Przyszłość należy do narodów trzeźwych”. Na całość złożyły się deklamacje, referat p. Ślusarka p. t. „Rola kobiety w walce z alkoholizmem”, piosy rytmiczne, oraz 2 akt. z dramatu Z. Parwiego „Knap”. (p)

— Sąd okr. z Ostrowa na sesji wyjazdowej w Krotoszynie rozpatrywał sprawę Franciszki Stepniak, oskarżonej o to, że w dniu 6 października br. porodziwszy nieślubne dziecko, zabiła je uderzwszy głową o krawędź łóżka, a następnie biła drewnem po głowie. Dokonawszy tego czynu oskarżona ukryła trup w łóżku, a następnego dnia utopiła w pobliskim stawie. Sąd po naradzie skazał oskarżoną po myśli art. 226 k. k. na 1 rok więzienia. Za chęć spędzenia płać sąd skazał ją z art. 231 na 9 miesięcy więzienia. Łącznie półtora roku więzienia. (sh)

— * **OSTRÓW.** Rada miejska schodzi się w wtorek 15 bm. celem dokonania nowego wyboru zarządowego wiceburmistrza m. Ostrowa. Wybrany na to stanowisko p. sędzia Cukierski zrzekł się wyboru. Poprzez niego już zrezygnowali wybrani na wiceburmistrza p. mgr. Gawroński. Jeżeli rada miejska nie dokona obecnie wyboru nowego odpowiedniego kandydata, to spodziewać się należy nadesłania przez władze komisarzycznego wiceburmistrza.

— Chór męski „Echo” wystąpił w niedzielę w południe w specjalnym koncercie dla młodzieży szkolnej. W programie była pieśń ludowa w artystycznych opracowaniach, śpiewana a capella i z towarzyszeniem orkiestry.

— W Skalmierzycach Nowych obradowało walne zebranie Koła Stow. Chrześc.-Narod. Nauczycielstwa Szkół Powsz. Wybrano zarząd, w skład którego weszli pp.: Rajewski Antoni z Ociana — jako prezes, Górski Antoni z Skalmierzyc N. — wiceprezes, Boroch Wł. — sekretarz, Bryliński G. — zastępca sekr., Sowiński Czesław z Śliwnik — skarbnik. W wyniku obrad postanowiono rozszerzyć współpracę z duchowieństwem i społeczeństwem. (os)

— * **PLESZEW.** W salce domu parafjalnego odbyło się w dniu 10 bm. przy licznym udziale członków zebranie koła śpiew. „Lutnia” pod przewodnictwem prezesa p. T. Wojciechowskiego. Między innymi sprawami uchwalono przeprowadzić się do lokalu Bursy Bractwa Kurkowego. Uchwalono urządzić w dniu 3 stycznia 1937 r. w sali Bursy Bractwa, uroczystość łamania się opłatkiem dla śpiew. i ich rodzin, połączone z zabawą taneczną w zamkniętym kółku.

— Zebraniu Tow. Przemysłowców przewodniczył wiceprezes p. Fl. Włodarczyk. Po zagajeniu uczono pamięć zmarłego członka honorowego i założyciela tow. św. Władysława Radomskiego. Uchwalono m. in. urządzić wieczór sylwestrowy w salce p. Marciniaka, a w dniu 12 stycznia 1937 r. walne zebranie. (pw)

— * **RAWICZ.** W ub. środę odbyło się w sali tut. gimnazjum trzecie z rzędu zebranie rodzicielskie i wychowawców, na którym ciekawo referat „O uświadomieniu pleciom dzieci” wygłosił dr. Bergner z Bojanowa. Nad referatem wywodziła się ożywiona dyskusja. Zebrania te mają na celu omówienie wszelakich zagadnień wychowawczych wspólnie z rodzicami i wychowawcami.

— Dnia 10 bm. zmarła tu po długich cierpieniach śp. z Chadkiewiczów Bronisława Łuczowska żona powszechnie znanego i cenionego lekarza dr. Łuczowskiego. Zmarła była żoną życzliwą Kat. Stow. Pań Miłosierdzia i członkiem zarządu tegoż towarzystwa, bardzo czynną na polu charytatywnym. (rs)

— * **SWARZĘDZ.** Pierwszy, inauguracyjny wykład, zorganizowany z cyklu wykładów społecznych cieszył się olbrzymim powodzeniem. Prelegent p. mgr. Chmara wygłosił przemówienie n. t. „Zio czasów dzisiejszych”. Wykład następny odbędzie się 14 bm. o godz. 19,30 w sali p. Schleichtera. (sd)

— * **SMIGIEL.** We wtorek odbyło się w Smiglu zebranie Tow. Pomocy Naukowej m. dr. Karola Marcinkowskiego. Zebraniu przewodniczył ks. radca prob. Kosiński z Górki Duchownej. Tow. liczy przeszło 100 członków.

KREMOL

Zamiast zabiegów kosmetycznych

Zamiast mleka, śmietanki i serwatki —

Dla pielęgnacji cery i zachowania młodości...

składek w br. zebrano 257,59 zł. Z pomocy Tow. korzystają 3 osoby. (sd)

— * **SREM.** Na zebraniu Tow. Rzemieślniczo-Przemysłowego p. radca Stanisław Gawroński wygłosił referat sprawozdawczy o pracach organizacyjnych Izby Rzemieślniczej, nad którym wywodziła się dłuższa dyskusja. Poza tem rozpatrzone sprawę urzędzenia i rozdziału poletek w ogródkach działkowych przy ul. Parkowej i Dutkiewicza oraz uchwalono przygotować wspólnie z Młodym Przemysłem gwiazdkę dla członków.

— * **SRODA.** Stronnictwo Narodowe urządziło zebranie, połączone z obchodem 20-lecia śmierci Sienkiewicza. Na program złożyły się: śpiew chórowy, deklamacja, wykład p. Szuwałskiej i referat p. Ciaciucha.

— Władza powiatowa wzywa osoby, prowadzące warsztaty lub handel, do zgłaszania tych przedsiębiorstw wzgl. zmian do tut. starostwa. Osoby, nie posiadające kart rzemieślniczych, nie mogą prowadzić przedsiębiorstwa. (ak)

— * **WRZESNIA.** Pan Stanisław Smoldowski, dyrektor Banku Spółdzielczego we Wrzesznie, przeszedł z dniem 1 grudnia br. na emeryturę. Funkcje po nim objął p. Krajewski.

— Zebranie rady pow. W. T. K. R. zajął prezes por. Trawiński Józef z Gulczewka. Po przeczytaniu sprawozdania z ostatniego zebrania, udzielił głosu dyrektorowi Szkoły Rolniczej p. Fedykowi, który referował sprawę budżetu Działu X, popierania rolnictwa, prosząc obecnych członków rady powiatowej W. T. K. R., którzy są członkami wydziału powiatowego, by dokończyli wszystkich starań, celem uzyskania wyznaczonych kwot na posiedzeniu budżetowym wydziału powiatowego. Po obszerniej dyskusji zabrał głos p. sekretarz Porawski, referując sprawę zbiórki na F. O. N. We włochnych głosach przemawiali p. dyr. Fedyk, ks. prob. Wasielewski, p. Kozielski i inni. (rw)

— * **ZBASZYŃ.** W niedzielę w sali p. Flejschera w Zbaszynie przy ulicy Senatorskiej, odbyło się zebranie informacyjne Koła Emerytów Państw. z Zbaszynie i okolicy. Zebraniu przewodniczył prezes p. Borowski, który podał zebranym do wiadomości sprawę odbytego zjazdu emerytów państwowych w Warszawie.

— W Tuchorzynie niedaleko Zbaszynie powiesił się w własnym mieszkaniu w godzinach wieczornych 70-letni oberżysta Herman Segesmund. Denat był inwalidą i cierpiał od dłuższego czasu na rostrój nerwowy.

— Złodzieje włamali się do składu kolonialnego p. Bieszcadowej w Kielpinach, którzy weszli do wewnątrz po północy przez okno w szczybie dachu i zabrali większą ilość towarów kolonialnych i innych rzeczy. Krótko po tym wypadku, prawdopodobnie ci sami sprawcy usiłowali włamać się do mieszkania p. Łukaszewskiego, gdzie po ustawieniu drabiny zrobili otwór w słomianym dachu, lecz w ostatniej chwili zostali spłoszeni.

— * **ZNIN.** W najbliższych dniach nastąpi otwarcie stałego kina pod nazwą „Kryształ”. — Właśc. nowego kina jest p. Jagodziński z Gościny.

— W kościele parafji w Modrakowie został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Stanisławem Hoffmanem a p. Zofią Kaczmarówną.

— W kościele parafji w Juńcuwie został pobłogosławiony związek małżeński pomiędzy p. Marjanem Kazimierskim z Suwałek a p. Mariją Zaborowską z Juńcuwa.

— Odbyło się tu zebranie właścicieli domów i nieruchomości pod przewodn. p. Wabicha Fr. P. inż. Adamski omówił sprawę kredytów długoterminowych. Czynniki się również starania o uzyskanie pożyczek długoterminowych. P. Goszczyński instruktor przedstawił sprawę budowy schronów przeciwgazowych w domach miejskich. P. Hylifski Wł. omówił kwestję zbyt wysokich cen za światło elektr., gaz i wodę oraz poruszył sprawę zamiatania ulic.

— Nagła śmiercią zmarła właśc. kamienicy przy ul. Kościelnej, śp. Szymczakowa.

— Z okazji 400-nej rocznicy urodzin ks. Piotra Skargi sołtacja uczniów tut. gimnazjum urządziła wspaniałą akademię. (zd)

Z POMORZA

— * **TORUŃ.** Bawił tutaj wysłannik „Rotary-Clubu” z Warszawy, celem założenia placówki w naszym mieście.

— Na liniach tramwajowych nr. 2 i nr. 3 zaprowadzono zamiast 20-minutowego 12-minutowego ruchu tramwajowego, przyczem tramwaje linii nr. 3 kursują pomiędzy dworcem Toruń — Przedmieście a ul. Wybiekiego z pominięciem Staromiejskiego Rynku.

— W związku z uroczystościami otwarcia nowej linii kolejowej Toruń — Sierpe przybywa w najbliższą środę do Lubicza marszałek Rydz-Smigły.

— Przed sądem okręgowym jako instancją odwoławczą stanął hucul Tanasiej Kuśnierczuk, oskarżony o wprowadzenie władzy w błąd i o usiłowanie oszustwo ubezpieczeniowe. Kuśnierczuk złożył policji doniesienie, że w nocy na 1 maja br. ekradziono mu z mieszkania przy ul. św. Jakóba kilimów wartości przeszło 7 000 zł. W toku dochodzeń policyjnych wyszło na jaw, że oskarżony towar usunął, poprzednio ubezpieczywszy go od kradzieży na bardzo wysoką kwotę. Sąd okr. zatwierdził wyrok I instancji, skazując Kuśnierczuka na 1 rok więzienia.

— W Podgórzu pod Toruniem nieujawnieni dotychczas sprawcy włamali się w wybić otwór w murze do kasyna podoficerskiego, gdzie skradli aparat radiowy oraz wyroby tytoniowe ogólnej wartości 750 zł.

— Na samolot bojowy „Pomorzanin” zebrano dotychczas 3 965,23 zł w gotówce i 2 589 zł w papierach wartościowych. (z)

— W okresie gwiazdkowym do 6 stycznia urządził pocztowy Toruń I będzie stosował specjalny datownik z życzeniami świątecznymi „Witaj gwiazdko złota”.

Konfiskata żydowskich cieląt

Szamotyły (sc) Od czasu zakazu przez władze miejskie uboju rytualnego w tut. rzeźni, jedyny rzeźnik żydowski, Kiwi Ball, często przywoził już ubite cielęta wzgl. bydy, rzekomo zabite w drodze z konieczności, do rzeźni celem badania. Aby uchylić się najwidoczniej od minimalnej opłaty, Żyd swój proceder uprawiał w ten sposób, że zabijał przy pomocy „szabesgojów” po wsiach bydy, które następnie już do badania przewoził do swego mieszkania, gdzie je ćwiartkował i dalej sprzedawał.

W ub. piątek dowiedziała się policja o takim transporcie i udała się z weterynarzem miejskim do mieszkania Żyda Balla, gdzie znaleziono świeżo ubite cztery cielaki, które zakwestjonowano i zabrano do rzeźni miejskiej. Niewątpliwie Żyd odpowiadać będzie za czyn swój przed sądem.

O „geszefciarskim” sprycie rodziny Żyda Balla świadczy fakt, że ostatnio przychycono syna jego, Maksa, na gorącym uczynku kradzieży w rzeźni miejskiej, skąd od dłuższego czasu systematycznie wykradał połówki świń, należących do miejscowych rzeźników. I z Maksym Ballem spała policja protokół.

JARMARKI

— * **CZARNKÓW.** W środę 16 bm. odbędzie się tu targ wielki na konie, bydy, świnię oraz kramny.

— * **GRABÓW n. Prosną.** Jarmark ogólny odbędzie się w środę 16 bm. Spęd zwierząt domowych wszelkiego rodzaju dozwolony jest bez ograniczenia.

— * **GOSTYŃ.** Jarmark na konie i bydy odbędzie się w czwartek 17 bm.

— * **KÓRNIK.** Jarmark na inwentarz żywy odbędzie się w czwartek, dnia 17 bm.

— * **MIEDZYCHÓD.** Jarmark ogólny w Międzychodzie odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm.

— * **MOGILNO.** Jarmark ogólny, tj. kramny, na konie i bydy odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm. 1936. Spęd zwierząt racicowych dozwolony

— * **OSIECZNA.** Jarmark w mieście tut. na konie, bydy, świnię, produkta rolne i towary kramne, odbędzie się we wtorek, dnia 15 bm.

— * **ROGOŹNO.** Jarmark ogólny odbędzie się dnia 15 bm.

— * **SWARZĘDZ.** Jarmark na inwentarz żywy odbędzie się w czwartek, dnia 17 grudnia br.

— * **WRONKI.** Jarmark na konie, bydy i trzode chlewną odbędzie się w czwartek, dnia 17 bm.

— * **WIELEŃ nad Notecią.** Jarmark ogólny odbędzie się w środę, dnia 16 bm. a nie w czwartek, dnia 17 bm.

— * **WRZESNIA** Dnia 15 bm. odbędzie się tu jarmark ogólny, t. j. kramny oraz na konie i bydy. Spęd świń hodowlanych niedozwolony.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 12 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu).

Urzedn. bank. Edmund Ceglarek i biur. Monika Spikowska; kierown. składnicy; drzewnej Czesławski i Kazimiera Korytkowska; ksiązkowej Arkadiusz Stranz i stenotyp. Stanisława Lewandowska; rzeźbiarz w kamieniu Ignacy Malak i Helena Multana; pomocn. administ. Stanisław Berger i asyst. poczt. Marianna Kładzińska; rzeźnik Mieczysław Sieklucki i Zofia Zakrzewska; włodarz Antoni Gorący i Agnieszka Murk; oboje w Zytomyślu, pow. nowotom.; rob. Bronisław Józefiak i Franciszka Michałakówna; czeladn. rzeźb. Franciszek Łuczak i Marjanna Wojciakówna, oboje w Swarzędzu, pow. poz.; kierown. szkoły Jan Cwikowski w Inowrocławiu i właśc. drogerji Marianna Bzikowska; owdow. kierown. parowozu Franciszeł Ciesiolka i Stanisława Moderówna w Lwówku, pow. nowotom.; pluton. Feliks Lesicki i naucz. Marianna Kubiakówna w Mochach, pow. wolsztyński; owdow. szef-mech. Jan Jakubowski i Anna Białasówna w Steszewie, pow. poz.; kotlarz Marjan Domagała i Ludwika Skarbińska w Łopienniu, pow. wargrowiecki.

Zgony:

Dnia 12 grudnia 1936 r. zapisano następujące zgony: Helena Gandecka, robotnica, 22 lat; Zbi gniew Raczkowski, 1 dzień; Dr. Herbert Goeldel, dyrektor towarzystwa rolniczego, 46 lat; Apolonja, Antonina Janyska z domu Nadolna, wdowa, 70 lat; Franciszka Borowiczowa z domu Dynkowska, wdowa, 73 lat; Włodzimierz Kowal, 1 rok, 5 mies., 21 dni; Franciszka Kucharska, robotnica, 93 lat; Janusz Borowiak, 5 mies., 25 dni; Marjan Pawlak, 10 minut; Mojżesz Widawski, uczeń szkolny, 8 lat.

Subskrybcja na grafiki artystów poznańskich

Rozpisana w nrze 568 „Kurjera Poznańskiego” wywołała zrozumięte zainteresowanie i spotkała się z najwyższym uznaniem naszych Czytelników. Zamówienia już napływają.

Dzisiaj podajemy dalsze reprodukcje naszej kolekcji, przeznaczonych na tegoroczną subskrypcję. Przyczem nadmieniamy, że Czytelnicy nasi zamawiać mogą dowolną ilość grafik, wpłacając równocześnie równowartość w kasie administracji.

Czytelnicy zamiejscowi winni dołączyć zł 1,50 na koszt przesyłki.

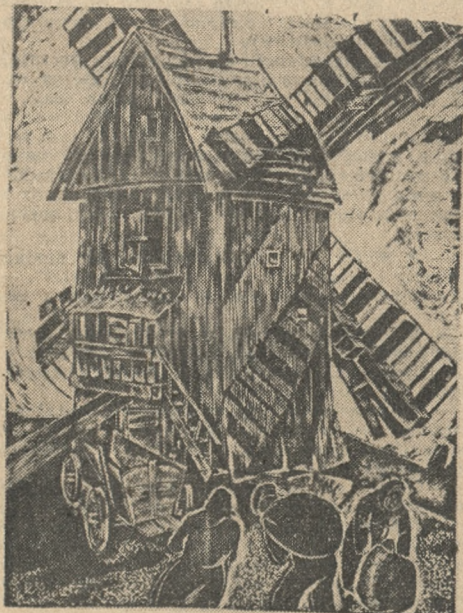
Nadmieniamy w końcu, że dla ułatwienia Czytelnikom naszym orientacji w całości kolekcji, urządziliśmy 3 wystawy oryginałów, a w szczególności: 1) w oknie wystawowym naszej administracji przy Alejach Marcinkowskiego, 2) w kawiarni p. Józwiaka przy pl. Wolności, 3) w cukierni Dobskiego przy ul. Fredry.

Prof. Jan Wronecki, laureat nagrody m. Poznania: „Stocznia w Gdyni”, litografia, — 22x29 cm. — cena zł 10.

M. Zablocka: „Madonna i dzieci”, akwaforta, — 19x25 cm — cena zł 9.

Z. Prusiewicz: „Wiatrak”, drzeworyt, — 20½ — 15½ cm — cena zł 8.

Doktor praw jako uczeń murarski

Bieda i ciężkie warunki materialne doprowadziły do tego, że wielu akademików a nawet ukończonych studentów zmienia zawody wolne na... fizyczną robotę.

Te motywy kierowały również młodym 28-letnim prawnikiem budapeszteńskim, dr. Margisem. Posiadając ukończone studia uniwersyteckie, zgłosił się w tych dniach do jednego z mistrzów murarskich z prośbą o zajęcie. Ponieważ potrzebny był chłopiec, wobec tego Margis zgodził się zostać uczniem murarskim wzamian za utrzymanie u szefa. Po pewnym przeszkoleniu dr. Margis otrzymał awans na czeladnika i pierwszą pensję.

Zapytany przez przyjaciół, jak czuje się w tym zawodzie, odrzekł, iż największym jego szczęściem jest solidnie pracować cały dzień, by wieczorem móc odpocząć i zająć się kulturalną lekturą. „Harmonijnie spletałem trud fizyczny z dalszym pogłębianiem wiedzy zawodowej i jestem zawsze zdrowy i zadowolony”. W kołach murarzy węgierskich istnieje tendencja jak najszybszego przyjęcia dr. Margisa do cechu, celem obdarzenia go funkcją doradcy prawnego, tak często przez los wyzyskiwanych rzemieślników.

Spuścizna Coty'ego na licytacji

Paryska galeria sztuk pięknych Charpentier'a była w tych dniach widowiskiem sensacyjnej licytacji. Oto przy udziale wielu antykwariuszy, przybyłych nawet z Ameryki Północnej, odbyła się licytacja wartościowych dzieł sztuki, pozostawionych przez zmarłego przed rokiem sławnego wytwórcę perfum Coty'ego.

O wartości i wspaniałości zbiorów Coty'ego świadczy fakt, że miliony franków utopił zamożny fabrykant w reprezentacyjnych arcydziełach sztuki. Obraz „Piękna strassburżanka” został sprzedany za 1610.000 franków. „Zaczarowana wyspa” uzyskała 560.000 franków. Wspaniały dywan chiński sprzedano za 103.000 franków. Nadzwyczajne ceny osiągnęła wspaniała zastawa stołowa Coty'ego. Jedna z zbieraczek zapłaciła za talerz, na którym jadał Foch, 35.000 franków.

Poczta angielska barometrem gospodarczym

Oznaka widocznej poprawy sytuacji gospodarczej w Anglii są cyfry, które podaje zarząd poczty brytyjskiej za rok ubiegły. Obroty więc poczty wzrosły w po-

równaniu z r. 1935 o 40 milionów funtów. W roku ubiegłym wpływy ogólne poczty wyniosły 901 milionów funtów, czysty zysk — 12.266.000 funtów. Ogółem wysłano w Anglii w roku bieżącym 7.350.000.000 listów (o 400 milionów więcej niż w 1935 r.), paczek zaś 162 miliony sztuk czyli o 12 milionów więcej niż w r. 1935.

Jubileusz Marji Paruszewskiej

Znana dobrze na poznańskim gruncie, jako mecenaska sztuki i działaczka artystyczno - społeczna, p. Marja Paruszeńska obchodzi czterdziestolecie swej działalności. Dla upamiętnienia tego jubileuszu powstał specjalny komitet, złożony z wybitnych obywateli i artystów. Jego staraniem w dniu dzisiejszym, w poniedziałek, 14 grudnia, odbędzie się uroczystość jubileuszowa 40-lecia pracy społeczno - artystycznej p. Marji Paruszewskiej. O godz. 10 rano w kościele św. Marcina ks. prof. Jan Maćkowiak odprawił mszę św. na intencję Jubilatki. Wieczorem o godz. 20 w sali św. Marcina odbędzie się akademja, na którą złoży się m. in. przemówienia prof. S. Potrykowskiego i dyr. dr. J. Kollera oraz produkcje artystyczne z udziałem pp. F. Łukasiewicza, M. Rogalińskiej-Daum, B. Milskiej - Schechtlowej, M. Kucnerowej, S. Pawlaka, szamb. F. Nowowiejskiego, Z. Kasserna, M. Sauera i kwartetu solistów. (k)

Przy sposobności podnieść należy, że ukazała się w tych dniach ładnie wydana broszura jubilatki, p. Marji Paruszewskiej p. t. „Szkic biograficzny i artystyczna karjera Raula Koczalskiego” z portretem artysty. Część druga publikacji ujmuje rozwój i wielkie powodzenie artystyczne Koczalskiego w formie wierszowaną. Objętość 22 stron druku.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

We wtorek 15 bm. 5 koncert symfoniczny.

W środę 16 bm. doskonała operetka „Kwiat Hawaju”. Piękna muzyka, ciekawa akcja, rozgrywająca się na egzotycznych wyspach hawajskich i w Monte Carlo. Świetna gra artystów pp.: M. Gabrielli, J. Fontanówny, Z. Grabowskiej, K. Dembowskiego, R. Petera, B. Horskigo, J. Sendekiego, E. Cirina, St. Winczewskiego, A. Warchalewskiego i in., wspaniała oprawa dekoracyjna i kostjumowa Z. Szpingiera oraz efektowne tańce układu M. Statkiewicza w wykonaniu primaballeriny Z. Grabowskiej, W. Bończy oraz całego baletu składają się na niezwykle widowisko żywo oklaskiwane przez zachwyconą publiczność. Jak na wszystkich scenach tak i na naszej melodyjna ta operetka cieszy się ogromnym powodzeniem.

Prawdziwe oblicze Hiszpanji

Jak było do przewidzenia, zapowiedziany przez Syndykat Dziennikarzy Wielkopolskich odczyt Izabelli Lutosławskiej p. t. „Prawdziwe oblicze Hiszpanji” wywołał wśród Czytelników naszych najwyższe zainteresowanie. Nic dziwnego. Złożyły się na to dwa mocne sugestywne czynniki: osoba prelegentki, jako córka znanej pisarki hiszpańskiej Sasanova, pozostawiającej w pamięci czytelników

NAJBLIŻSZA REWELACYJNA PREMIERA Kina METROPOLIS

przyniesie z sobą wielką niespodziankę dla WSZYSTKICH!

NASAMPRZÓD:

„Noc w Operze”

Rekordowa komedia radości i wesela. Przez cały czas wyświetlania tego kapitalnego filmu śmiać i bawić się będziemy z szaleństwem i arcyuciesznym przygodą słynnej trójki najweselszych komików doby obecnej: BRACI MARX.

NASTĘPNIE:

jako sensacja dnia „Film plastyczny”

Przy wejściu do kina otrzymuje każdy bezpłatnie parę okularów czerwono-zielonych, które należy zachować, gdyż służą do oglądania największej atrakcji: „FILMU PLASTYCZNEGO”

Przez okulary te zobaczymy dziwy XX wieku, doznając niesamowitych wrażeń i najsilniejszych emocji!

ng 21 072

Od dłuższego czasu trwają przygotowania nad wystawieniem pięknej opery Statkowskiego „Maria”. Nad stroną muzyczną czuwa kapelm. St. Barański, reżyserką K. Urbanowicz.

Z Teatru Polskiego

Dzisiaj w poniedziałek i jutro we wtorek pełna humoru lekka komedia muzyczna „Podwójna buchalterja”.

W czwartek po południu premiera teatru marionetek dla dzieci po cenach od 25 gr. do 2 zł.

W sobotę premiera głośniejszej komedji wybitnego węgierskiego pisarza Molnara „Wielka miłość”, która zdobyła rewelacyjne powodzenie na wszystkich scenach świata, a ostatnio cieszyła się wielkim powodzeniem w Warszawie. Role główne grać będą pp. Jabłonowska, Sachnowska, Zasadzianka, Kierczyński i Pluciński. Reżyserja spoczywa w wytrawnych rękach Br. Dąbrowskiego. Nowa wystawa Z. Szpingiera.

Z Teatru Nowego

Z powodów od dyrekcji teatru niezależnych t. j. wyjazdu p. dyr. Młodziejewskiej na występy gościnne do Wilna i związanych z tem terminów — premiera znakomitej, oryginalnej polskiej sztuki Wojciecha Bąka „Protest” — zapowiedziana na wtorek 15 bm. — zostaje odłożona na styczeń 1937 r.

Dzisiaj i jutro — słoneczna, kapitalna, komedia Jastrzębiec - Zalewskiego „Serca za drutem kolezastym” — z niezrównaną kreacją Zaklickiej, świetną Korecką, arcykomycznym Dowmuntem, Przystańskim, Jaroniem i Smoczyńskim, w reżyserji p. R. Wasilewskiego.

Świetna ta komedia wstępnym bojem zdobyła naszą publiczność, która zaśmiewa się do łez i huraganem oklasków nagradza koncert aktorski — jaki stwarzają wykonawcy tej sztuki, która w okresie tanecznym stanowić będzie niewątpliwie atrakcją rozrywkową naszego miasta.

P. Izabella Lutosławska przedstawi nam wyczerpująco — na podstawie bezpośrednich źródeł hiszpańskich: **akcję zniesławiania Hiszpanji**. — **O co toczy się walka**. — **Czy to, co się dzieje w Hiszpanji, obchodzi nas i w jakim stopniu**. — **Jak się urabia opinia publiczna**. — **Prawdziwe oblicze Hiszpanji: zasługi kulturalne, literatura, sztuka, nauka, zasięg wpływów**. — **Obyczaj i charakter hiszpański**. — **Historja ostatnich lat**. — **Wnioski dotyczące działania inteligencji katolickiej w walce z bolszewizmem**.

Kogoż nie interesują powyższe zagadnienia? Dla wszystkich ludzi myślących są one palące. To też nie wąpimy ani na chwilę, że **jutro, we wtorek, o godz. 8,15 wieczorem, Biała Sala Bazarowa zapełni się po brzegi**.

Bilety w cenie zł 2, 1,50 do 1 zł oraz dla młodzieży po 50 gr są do nabycia w Księgarni Św. Wojciecha.

Dochód przeznaczony na Fundusz im śp. B. Jarochońskiego dla wdów i sierót po dziennikarzach.

stającej w najściślejszych stosunkach z hiszpańskim rządem narodowym gen. Franca w Burgos, oraz jako znakomita autorka „Bolszewików w polskim dworze” i in., która przeszła przez piekło bolszewickie i poznała na wylot podstępne metody Sowietów w Hiszpanji. A drugi czynnik, podniecający ciekawość wszystkich, to sam temat odczytu — zmagająca się w straszliwej walce Hiszpanja.

„Luba”

Proszek i olejek do pieczywa budynie, galaretki, cukier waniliowy i przyprawa korzenna do pierników to pierwszorzędne tylekroć wypróbowane wyroby polskie.

P 8294-47.105

RYNKI PIENIĘŻNE I TOWAROWE

Pieniądz i papiery wartościowe

Na światowych giełdach papierów wartościowych panował w tyg. ub. nastrój spokojny przy obrotach umiarkowanych. Spekulacja wstrzymywała się od większych transakcyj.

Giełda nowojorska miała początkowo usposobienie spokojne, w środku tygodnia jednak dało się zauważyć lekkie ożywienie. Pożyczki polskie wykazywały tendencję słabszą. W dniu 11 bm. notowano (w nawiasach cyfry z 4 bm.): 8 proc. poz. Dillona 57.00 (57.50), 7 proc. poz. stabilizacyjna 72.00 (73.37½), 6 proc. poz. dolarowa 55.00 (57.00), 7 proc. poz. m. Warszawy 48.12½ (48.50), 7 proc. poz. śląska 50.25 (50.50).

Obroty na giełdzie londyńskiej były małe, tendencja zmienna. Niepewność sytuacji wewnętrznej - politycznej i sytuacji międzynarodowej, paraliżowała rozwój transakcyj. Po ogłoszeniu abdykacji króla Edwarda wystąpiło wyraźne osłabienie, które objęło zarówno brytyjskie papiery państwowe, jak i akcje. Dużym popytem przy zwykłych kursach cieszyły się tylko w ciągu całego okresu sprawozdawczego akcje cynowe, ze względu na spodziewaną restrykcyjną kontyngentów produkcyjnych cyny oraz akcje kauczukowe i naftowe.

Giełda paryska wykazywała przeważnie tendencję słabą. Najbardziej obniżyły się kursy rent i akcji bankowych. Natomiast na giełdzie amsterdamskiej zaznaczyła się dość znaczna zwyżka akcji przemysłowych.

Giełda berlińska miała przeważnie usposobienie słabe, obroty uległy skurczeniu. Na giełdzie wiedeńskiej panował nastrój ożywiony. Na giełdzie praskiej dała się zauważyć zwyżka akcji przemysłowych, natomiast papiery o stałym oprocentowaniu naogół zwyżkowały.

Na giełdzie warszawskiej nastąpił w tygodniu ubiegłym lekki spadek kursów akcji i niektórych papierów procentowych. Kursy ważniejszych dewiz zagranicznych kształtowały się następująco (pierwsza cyfra z 4, druga z 11 bm.): Amsterdam 289.80 — 288.90, Bruksela 89.75 — 89.65, Londyn 26.04 — 26.02, Mediolan 28.02 — 28.05, Nowy Jork 5.30½ — 5.30¼, kabel 5.30¼ — 5.31, Paryż 24.76 — 24.76, Praga 18.76 — 18.64, Zurych 122.00 — 121.95, Sztokholm 134.30 — 134.00.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	7. 12.	8. 12.	9. 12.	10. 12.	11. 12.	12. 12.
Pszonica						
Warszawa	26,25	—	26,25	26,25	26,25	—
Poznań	24,75	—	24,75	24,75	24,75	24,75
Bydgoszcz	25,25	—	25,25	25,25	25,25	25,25
Lódź	26,75	—	—	—	26,50	—
Zyto						
Warszawa	19,75	—	19,75	19,75	19,75	—
Poznań	19,25	—	19,25	19,25	19,50	19,50
Bydgoszcz	20,00	—	20,00	20,00	20,00	20,00
Lódź	20,00	—	—	—	20,00	—
Jęczmień						
Warszawa	22,75	—	22,75	22,25	22,25	—
Poznań	23,00	—	23,00	23,00	23,00	23,00
Bydgoszcz	21,75	—	21,75	21,75	21,75	21,75
Lódź	23,00	—	—	—	23,00	—
Owies						
Warszawa	16,75	—	16,75	16,75	16,75	—
Poznań	16,50	—	16,50	16,50	16,50	16,50
Bydgoszcz	16,75	—	16,75	16,75	16,75	16,75
Lódź	16,75	—	—	—	16,75	—

Od kilku tygodni panuje na światowych rynkach towarów wybitnie zwyżkowa tendencja, która obejmuje również grupę towarów spożywczych. Wobec niewielkich zapasów pszenicy każda, nieco zwyższa akcja zakupów wywołuje zwyżkę cen. A stwierdzić trzeba, iż w ostatnim czasie cały szereg państw rozpoczął uzupełniać swoje zapasy krajowe, pochodzące z produkcji wewnętrznej, niewystarczającej na całkowite pokrycie zapotrzebowania, importem zagranicznym. Szczególnie duży popyt objawiają Włochy, Niemcy i Anglia, Francja, Szwajcaria i Niemcy, występują na rynkach w charakterze kupujących. Również i daleki Wschód ożywił ostatnio swe zakupy.

W tych warunkach ceny w ub. tygodniu znajdowały się dalej pod znakiem zwyżki. Najsilniej stosunkowo była ona zaakcentowana w Chicago.

Na rynkach krajowych ceny się naogół ustabilizowały. Wahania w górę czy w dół były nieznaczne.

Masło

Jakkolwiek znajdujemy się w okresie przedświątecznym stwierdzić należy znaczne uspokojenie rynku wewnętrznego w stosunku do ubiegłego miesiąca. Zapotrzebowanie w głównych ośrodkach konsumcyjnych woj. centralnych i południowych jest minimalne i widocznie pokrywane jest produkcją z przyległych terenów. W związku z tem obniżyły się również ceny, które dzisiaj przeważnie nie przewyższają już poziomu z 2.90 za kg. masła I gatunku,

Również zagranica notuje tendencję spokojną. Masło polskie ofiarowane jest mniej więcej po 93 per cwt. Ponadto notowano: masło nowozelandzkie 104, australijskie 102, holenderskie 96, syberyjskie 95, lotewskie 97 sh per cwt landed London. Kopenhaga obniżyła notowania w dniu 10 bm. na koron 200 (minus 9 koron) za 100 kg. przy utrzymanej tendencji.

Bydło i mięso

Na poznańskim rynku bydła i trzody chlewnej panuje sytuacja niejasna. Tendencja jest nadal słaba. Z cedyłu notowań oficjalnych wynika, iż ceny świń zmniejszały wbrew oczekiwaniom od 1 do 2 zł na 100 kg. Świnie najwyższej kategorii notowano w ub. tyg. 88 do 92 zł, podczas gdy w tygodniu poprzednim rozpiętość cen ustaliła się w granicach pomiędzy 90 a 93 zł. Spęd tych zwierząt był w ub. tyg. — w stosunku do tygodnia poprzedniego — o 300 sztuk mniejszy; obejmował zaledwie 1.400 świń, przyczem nie wszystkie sprzedano. Pozostałe sztuki lokowano dopiero z końcem tygodnia. Z uwag powyższych wynika, że ponowna zwyżka cen nie jest normalna.

Przewidywania nasze z ub. tyg. na temat kształtowania się sytuacji na rynku bydła okazały się trafne, gdyż — jak wynika z notowań — tendencja nie doznała żadnych szczególnych zmian. Jedynie rozpiętość cen krów uległa zacieśnieniu w górnej granicy o 2 zł na 100 kg. Notowano krowy od 58 do 64 zł, podczas gdy w tygodniu poprzednim ceny ich wahały się pomiędzy 58 a 66 zł. Popyt na krowy był mały.

Ceny cieląt zwyżkowały o 6 do 8 zł na 100 kg., co wytłumaczyć można jedynie stosunkowo małym spędem. Rynek owiec nie wykazał żadnych zmian. Należy się spodziewać, że obecny tydzień — jako okres bezpośrednio przedświąteczny — wykaże większe zainteresowanie zwierzętami ubojowymi. W związku z tem mogą ulec również poprawie ceny, oczywiście, jeżeli spędy nie będą zbyt wielkie. (az)

Drob

Na poznańskim rynku drobiu panuje w chwili obecnej znaczne ożywienie, co nie jest czemś niezwykłym, gdyż okres świąteczny stanowi dla zbytu drobiu główny sezon, który trwa do końca stycznia. Ceny poszczególnych gatunków drobiu nie wykazują większych wahań. Kury żywe kosztują od 1,50 do 3 zł, a fachowo obrobione 60 do 80 gr za ½ kg. Indyki, które stanowią specjalność na stole świątecznym, można nabyć już za cenę od 4 zł, a kaczki od 2,50 zł za sztukę.

Za gęsi w Poznaniu płaci się: za żywe od 4 zł w zwyż, a za skubane i obrobione od 1 do 2 zł za 1 kg, zależnie od jakości towaru. Cena eksportowa polnych gęsi wynosi 4,75 zł za sztukę. Wywóz kieruje się przede wszystkim na rynki niemieckie. (az)

Dziczyna

Zbyt dziczyny na poznańskim rynku jest w bież. r. średnio dobry, a w stosunku do sezonu 1935/36 gorszy. Znaczne zmniejszenie konsumcji stwierdzono w najgłośniejszym artykule, jaki stanowią zajace, z powodu wysokiej ich ceny, która w stosunku do r. ub. zwyżkowała o około 20 proc. Podrożenie zajacy jest wynikiem poważnego eksportu ich do Niemiec i Francji, a nie — jakby przypuszczać było można — brakiem towaru. W chwili obecnej ceny zajacy znacznie spadły, gdyż kosztują 2 do 2,50 zł za sztukę, podczas gdy na początku sezonu cena wynosiła 3,50 zł. Sezon potrwa do 10 stycznia 1937 r.

Saren jeszcze niema, towar z pierwszych odrzutałów ukazał się dopiero w styczniu. Danieli już prawie wogóle niema; za 1 kg. płacono 0,70 zł.

Poza tem rynek jest zaopatrzony w dziki i bażanty, które jednakże nie stanowią artykułu dla Poznania. Stosunkowo małym popytem cieszą się bażanty, które — mimo niezbyt wysokiej ceny — uważa się za pewnego rodzaju luksus. Cena ich waha się w granicach między 2 a 3 zł, zależnie od wielkości. Przy sposobności wspomnieć należy, że poważne ilości bażantów idą na eksport.

Dość ciekawie kształtuje się zbyt dzikich królików, których doniedawna u nas wogóle nie konsumowano. Za sztukę płaci się zależnie od wielkości od 80 gr. do 1 zł. (az)

Ryby

Na poznańskim rynku ryb zaznaczyło się w ostatnim tygodniu lekkie ożywienie. Obroty jednakże nie są zbyt wielkie z uwagi na brak towaru. Karpi jest narazie dosyć, lecz daje się zauważyć, że producenci wstrzymują rozmyślnie podaż, by w ostatnich dniach przedświątecznych uzyskać lepsze ceny. W listopadzie rb. płacono w detalu za 1 kg. karpi 1.80 zł — natomiast w chwili obecnej już 2.20 zł. W najbliższym czasie należy się z dalszą zwyżką, także z uwagi na to, że Żydzi wykupują już teraz prawie całą produkcję, płaćąc wyższe ceny, aniżeli tutejszy hurtownik.

Sandaczy na poznańskim rynku niema prawie wogóle, co jest o tyle ciekawsze, że produkcja wielkopolska wystarcza w zupełności na pokrycie zapotrzebowania naszego województwa. Jednakże brak towaru w województwach centralnych spowodował że Warszawa i Łódź wykupiły znaczna część wielkopolsko - pomorskiej

produkcji sandaczy, płaćąc wysokie ceny. Z końcem listopada br. cena wynosiła za 1 kg. w detalu 4,40 zł, a już obecnie hurtownik musi płaćić w zakupie za 1 kg. sandacza 5 zł, plus koszty przewozu. Jest to bardzo wysoka cena, której detalista w Poznaniu płaćić nie może, gdyż po doliczeniu koniecznego zysku nie znalazłby odbiorców.

Linów i szczupaków brak narazie. Ceny tych ryb wykazują obecnie tendencję zwyżkową. Niemalą rolę odgrywa tutaj także zapotrzebowanie Warszawy i Łodzi; Żydzi płaćią za 1 kg. żywego szczupaka w zakupie 2,40 zł, podczas gdy w Poznaniu detalisci oddają swój towar po 2,50 za 1 kg; 1 kg. lina żywej wagi kosztuje obecnie u nas 2,20 zł, kupcy jednakże liczą na pewną zwyżkę tej ceny.

Zapasy dorszów z własnych połowów są na wyczerpaniu, a towar importowany jest znacznie droższy. T. zw. kotlety z dorszów własnych połowów kosztują obecnie 1 do 1,20 zł za 1 kg. Na skutek słabych połowów istnieje obecnie słaba podaż świeżych śledzi. Cena ich waha się w granicach pomiędzy 30 a 35 zł za 1 skrzynię 50 kg. Kupiectwo tut. liczy się ze zwyżką cen. (az)

Księgarstwo

Rynek księgarski jest jednym z tych, które w poważnym stopniu odczuły skutki przesilenia gospodarczego. Spauperyzowane społeczeństwo skierowało całą swoją siłę nabywczą w kierunku zaspokojenia pierwszych potrzeb, odsuwających tem samym zaopatrywanie się w książki na dalszy plan. Książka stała się zatem pewnego rodzaju artykułem luksusowym, co ze smutkiem trzeba stwierdzić. W chwili obecnej sytuacja w księgarstwie nieco zmieniła się, nie osiagając jednakże pożądanego poziomu — jeżeli chodzi o chłonność naszego rynku.

W dziale beletrystyki zbyt jest bardzo mały, chociaż ceny wydawnictw obniżono. Mimo wszystko ceny są jeszcze za wysokie; powodem tego, to stosunkowo niskie nakłady wydawnictw książkowych. Aczkolwiek popyt na książki był w r. b. nieco lepszy, aniżeli w r. ub., to przecież sezony wiosenny i jesienny były bardzo słabe. Z uwagi na to, księgarstwo wielkopolskie nie spodziewa się również specjalnego nasilenia obrotów w okresie przedświątecznym.

Duży ruch panuje w dziale książek szkolnych, aczkolwiek — w stosunku do r. ub. — już trochę osłabił. Ożywienie w tym dziale spowodowane było wprowadzeniem nowych podręczników szkolnych. W tym roku młodsze roczniki zakupują potrzebne książki antykwaryczne, co z konieczności rzeczy musiało osłabić intensywność w zakupie nowych książek.

Inaczej przedstawia się sprawa, jeżeli chodzi o książki metodyczne i dydaktyczne, bez których pedagog — rozumiejący swoje zadanie — obyć się nie może. Niskie pobory nauczycielstwa oraz stosunkowo wysokie ceny tych książek sprawiają, że obroty w tym dziale stale się zmniejszają.

Dział literatury specjalnej jest u nas jeszcze dość ubogi, lecz wzrasta z dnia na dzień. Przyczynia się do tego powstawanie nowych specjalnych szkół fachowych i liceów. Zapotrzebowanie na książki w tym dziale jest duże i liczyć należy się, że w niedługim czasie ruch w księgarstwie ożywi właśnie literatura specjalna. Treść książek z tej dziedziny, jakie znajdują się w chwili obecnej na półkach księgarskich, nie odpowiada wymogom podręczników szkolnych, gdyż nie jest przystosowana dla celów nauczania.

Brak odpowiedniego materiału na półkach księgarskich jest skutkiem trudno-

ści z jakimi walczyć musi wydawnictwo księgarskie. Brak potrzebnych funduszy, małe zarobki oraz poważne obcięcie rabatów — oto najważniejsze z nich. Poważną bolączką w branży księgarskiej jest wydawnictwo anonimowe — zwłaszcza w dziale beletrystyki — gdyż anonimowy wydawca po sprzedaniu pewnej ilości książek obniża nagle ich cenę poważnie, przez co powstają dla zorganizowanego księgarstwa znaczne straty (az)

Drzewo

Sytuacja na wielkopolskim rynku drzewnym jest w chwili obecnej dość skomplikowana. Dużo zamiętu sprawiła polityka cen dyrekcji lasów państwowych, która podwyższyła ceny drewna od 50 do 80 proc. — zależnie od gatunku i jakości towaru. Nieuzasadniona dla stosunków wielkopolskich poważna zwyżka cen wywołała duży niepokój w kołach nie tylko kupiectwa i przemysłu drzewnego, lecz również w branżach, które są poważnym odbiorcą tego towaru.

Drzewa budowlane według listy — t. zn. w/g żądanych wymiarów — jest — na ogół — brak towaru, co przy zakończeniu sezonu budowlanego jest objawem normalnym, spowodował zwyżkę cen drewna budowlanego o około 10 proc. Ceny belek wahały się na przestrzeni całego roku w granicach od 53 do 55 zł za 1 m³, loco budowa, podczas gdy już w listopadzie cena ich zwyżkowała do poziomu 58 zł. Kantówka kosztowała od 49 do 51 zł za 1 m³ loco budowa, a w listopadzie cena ta wynosiła ca. 53 zł. Zaznaczyć jednak wypada, że w wypadkach koniecznego zakupu buduleca lub przy dostawach terminowych płaci się także wyższe ceny.

Dobrej stolarki także jest mało a cena również zwyżkowała o ca 10 proc. Obecna mocna tendencja jest skutkiem nie tylko małej podaży, lecz także dobrej ceny, uzyskiwanej przez naszych eksporterów na rynku niemieckim. Ceny drewna meblarskiego są słabsze, gdyż sezon w meblarstwie nie dopisał. Lekka zwyżka cen drewna wytłumaczyć można jedynie podciągnięciem cen przy zdrożeniu innych gatunków drewna; zwyżka ta waha się w granicach od 5 proc.

Parkiet zdrożał w ciągu ostatnich tygodni o około 1 zł na 1 m². Podczas gdy w okresie wiosenno - letnim za 1 m² parkietu jakości krajowej I klasy płacono około 7 zł, to w chwili obecnej cena jego wynosi już 8,50 zł. Dalsze ukształtowanie się warunków na naszym rynku drzewnym zależy będzie w wysokiej mierze od wyniku zabiegów tut. zorganizowanego kupiectwa i przemysłu drzewnego w sprawie utrzymania na dotychczasowym poziomie cen surowca ze strony dyr. lasów państwowych. W obronie własnych interesów oraz interesów gospodarczych ziem zachodnich zainteresowane zrzeszenia domagają się utrzymania cen na dotychczasowym poziomie chociażby na drewno przeznaczone dla zużycia wewnątrz kraju. (az)

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Wzrost wpływów z danin publicznych i monopolii.** Dochody z danin publicznych i monopolii w listopadzie r. b. wyniosły kwotę 160.308 tys. zł, co w porównaniu z wpływami w kwocie 133.549 tys. zł w listopadzie r. ub. stanowi zwyżkę 20 proc., po odliczeniu zaś podatku specjalnego, pobieranego, jak wiadomo, od grudnia r. ub., otrzymamy zwyżkę 8,8 proc. Jeżeli chodzi o poszczególne pozycje wpływów, to stwierdzić należy, że wpływy z podatków bezpośrednich zwyczajnych wzrosły z 50.760 tys. zł do 65.741 tys. zł, t. p. o 29,3 proc., po uwzględnieniu zaś faktu, że w r. b. we wpływach tych znalazła się znaczna część dawniejszych dochodów nadzwyczajnych w postaci 10 proc., względnie 15-procentowego nadzwyczajnego podatku, zwyżka wyniesie 23 proc. Wpływy z podatków pośrednich wzrosły z 10.700 tys. zł do 13.734 tys. zł, t. j. o 31,1 proc., a po uwzględnieniu 15 proc. dodatku do podatku od cukru, scalonego z zasadniczą stawką podatkową — wzrost wpływów z tego źródła wyniesie 18,8 proc. Cia daly w listopadzie r. b. 8.143 zł, co w porównaniu z 6.112 tys. zł w listopadzie r. ub. daje zwyżkę 33,2 proc. Dochody z opłat stempelowych oraz monopolii nieco zmniejszyły się. Wpływy z tych opłat wyniosły 7.396 tys. zł w porównaniu z 7.937 tys. zł w r. ub., t. j. o 6,9 proc. mniej. Wpływy z monopolii daly w listopadzie o 5,9 proc. mniej, niż w listopadzie r. ub., osiagając kwotę 46.617 tys. zł wobec 49.516 tys. zł w listopadzie 1935 r.

(k) **Prace komisji oszczędnościowo-oddłużeniowej dla samorządu.** Centralna komisja oszczędnościowo - oddłużeniowa dla samorządu zakończyła prace nad oddłużeniem gmin miejskich i powiatowych związków samorządowych na podstawie art. 14 rozp. Prezydenta R. P. z dn. 24 października 1934 r.) w stosunku do zobowiązań wobec wierzycieli publiczno-prawnych. Ustalono ulgi w spłacie zobowiązań dla 590 związków (w tem 158 powiatowych związków samorządowych, 46 miast wydzielonych, 383 miast niewydziedzicznych, 3 związki międzykomunalne) na 599 zgłoszonych do oddłużenia — bez uwzględnienia woj. śląskiego (w tem 161 powiatowych związków samorządowych, 46 miast wydzielonych, 383 miast niewydziedzicznych i 7 związków międzykomunalnych).

Z ZAGRANICY

(z) **Splata zagranicznych zobowiązań niemieckich po dewaluacjach zagranic.** Min. sprawiedliwości Rzeszy w porozumieniu z ministrami gospodarki i skarbu wydał zarządzenie w sprawie długów, opiekujących w walutę obcą. Rozporządzenie ustala, w jakim stopniu dewaluacja pieniędzy zagranicznych wpływa na niemieckie zobowiązania dłużnicze. Nakazuje ono stosowanie nowego kursu zdeprecjonowanych walut do wszelkich zobowiązań dłużniczych, wynikających z obrotów płatniczych w stosunkach zagranic; dotychczas zasada ta obowiązywała tylko w stosunku do papierów wartościowych.

Sejmik organizacyjny w. f.

W celu nawiązania bliższego kontaktu z organizacjami sportowymi i uprawiającymi wychowanie fizyczne stowarzyszeniami i dla omówienia bolączek i trudności istniejących na terenie organizacji, wojewódzki komitet w. f. i p. w. w Poznaniu zwołał sejmik związków okręgowych oraz większych klubów. Sala posiedzeń rady miejskiej była wypełniona do ostatniego miejsca. Sejmik zagal w imieniu wojewody pozn. wicewojewoda Walicki, poczem przewodnictwo objął prez. Walner. Jako pierwszy ciekawy referat, obrazujący rozwój i stan akcji w. f. i p. w. w Polsce i uwzględniający stan przysposobienia wojskowego najbliższych naszych sąsiadów, wygłosił kierownik okr. urzędu w. f. i p. w. OK ppłk. Sokółowski. — Następnie kilka szczegółów o dotychczasowej działalności powiatowych i miejskich komitetów w. f. i p. w. oraz o przeprowadzonej ostatnio reorganizacji wojewódzkiego komitetu w. f. i p. w. podał sekretarz komitetu nac. Błażewicz.

Między innymi wybrany został nowy skład komitetu, który obecnie przedstawia się następująco: z urzędu wchodzi do niego: jako przewodniczący wojewoda Maruszewski, jego zastępca — wicewojewoda Walicki, sekretarz — nac. Błażewicz, członkowie — dowódca OK — gen. Knoll-Kownacki; jako przewodniczący komisji ogólnorganizacyjnej — płk. dypl. Kaliński, oraz komisji budżetowo-gospodarczej — nac. Trzciniński. Poza tem weszli z nominacji: prof. dr. Jurasz (AZS), prez. Kuczyk (Warta), wizytator płk. Sikorski (Kuratorium Szkolne), dr. Durek (ZS). Wreszcie dokończono zostali jako przewodniczący komisji kobiecej — p. Knoll-Kownacka; lekarskiej — dr. Zaroski, sportowo-społecznej — dr. Rościszewski, propagandowej — red. Śmigielski oraz jako członkowie: Kołodzianka (harcerstwo żeńskie), Balcerek (ZHP), płk. Królikowski (Zw. Rez.) i prezesi KPW. oraz PPW.

W następnym feferacie kpt. mgr. Baczyński przedstawił nowe wytyczne i plany pracy dla okręgowych związków sportowych oraz władz w. f. i p. w., wydane przez Państwowy Urząd WF. i PW. Pełny obraz stanu wychowania fizycznego na terenie szkolnictwa przedstawili: z terenu szkół średnich i ogólnego — wizytator płk. Sikorski; z terenu szkół powszechnych wiejskich — p. Matawoski oraz p. Wiśłowska w szkołach powszechnych miejskich.

Referat p. t. „Opieka lekarska w sporcie” wygłosił naczelnik dr. Zarowski.

Z powodu późnej pory, by nie przedłużać posiedzenia, postanowiono nie odczytywać przesłanych przez 20 blisko organizacji sprawozdań z działalności klubów i związków. P. ppłk. Sokółowski odczytał natomiast odpowiedzi wojewódzkiego komitetu w. f. i p. w. na zgłoszone przez organizacje postulaty, wnioski i prośby. Podkreślił,

że subwencji udziela wyłącznie Państwowy Urząd w. f. i p. w., który również — w określonych wypadkach — udziela 80-procentowe zniżki kolejowo.

W uzupełnieniu wygłoszonych referatów oraz w odpowiedzi na zgłoszone referaty organizacyjni odpowiadał komendant okr. ośrodka w. f., por. Łapiński, poczem rozwinęła się bardzo obszerna i rzeczowa dyskusja. Na poruszone w referatach sprawy szkolne odpowiadał p. płk. Sikorski, sprawy sokole wyjaśniał prez. Dzielnicy Wlkp. p. A. Wolski. W imieniu KSMM mówił o trudnościach w terenie p. Dorozła, a dr. Sokółowski poruszył konieczność powoływania instruktorów przez komitety powiatowe i miejskie dla postawienia akcji w. f. na właściwym poziomie. Płk. Wallner poruszył zagadnienie w. f. w biurach i urzędach, zaś prof. Fazanowicz dorzucił kilka ciekawych uwag o wychowaniu fizycznym w Niemczech. W końcu dyskusji przemawiali wreszcie: imieniem strzelectwa sportowego i łucznictwa — p. Hawliczek, prasy sportowej — red. Słowiński, pływaków — red. Antoniewicz, sportu akademickiego — p. Kocaj, oraz imieniem zeglarzy — p. Matuszewski.

Po udzieleniu odpowiedzi przez poszczególnych referentów, oraz omówieniu sportu kobiecego przez por. Łapińskiego, zakończono sejmik uchwaleniem kilkunastu rezolucyj, w których sejmik m. in. apeluje do społeczeństwa o zainteresowanie się sportem, do byłych działaczy — o powrót do czynnej pracy w sporcie, o życiowe postawienie sportu w szkołach, przyniesienie dla organizacji sportowych zniżek 75 proc. zamiast dotychczasowych 33 proc., zniesienie podatków samorządowych od imprez, otoczenie opieką młodzieży wiejskiej, wprowadzenie w. f. na wydziałach medycznych uniwersytetów, zaangażowanie instruktorów sportowych przez powiaty.

Skład wojewódzkiego komitetu w. f. i p. w. wywołał na zebraniu pewne zdziwienie, czemu dano wyraz w dyskusji. Wszyscy referenci zgodnie stwierdzili, że najgorzej przedstawia się sprawa w. f. i p. w. na wsi, a tymczasem w wojewódzkim Komitecie niema przedstawicieli tych organizacji, które na wsi mają coś do powiedzenia, K. S. M. i „Sokoła”. P. naczelnik Błażewicz przyrzekł przedstawić p. wojewódzie do kooptacji przedstawiciela K. S. M. M., lecz, naszym zdaniem, winien się tam znaleźć również przedstawiciel Dzielnicy Wielkopolskiej „Sokoła”. Dziewięć musi wywołać również fakt niepowołania do komitetu wojewódzkiego przewodniczącego poznańskiego miejskiego komitetu w. f. i p. w., p. dr. L. Sokółowski, który, stojąc na czele największego i najlepiej pracującego komitetu miejskiego, mógłby oddać cenne usługi swemu doświadczeniem.

dla nich Gendery, Nawrot i Szwarz.

KPW i LEGJA 1:1 (1:0)

Kolejarze do spotkania tego wystąpili z Markiem na środku ataku. Jego miejsce w bramce zajął rezerwowi, wykazując na tej pozycji obok dużo szczęścia, niemiłej brawury i talentu. Początkowo przewagę lekką miało KPW, po zmianie stron górowała Legja, dla której wyrównanie zdobył pod koniec gry Preja. Prowadzenie dla kolejarzy uzyskał Lechniak.

WARTA i HCP 1:1 (1:1)

Ostatnie spotkanie dnia pomiędzy Hgową Wartą i mistrzem okręgu HCP. zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym. Obie bramki padły przed przerwą. Już na początku gry, bowiem w 2 minucie HCP prowadził ze strzału Konopy, który wykorzystał błąd obrony zielonych. — Warta wyrównała na minutę przed przerwą przez Słomiaka, który wyzyskał podanie Gendery. Mimo widocznej przewagi Warty po przerwie wynik nie uległ zmianie.

Zwycięzcą turnieju została Warta, zdobywając 4 p. (6 gier, stos. bramek 4:1); 2) HCP 4 p. (6, 5:3); 3) Legja 3 p. (6, 2:2); 4) KPW 1 p. (6, 2:7).

Wszystkie spotkania, grane dwa razy po 10 minut, prowadził poprawnie p. Jachczyk.

PILKA RĘCZNA

Zarząd Polskiego Związku Piłki Ręcznej rozwiął zarząd poznańskiego okręgowego związku piłki ręcznej powierzając p. Wasiakowi Edm. komisarzynie prowadzenie agend P. O. Z. P. R. do czasu zwołania zwyczajnego walnego zebrania poznańskiego O. Z. P. R.

Tupet iście żydowski

Przed tygodniem ukończone zostały zawody pięciarskie pierwszego kroku, organizowane przez POZB. Do tych zawodów zgłosili się również pięciarze Żydzi, z poznańskiej Bar-Kochby, których słusznie jednak nie dopuścić do wagi i walk przewodniczący wydziału sportowego POZB p. Radomski, zwracając im uwagę, że Bar-Kochba nie jest członkiem okręgowego związku. Klub żydowski za niewypełnianie swoich zobowiązań statutowych, został bowiem swego czasu skreślony z okręgowego związku.

Zarządzeniem p. Radomskiego, Żydzi poznańscy, którzy nabierają coraz więcej tupetu, się nie zadowolili i zwrócili się z prośbą o interwencję do związku Makabi. Makabeusze przesłali prośbę Bar-Kochby do Państwowego Urzędu W. F. i P. W., który z kolei skierował ją do P. Z. B. Jesteśmy przekonani, że związek państwowy da Żydom poznańskim należyty odpowiedź.

Gry sportowe

Akademicka drużyna mistrzowska Łotwy U. S. Ryga pokonała w Łodzi reprezentację Łodzi w koszykówce 88:46, przegrała natomiast w siatkówce 0:2 (11:15, 14:16).

W drugim dniu zawodów Łotysze odnieśli znowu jedno zwycięstwo i ponieśli jedną porażkę.

Wsiatkówce reprezentacja Łodzi ponownie pokonała Łotyszów 2:0 (15:7, 15:8). Spotkanie koszykówki pomiędzy drużynami Universitatis Sport a mistrzem Polski KPW (Poznań) zakończył się zwycięstwem Łotyszów w stosunku 32:26 (26:13). W pierwszej połowie przewaga drużyny łotewskiej jest bezapelacyjna. Po zmianie stron w pierwszej części gry różnica punktów dochodzi nawet na korzyść Łotyszów. Dopiero wówczas K. P. W. zabrał się do pracy lecz nie zdołał mimo rozpaczliwej walki uzyskać wyrównania i przegrał z różnicą 6 pkt. W drugą stronę fenomenalnie grał Anderson i Jurcins, a w zespole KPW Łój, Patrzykont i Grzechowiak. Zainteresowanie zawodami olbrzymie.

Lekka atletyka

Wewnętrzne zawody AZS przyniosły następujące wyniki:

Panowie 50 m: 1) Hoffmann 6.2, 2) Schmidt P. 6.5, 3) Sokółowski F. 5.0 m. pl.: 1) Schmidt P. 8.0, 2) Hofmann K. 9. Skok wwyż: 1) Sikora 1.65 m, 2) Hoffmann M. 1.60 m, 3) Rejcecki J. 1.60 m. Trójskok z miejsca: 1) Schmidt P. 8.815 m (wynik lepszy od rek. pol.), 2) Hoffmann M. 8.54 m, 3) Rejcecki J. 8.165 m. — **Kula:** 1) Hoffmann K. 13.09 m, 2) Schmidt P. 12.415 m, 3) Hoffmann M. 12.02 m.

Panie 60 m: 1) Fabianówna 8.9 s., 2) Wohlgetanówna 9.2 s., 3) Reńska. W przedbiegu Swiderska uzyskała 8.6 s. — **Skok w dal z miejsca:** 1) Kamińska 2.23 m, 2) Swiderska 2.16 m, 3) Wohlgetanówna 2.01 m. Wwyż: 1) Swiderska 1.30 m, 2) Wohlgetanówna i Kamińska 1.25 m. Wdal: 1) Swiderska 4.59 m, 2) Fabianówna 4.38 m, 3) Wohlgetanówna 4.34 m. — **Kula:** 1) Fabianówna 9.085 m, 2) Swiderska 7.39 m, 3) Kamińska 7.38 m.

Wewnętrzne zawody lekkoatletyczne „Międzyszkolnego Klubu Sport.” odbyły się w hali „Sokoła”. Udział wzięło 22 zawodników. Wyniki naogół dobre, były następujące:

50 m: 1) Kozłowski (gimn. Mick.) 6.4, 2) Hoffmann (M. Magd.) o dłu: 3) Kranz (Pader.), 4) Knittel II (Marcink.). **Kula 4 kg:** 1) Mroczyk (Bergera) 15.61 m, 2) Kozłowski (Mick.) 14.66 m, 3) Hoffmann (M. Magd.) 14.50, 4) Knittel II (Marcink.) 12.40 m. **Skok wwyż:** 1 i 2) Hoffmann (M. Magd.) i Kozłowski (Mick.) po 1.57 m, 3 i 4) Kozłowski (Pad.) i Knittel II (Marcinkowskiego) po 1.42 m. **Skok w dal:** 1) Hoffmann (M. Magd.) 6.02 m, 2) Knittel I (Czajk.) 5.90 m, 3) Bartel (Pad.) 5.69 m, 4) Knittel II 5.48 m. **Trójskok:** 1) Hoffmann (M. Magd.) 11.21 m, 2) Kozłowski (Mick.) 10.99 m, 3) Bartel (Pad.) 10.97 m, 4) Knittel II (Marc.) 10.70 m.

Hokej na lodzie

W. K. S. — Warta. Z powodu złych warunków lodowych, zapowiedziane spotkanie się nie odbyło.

Cracovia nie otrzymała zezwolenia od ZZ na wyjazd do Pragi na spotkania z LTC i Spartą, które miały się odbyć w bieżącym miesiącu.

Włosi postanowili nie brać udziału w mistrzostwach świata w Londynie, a jedynie w mistrzostwach akademickich.

Piłka nożna

Mistrzostwa kl. A. PZOPN. Polonja (Główna) i HCP II. 1:0 (0:0). Drużyną technicznie lepszą był rezerwy mistrza okręgu. Miały też naogół przewagę, zwłaszcza po przerwie. Mimo to Polonja, u której wyróżniło się trio obronne na 4 minuty przed końcem gry zdobyła przez Gałaszczaka zwycięską bramkę. Sędziował dobrze p. Staliński.

Warta i Szamotulski 3:1 (1:0). Spotkanie rozegrano w niedzielę w Szamotulach. Zasużenie wygrała Warta, która górowała zwłaszcza pod względem kombinacyjnym i technicznym nad gospodarzami. Warta wystąpiła z Kaźmierczakiem. Prowadzenie zdobyli zwycięzcy ze strzału samobójczego obrońcy „Szamotulskiego” Matuszewskiego. Po przerwie w 15 minucie gospodarze wyrównali przez Jankowiaka Juljana, a szereg dalszych dogodnych sytuacji zaprzepaścili mimo przewagi bardzo nieudolnie i nerwowo grającymi napastnikami. W 28 min. Warta zdobyła przez Gaszkowskiego drugą bramkę. Gra

się oddał zaostriżyla, a nawet przybrała cechy brutalności. W wyniku tego sędzia usunął z boiska Baka Czesława z „Szamotulskiego”, który po tej decyzji czynnie znieważał sędziego. Grożąca awanturą zlikwidowała gracze zielonych i kilku graczy gospodarzy. Trzecią bramkę zdobyła Warta przez Nowickiego pod koniec gry. Po zawodach znowu doszło do ekscesów, które jednak zlikwidowano, dzięki interwencji delegata związkowego z Poznania, p. komisarza P. P. Holzhausena i znajdującego się na miejscu w ubraniach cywilnych wyższego oficera wojsk polskich, którzy zapobiegli ponownemu pobiciu sędziego zawodów. Spotkanie prowadził p. Soliński naogół dobrze, jakkolwiek początkowo był za mało energiczny. (sc.)

Cybina i Pogoń 3:0 (0:0). W pierwszej części gry górowała pod każdym względem Pogoń. Atak jej jednak zaprzepaśczał wszystkie sytuacje podbramkowe. Po zmianie stron skuteczniej grała Cybina, zdobywając zwycięstwo. Bramki dla niej strzelił: Mathiesen dwie i Frenzel jedną. Sędziował dobrze p. Wasilewski.

Pentatlon i Czarni 6:0 (3:0). Zdecydowane zwycięstwo odniósł Pentatlon, u którego wyróżnił się skuteczny atak, a zwłaszcza prawoskrzydłowy Szarzewski, zdobywca trzech bramek. Pozostałe bramki zdobyli: Pluciński dwie i jedną Seifert, Czarni po przerwie mieli więcej z gry, grali jednak bardzo nieudolnie i pozatem w dziesiątkę z powodu kontuzji jednego gracza. Sędziował dobrze p. Kosmowski.

Włochy pokonały w Genui w spotkaniu międzypaństwowym Czechosłowacji w stosunku 2:0. (c.)

W Paryżu Read Star przegrał z buda-peszteńskim Ujpesti 2:4 (1:1).

Francja pokonała w międzypaństwowym spotkaniu w Paryżu Jugosławję 1:0 (1:0). Jedyną bramkę zdobył Francuz Keller. (Pat.)

Pięściarstwo

Lechja — Z. S. Janowa Dolina 10:6

Równie. — W niedzielę rozegrane zostało w Równem spotkanie pięściarskie o drużynowe mistrzostwo Polski pomiędzy mistrzem Lwowa Lechją a mistrzem Wołynia Strzelcem z Janowej Doliny. Spotkanie wygrała Lechja 10:6, kwalifikując się do dalszych rozgrywek, w których spotka się z mistrzem Warszawy Okęciem. Zwycięstwo Lwowian było w pełni zasłużone. Lechja dysponowała drużyną bardziej zaawansowaną technicznie. (PAT.)

KSZO — WISŁA 9:7

Lublin. — W Ostrowcu nieoczekiwanie Wisła została wyeliminowana przez miejscowy KSZO. Poszczególne wyniki były następujące:

Juszczyk wygrał walkowerem z powodu nadwagi Stachurskiego. Wojsławski pokonał Grale, Krajewski — Macha, Moszkowski nie rozstrzygnął walki z Kocjanem I, Czuba przegrał z Rakoczym, Mieczysławski z Kocjanem II, Żbik zwyciężył Franczaka, a w ciężkiej — Kowalski zncakoutwał Stankiewicza. (Pat.)

Z. S. Nowy Bytom — I. K. P. Łódź 11:5. Spotkanie rozegrane na slasku przyniosło niespodziewana porażkę Łodzian. Czyż wypunktował Popielatego, Dziura zremisował z Bartniakiem, Krawczyk pokonał bardzo słabego Spodniekiewicza, Pandra uległ Kowalskiemu, Macioszek zremisował z Durkowskim, Łukaszczyk zwyciężył Rumpia, Bański-Szejna oraz Uherek zremisował z Pietrzakiem.

W międzypaństwowym spotkaniu bokserkim, rozegranym wobec 5000 widzów w Budapeszcie, Węgry zremisowały z Włochami 8:8. Poszczególne wyniki: Matta (Wł.) pokonał na punkty Szabo II, Paoletti (Wł.) wygrał z Bondy (W), Szabo I (Węgry) wypunktował Fabrianiego, Facchini (Wł.) zremisował z Frigyesem, Bignamini (Wł.) przegrał z Mangim, Sziget (Węgry) nie rozstrzygnął walki z Serrą, Tanamar (Węgry) uległ Musina, Nagy (Węgry) zwyciężył Paoletti'ego II.

Międzypaństwowe zawody młodzików Warty i HCP odbyły się w sali Cegielskiego. Poziom walk był naogół dobry. Techniczna wyższość zawodników Warty niwelowali pięściarze HCP dużą zaciętością i dobrą kondycją fizyczną. Poszczególne walki przyniosły następujące wyniki: w wadze papierowej Balcer (HCP) pokonał Długiego (W), a Krakowski (W) nierozstrzygnął walki z Korcem (HCP); w mulszej Biskup (HCP) uległ Furmankowi (W), a Rybski (W) uzyskał wynik nierozstrzygnięty z Labiją (HCP); w koguciej Lyczewek (HCP) pokonał Jeleńskiego (W); w piórkowej Bosiacki (HCP) — Kowalskiego (W); w lekkiej Lewandowski (HCP) przegrał z „Welskim” (W) po ładnej walce; w półśredniej Dubert (HCP) pokonał Jarczyńskiego (W), a Gertig (HCP) — Mactejewskiego (W). W dwóch ostatnich walkach pokonani zasłużyli na wynik nierozstrzygnięty. Sędziował w ringu p. Kaz. Derda, a na punkty p. Mastowski, (at)

W niedzielę wieczorem odbyły się w sali „Loży” przy Grobli zawody pięściarskie, organizowane przez „DSC” z udziałem zawodników poznańskiego „Sokoła” i „Wanderer” Gniezno. Zawodnicy „Sokoła” górowali nad gospodarzami technika i szybkością. Wyniki poszczególnych walk były następujące: w wadze papierowej Degórski (S) wypunktował Waltera (OSC); w wadze koguciej Piętko (S) nierozstrzygnął walki z Mannem (DSC); w wadze piórkowej Melerowicz (S) pokonał Jeschkego (DSC) a Morawski (S) uległ Hoedtowi (DSC); Janowczyk (S), walczący w wadze piórkowej, pokonał zdecydowanie i po ładnej walce Böschego (DSC). Sokół dwukrotnie posłał przeciwnika na

Warta zwyciężca czwórmezcza

Poznań. — Na boisku Warty odbył się w niedzielę czwórmezcza z udziałem ligowej Warty, mistrza klasy A. PZOPN., HCP., Legji i KPW. Dochód z powyższej imprezy przeznaczony był na rzecz bezrobotnych. Przed zawodami uczestniczącym zespołom za współudział w akcji funduszu na rzecz bezrobotnych złożyli podziękowanie w imieniu komitetu funduszu pp. Kałamański i płk. Sikorski.

Poszczególne wyniki były następujące:

WARTA i LEGJA 0:0

Pierwsze spotkanie nie dało wyniku. Warta wystąpiła jedynie bez Ofierzyńskiego z Kubalczakiem, a Legja bez Mikolajewskiego I. Gra wyrównana do przerwy, po zmianie stron toczyła się przy lekkiej przewadze zielonych, których atak nie wykorzystał szeregu dogodnych pozycji podbramkowych.

HCP i KPW 3:1 (0:0)

Zasłużenie zwyciężył mistrz okręgu, będąc zwłaszcza w drugiej części gry zespołem wyraźnie lepszym. Bramki strzelił: Sztok i Konopa. Jedną była samobójcza. Jedyną bramkę dla KPW zdobył Lechniak.

HCP i LEGJA 1:1 (0:0)

Gra była nieco ostra, pozatem szybka i naogół wyrównana. Po zmianie stron HCP zdobył prowadzenie z główki Skrzypczaka. Legja wyrównała na kilka minut przed końcem gry przez Preję.

WARTA i KPW 3:0 (1:0)

Ligowcy górowali pod każdym względem nad pokonanymi. Bramki strzelił

deski. W wadze lekkiej Gielnik (S) wysoko na punkty pokonał Wernera (DSC), a Miecznikiewicz (S) — Starka (DSC); w wadze półśredniej Schmidt (Wand.) zwyciężył Pirsche (DSC); w wadze ciężkiej Reckziegel (W) wygrał przez techn. k. o. w 3 starciu z Weisem (DSC).

Na zakończenie wieczoru Majchrzycki i Dankowski (obaj Sokół) stoczyli walkę treningową, która stała na dobrym poziomie.

Sędziował w ringu i równocześnie na punkty p. Zaplatka. (al.)

Toruń — Łódź 11:5. W hali w Toruniu odbyły się zawody bokserskie między reprezentacjami Łodzi i Torunia. Zwyciężyli pięściarze toruńscy w stosunku 11:5. Wyniki poszczególnych walk przedstawiają się następująco:

Waga musza — Usielski (Ł) wygrywa z Kasińskim, kogucia — Wojciechowski (Ł) przegrywa z Grabowskim II, piórkowa — Augustowicz (Ł) przegrywa w drugiej rundzie przez k. o. z Krzemińskim, piórkowa (druga walka) Kulibabka (Ł) przegrywa na punkty z Igielskim, lekka — Mikołajczyk (Ł) remisuje z Grabowskim, półśrednia — Ostrowski (Ł) wygrywa z Lelewskim, średnia — Mirowski (Ł) przegrywa z Tabińskim, półciężka — Kłodaś (Ł) ulega Wemerowi. Sędziował w ringu p. Lewicki, widzów około 2 tysiące.

Lekka atletyka

Listę rekordów Japonii ogłosił japoński związek lekkoatletyczny. Lista ta wskazuje na wysoki poziom japońskich lekkoatletów. 100 m — Yoshioka 10,8 sek., 200 m — Yoshioka 21,2, 400 m — Nakajima 49, 800 m Aochi 1:54, 1.500 m — Nakamura 3:57,8, 5.000 m Murakoso 14:30, 10.000 m — Murakoso 30:25, 110 m przez płotki — Fujui 14,6, 400 m pl. — Fujui 53,6, skok wwyż — Asakuma 2,01, w dal — Nambu 7,98, o tyczce — Oe4,34, trójskok — Tajima 16 m, rzut dyskiem — Kikumoto 44,76, oszczep — Nagao 65,59, młotem — Abe 51,30, kulą — Takata 14,13 m.

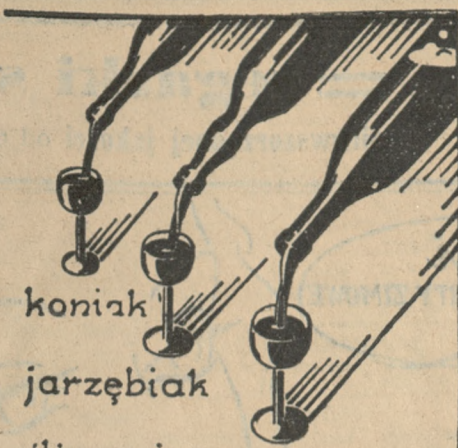
Doroczne obrady tenisistów

W Warszawie odbyło się doroczne walne zgromadzenie Polskiego Związku Tenisowego. Obradom przewodniczył ppłk. Steiffer.

Bez dyskusji przyjęto sprawozdania zarządu ustępującego, któremu udzielono przez aklamację absolutoryjną. Prezesem wybrany został dyr. Miller, wiceprezesami ppłk. Steiffer i

Szczawnica

Sezon zimowy od 15. 12. do 1. 3. Inhalatorjum i źródła czynne. Doskonałe tereny narciarskie. Skocznia przebudowana. Komunikacja ogrzewanymi autobusami P. K. P. ze Starego Sącza względnie Nowego Targu według rozkładu jazdy. Informacje w Komisji Zdrowej. dg 3873

koniak
jarzębiak
śliwowica

Wszystkie wódki i likiery ZAMKOWE

(kilkadziesiąt rodzajów i gatunków) produkowane są z najlepszych surowców, wedle recept, będących w posiadaniu od 120 lat istniejących ZAKŁADÓW ZAMKOWYCH.

*wódki zamkowe
dobre i zdrowe*

Przedstawiciel Państwowych Zakładów Przemysłowych w Cieszynie: Paweł Heczko, Poznań, Marynarska 9. ng 21 774

radca Olchowicz, równocześnie kapitan związkowy, sekretarzem p. Somilski, a skarbnikiem p. Zieliński.

Przyjęto poprawki statutu opartego na nowym statucie ramowym ZZ. Organizację mistrzostw Polski polecono krakowskiemu AZS. Postanowiono zmienić regulamin drużynowych mistrzostw Polski. Uchwalono podać kandydaturę Jędrzejowskiej do wielkiej nagrody honorowej, zalecić zarządowi, aby zwrócił uwagę bacniejszą na propagandę tenisu na prowincji, polecić realizację turnieju ogólnopolskiego dla seniorów i młodzików, oraz wreszcie poprzeć doroczny turniej młodzików, organizowany rokrocznie w Łodzi przez tamtejszą Wimę pod nazwą „I Krok Tenisowy”.

Ulgię w ciężkiej doli bezrobotnych przyniesie każdy grosz, złożony na Pomoc Zimową!

Sekcja Narciarska Polskiego Tow. Tatrzańskiego w Poznaniu urządza **KURS NARCIARSKI w Muszynie koło Kryńca od 27. 12. do 7. 1. Koszt 85 zł z przejazdem koleją. Zgłoszenia i informacje do soboty w Orbisie i w biurze Pol. Tow. Tatrzańskiego, Fredry 10 pok. 309. dg 3967**

Recital Winifred Christie na dwuklawiaturowym fortepianie Moora

Wśród licznych przeobrażeń, ulepszeń i eksperymentów, jakim podlegał mechanizm fortepianu w ciągu stuleci, wynalazek Anglika Moora jest jednym z ostatnich. Z fortepianem o dwóch klawiaturach wystąpił Emanuel Moor w 1927 roku, a była to nowość, która już wówczas wzbudziła wielkie zaciekawienie. Pianistka Winifred Christie, wdowa po wynalazcy, od dłuższego czasu instrument ten propaguje, objeżdżając z koncertami obie półkule świata. Notabene warto zauważyć, że sam pomysł stosowania dwóch klawiatur chwali się już tradycją niezgorszą, bo sięga z górą trzy wieki wstecz. Już bowiem w 16-tym wieku antwerpski budowniczy cembali Hans Ruckers wprowadza dwie klawiatury dla celów podobnych. Dzisiaj jednak wobec całego rozwoju pianistyki, wynalazek Moora nabiera nowego znaczenia i jest bezspornie eksperymentem bardzo ciekawym w swoim rodzaju.

Oczywiście wynalazek ten daje bardzo obszerny materiał do dyskusji; różne można mieć tu poglądy, rozmaicie można też do nowego fortepianu podejść. Na pierwszy rzut oka wydawałoby się, że skoro dwie klawiatury ułatwiają i upraszczają niesłychanie technikę (szczególnie akordową), to nic łatwiejszego, jak zostać wirtuozem. Słabi lub niedoświadczeni pianisci przy jakiejś takiej muzykalności mieliby zatem nowe szanse... Z drugiej zaś strony powstaje inny problem. Dobry muzyk, mniej zaabsorbowany sprawami technicznymi, może się skoncentrować silniej na samą treść muzyczną utworu, a tem samem otwierają się nowe horyzonty dla możliwości interpretacyjnych. Tembardziej, że przez mechaniczne łączenie oktav powstają nowe efekty barw i wzmagają się pełnia oraz intensywność brzmienia. A więc już zniknie do niedawna modny typ wirtuoza z rozwiązaną lwią grywą, nie będzie atletów fortepianowych, bo bicepsy zmaleją pianistom...

Wszelako jest też i jedno „ale”. W pokonywaniu trudności technicznych oprócz wysiłku czysto fizycznego, leży też pewien moment psychiczny. Napiecie i skupienie wewnętrzne, jakie towarzyszy pianistom przy zmaganiu się z materia-

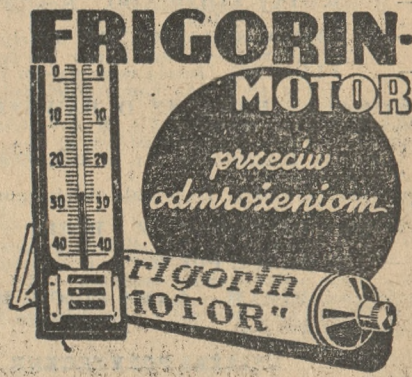

Artysta-pantoflarz przed mikrofonem:

„Od chwili, gdy kupilem żonę Philipsa, coraz częściej się zdarza, że ona mnie słucha”. ng 21 236

dźwiękowa, wytwarza niezawodnie pewien fluid, który promieniuje także na zewnątrz i oddziałuje silnie na wyobraźnię słuchacza. Jakże inaczej słucha się np. Campanelli Lisztą granej na zwykłym Bechsteinie, i na instrumencie Moora. Niejeden muzyczny szczegół wypadłby się nawet pięknie na dwuklawiaturowym fortepianie, ale zniknie równocześnie, całe napięcie sił kinetycznych, jakie wytwarza właśnie trudność techniczna, a tem samem i emocja muzyczna będzie mniejsza. Trzeba bowiem pamiętać, że na całość wrażenia składa się często obok sensu czysto muzycznego także trudność pianistyczna i nieraz niepodobna obu tych czynników od siebie oddzielić. Coprawda również gra na tym nowym instrumencie nie jest tak łatwą, jakby się zdawało, wymaga bowiem specjalnego podejścia i nasuwa pianistom nowe problemy. Bez kwestji jednak upraszcza technicznie znaczną część literatury, napisaną na fortepian zwykły. Nie wiadomo, jak zaprezentowałyby się Winifred Christie bez swoich dwóch klawiatur. W każdym razie muzycznie jej gra przedstawia się ciekawie, a osobliwie utwory Debussy'ego i Dohnany'ego, nabierają innych barw w świetle nowego instrumentu. Kto wie, czy wynalazek ten nie odda przyszłej pianistce znacznych usług. Z. SITOWSKI

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ng 21 756

W dniu 11 grudnia 1936 r., zasnął w Panu, po długich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., nasz ukończony brat, szwagier i wujek, w 49 roku życia, w Starogardzie, ś. p.

Czesław Hećka

Ekspozycja zwłok w Starogardzie ze Szpitala Sióstr Elżbietank odbędzie się w poniedziałek, dnia 14. bm. o godzinie 15,30 zaś pogrzeb i złożenie zwłok do grobowca rodzinnego w Ostrzeszowie nastąpi we wtorek, dnia 15. bm. o godzinie 15-tej.

Nazajutrz w środę rano odprawi się nabożeństwo żałobne w kościele parafjalnym w Ostrzeszowie. dg 3963

Starogard, Ostrzeszów, Poznań, Kępno, 12. 12. 1936. Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

W sobotę, 12 grudnia 1936 r., zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana matka, teściowa i babcia, ś. p.

Józefa Koprak

z domu Kowalska

w 72 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 15. bm. o godzinie 3 z kościoła szpitala garnizonowego (Waty Jana III) na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej.

ng 14 905

W ciężkim smutku pogratani córka, synowie, synowa i wnuceczek. Poznań, Klasztorna 5.

Prawdziwy

CHLEB LITEWSKI

tylko ze znakiem ochronnym firmy

Dr A. WANDER S. A.

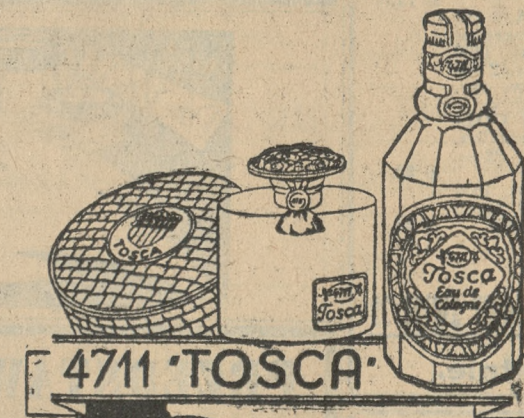
Osiedliłem się jako

ADWOKAT

A. MACHOLZ

Poznań, ul. Fr. Ratajezaka 15 — Pasaż Apollo — Telefon 50-67

zg 14906

4711 "TOSCA"

"4711" TOSCA

Perfumy-Woda kolońska-Puder Najbardziej pożądane kreacje, jednocząca w sobie harmonijnie wspaniałe zapach perfum „Tosca” 4711:

"4711"

OTO MOJA CYFRA

Czy to jako upominek, czy jako dowód sympatii — artykuły „4711” są zawsze najmilej widziane. Prawdziwą wodą kolońską „4711” o wspaniałym zapachu, cudownie świeża i zawsze jednakowej niedoścignionej jakości:

4711 Eau de Cologne

DROPSY ANYŻOWE NA SEZON ZIMOWY FABRYKA CUKROW St. Marecki, Poznań ng 19 418/19 sw. Wojciech 28,

Tapczan

dwie leśniczki, wkładki w 16zka, bardzo korzystnie na sprzedaż. Szwarc, Poznań, Fabryczna 29 podwórzu. zd 47 881

W. KRUK

ULICA 27 GRUDNIA 6

JUBILER

założony 1840

poleca

= zegarki szwajcarskie =

pierwszorzędnej jakości od najtańszych do najwykwintniejszych

Ng 20869

MILE UPOMINKI NA GWIAZDKĘ

nowości z ostatnich dwóch lat

DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Kolejność podług wieku od 6 do 13.

H. Rudowska, DZIECI PRACUJA , z 10 obr. Norblina, ręcznie kolorw. Książeczka do czytania i malowania	zł 1,20
Jan Marcin, KOPCIUSZEK , w dobie radia i samolotu z 18 ilustr. autora	zł 2,40
Jan Marcin, SPIĄCĄ KRÓLEWNA I LOTNIK , z 16 ilustr. autora	zł 2,—
A. Lubicz-Wolska, KOSMATE RACZKI , O siedmiu królowiach i królewiczach niedźwiedziach. z 10 ilustr. Horowicza	zł 3,50
A. Gawński, LOLEK GRENADIER , z czasów napoleońskich. z 11 kolor. obrazkami. opr.	zł 5,40
M. Buyno-Arcetowa, DZIECKO-MORZA , O dziwnej „syrence”, siwym uczonym, chacie rybackiej i Baltyku. z 46 rys. Romeykówny. Brosz. z 4,80, opr.	zł 5,60
M. Buyno-Arcetowa, ZIELONY SZALENIEC , Fascynujące opowiadanie o zielonym samochodzie. z 33 rys. Romeykówny. Brosz. z 4,—, opr.	zł 4,80
E. Porebski, SAMOCHÓD WYCHODZI Z FABRYKI , z 26 ilustr.	zł 1,80
M. Saryusz-Stokowska, CORAZ PRZEDZIEJ , Koleje, okręty, samochody, balony, samoloty, rakiety. z 35 ilustr.	zł 2,—
M. Saryusz-Stokowska, BIAŁE ZŁOTO , Nadzwyczaj ciekawa opowieść o bawelninie. z 16 tablic.	zł 2,40
Dr. F. Burdecki, TELEWIZJA , czyli jak człowiek nauczył się widzieć na odległość. z 20 ilustr.	zł 1,80
G. A. Mokrzycki, PRZESZŁOŚĆ, TERAZNIEJSZOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ LOTNICTWA , 119 rys. Brosz. z 1,20, opr.	zł 3,50

POWIEŚCI CIEKAWY

w pięknych kolorowych okładkach.

Lloyd C. Douglas, ZIELONY SYGNAŁ , Świetna powieść ze świata lekarsko-szpitalnego.	zł 6,40
Tom Gill, WAWOZ ŚMIERCI , Skarby w starożytnej świątyni Azteków sa powodem groźnych konfliktów	zł 4,50
Zane Grey, GRZMIĄCA GÓRA , Złoto, walka, obszernie o góry.	zł 4,50
— KANION WIELKICH DĘBÓW , Prześliczna powieść, tym razem współczesna	zł 4,50
— KWIAT COLORADO , Konflikt miłości z wściekłością	zł 4,50
— LEGIA STRACENCÓW , Dzielną dziewczyną zwycięża ambitnego bandytę.	zł 4,50
— PŁOMIEN , Dokoła wspaniałego konia rozpetuje się burza namietności ludzkich.	zł 4,50
J. I. Kraszewski, POWIEŚCI O DAWNYM OBYCZAJU , Chata za wsią, 3 t. z 4,—, Czarna Perleka 2 t. z 3,—, Komedjanci 4 t. z 6,—, Morituri 4 t. z 5,—, Resurrecturi 3 t. z 4,—, Złote jabłko 4 t. z 5,—.	
St. Łaskiewicz, SEPPY , Doskonała polska powieść lotnicza	zł 5,60
W. B. Mowery, DZIEWCZE Z BOZEJ ŁASKI , Groźna, zimna północ i gorące serce.	zł 4,50
— SERCE POŁNOCY , Londonowska Kanada w epoce samolotu.	zł 4,50
A. David-Neel, MIPAM — LAMA PIĘCIU MADROSCI , Porywająca powieść z prawdziwego życia tajemniczego Tybetu.	zł 7,20

KSIĄŻKI POŻYTECZNE

droższe na spłaty miesięczne.

M. Arcota, MAŁY SŁOWNIK JEZYKA POLSKIEGO objaśnia 19 000 wyrazów, 6 000 zwrotów. Wyd. ilustrowane z 12000 rys.	zł 15,—
E. Culbertson, BRYDZ-ROZGRYWKA , Nowe dzieło słynnego autora. Wykład jasny, wielka ilość przykładów. Brosz. z 9,50, opr.	zł 13,—
A. Szlagowski, HISTORIA Powszechna , Od czasów przedhistorycznych do dnia dzisiejszego, ze szczególnym uwzględnieniem dziejów Polski. 1400 stron, 250 map, tablic, ilustracji i wykresów. 2 tomy brosz. z 78,—, W pięknej wytlacz. barw. opr. z 96,—. Na raty.	
M. Waliński i J. Starzyński, DZIEJE SZTUKI POLSKIEJ , Architektura, rzeźba, malarstwo, grafika. 302 strony, 27 wkładek, 380 ilustr. Brosz. z 22,—. W ozd. opr.	zł 30,—
L. de Verdun Jacques, KURACJA ROŚLINNA , 1050 wypróbowanych rad w 150 chorobach. 359 stron tekstu, 120 rys., 46 tabl. ryc. kol. w artyst. opr.	zł 28,—

ng 21861
WARSAWA M. ARCT NOWY ŚWIAT 35
Ciekawe katalogi bezpłatnie.

Na Gwiazdkę

polecam wielki wybór

cukrów, czekolady, pierników

— ozdoby choinkowe — orzechy,

owoce południowe, kawa, herbata, kakao

J. Płoszyńska, skład cukrów

ul. 3-go Maja, narożnik Plac Nowomiejski 10 a

zg 14895

Maszynę do korkowania

maszynę do kapslowania, filtr Seitza

w bardzo dobrym stanie, oraz inne przybory do butelkowania win. za przystępną cenę ma na sprzedaż Płwnica przy Placu Wolności 14 a. ng 21 708

... upoja się śniegiem, wiatrem i słońcem. Jest jednak ostrożna i unika opierzchnięcia, pęknięcia skóry i odmrożeń, jak również nadmiernego opalenia twarzy i rąk, wcierając rano

CRÈME SIMON

nielegnujący

Wieczorem zaś, mając tańczyć przy świetle sztucznym, nie przerywa Pani tej świetnej kuracji, lecz nadaje cerze matowość i gładkość aksamitu, stosując

CRÈME SIMON MAT

upiększający

DWAJ SPRZYMIERZENCY PANI URODY

WINA

Do Najświętszej Ofiary

Pg 8868-47,42

16 pięknych gatunków

NYKA & POSŁUSZNY

Poznań, Wrocławska 33/34 — Telefon 11-94

Prawdziwa Radość

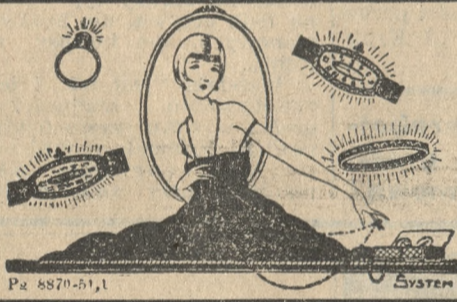
z UPOMINKU GWIAZDKOWEGO!

to Wytwórnia TOREBKA z firmy

S. ZYGADLEWICZ

POZNAŃ, 27 Grudnia 6, WARSZAWA, Nowy Świat 59

Od rewelacyjnie niskich cen odlicza się rabat Świąteczny w wysokości 10 % Ng 20815

Praktyczny i trwały podarek gwiazdkowy

przy wielkim wyborze i cenach przystępnych w składzie jubilersko zegarmistrzowskim

STEFAN HUBERT

Poznań, ŚW. MARCIN 45 Telefon 14-55

przy narożniku ul. Pierackiego.

WIECEJ NIŻ SIĘ MOZNA BYŁO SPODZIEWAĆ...
działają dla piękna cery, zawierające RAD i TOR
ożywcze dla tkanek skóry i upiększające

KREM I PUDER

THO-RADIA

w/g przepisów D-ra Alfreda CURIE

SOCIÉTÉ SECOR. PARIS

PRZEDSTAWICIELSTWA

na Polskę (ewtl. województwa zachodnie) przyjmie firma, istniejąca od kilkunastu lat, dobrze zaprowadzona w przemyśle górnośląskim. Zgłoszenia pod „CC 43” do Tow. Reklamy Międzynarodowej, Katowice, Pl. M. Piłsudskiego 11. Tg 2081

Wydzierżawimy

warsztaty, składnice z bocznicą kolej. oraz obszerne ubikacje biurowe z wjazdem ulic Strumykowa i Robocza oraz

Teren niezabudowany

2 tys. m² na garaże lub inne przedsiębiorstwo przy Rynku Wildeckim — od zaraz. Inform. Administracja Domów, G. Wilda 152, tel. 70-04. zg 14 903

H. SEDLACZEK

Spółka z ogr. odp.

TARNOWSKIE-GÓRY

Telefon 542-44

HURTOWNIA WIN-DESTYLACJA

I FABRYKA LIKIERÓW Pg 8574-71,154

IMPORT RUMU, ARAKU I KONIAKÓW

SPECJALNOŚĆ: STARY TARNOWICKI JUBILEUSZOWY

MEBLE solidne - piękne - tanie

W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE

Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134

Parkiet po cenach konkurencyjnych

ng 19 450

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty na przykład: n 2395. z 21 025. d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,45.

1. KAMIENICE

Teren

Łazarz 10.000 m², cena 15.000.—
Szwajcarska 14 — 4, 3—5.
zg 48 080

Willa

wolne czteropokojowe (tramwaju)
wpiata 3.500 rezta trzdziesięt-
letnia spłata. Dutkiewicz Chwa-
liszewo 70. Pz 8 874-58 217

Wille

nowa 2x3 pokoje, cena 18 000.—
tramwaj sprzedam. Zielke, Gór-
na Wilda 54, telefon 70-11.
zg 48 129

Kamienica luksusowa

centrum miasta Poznania, centralne ogrzewanie, duże składy handlowe, bez zadłużenia, czynsz podstawowy 50 000 złotych rocznie, lokatorowie dobrzy płatnicy. do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański zg 48 132

Kamienica

trzydziemta 2 składy ulica prywatna, bezpodatkowa, dochód 10.000 wpiata ca 80.000. Oferty Kurjer Pozn zg 48 160.

Parcele

bardzo korzystnie na sprzedaż. Górna Wilda 92. zg 47 981

Kamienice

sprzedam przy Marcini. dochód 3.600, cena 24.000, wpłaty 12.000 Gordon. 3 Maja 2 — 15 Poznań. zg 47 202

4. OSOBISTE

„Soplicowo”

Zakopane dawny Zarząd pensjonat I. kategorii — przyjmuję zamówienia na sezon. ng 21 771

Za

długi Alojzego Przybylskiego — ostatnio zamieszkałego Jackowski 19 nie odpowiadam. Józef Przybylski. zg 48 130/40

2. PIENIĄDZ

Wspólnika

lub współniczek 2—3 tysiącami do dobrze zaprowadzonej składnicy materiałów opałowych. Oferty Kurjer Pozn. zg 48 024.

Weksle

kupieckie krótkoterminowe dyskontuje. Oferty Kurjer Pozn. zg 48 128.

Kupca

branży kolonijalnej lub wodlinarskiej jako wspólnika poszukuje poważny kupiec w Hajnówce w Puszczy Białowieskiej celem aprocwizacji fabryk, tartaków i przemysłu leśnego. Obrót zlot. 250 000.— zapewniony. Żądany kapitał z 30 000.— Ewentualnych informacji udzieli łaskawie p. Stefan Czapski, właściciel firmy „Hatech”, ul. św. Marcina 65 Oferty pisemnie kierować Hajnówka Poczta restante pod „250 000”. zg 48 144

Wspólnika

z kapitałem 70.000, chrześcijańska do prowadzenia h-towni Państw. Monopolu Spirytusowego w Małopolisce Wschodniej, Złozoszenia, Biuro Dzienników, Lwów. Charakterystyczny 7 Monopolu Spirytusowy. zdg 48 157

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Uzdrowisko

św. Wincentego w Wisle (Śląsk Cieszyński), Siostry Miłosierdzia, wynajma na sezon zimowy pokoje wraz z utrzymaniem po cenach bardzo przystępnych. zdg 47 632

Krynica

„Małopolanka”, centrum, deptak, pełny komfort od 15 grudnia, ceny równorzędnych pensjonatów Piotrowska. zdg 46 628

Święta nad Morzem.

Polski Pensjonat „Wanda” — Sopot, Ernststrasse 7, telefon Gdańsk 511-15. Cały rok otwarty. Pokoje z pełnym utrzymaniem. Centralne ogrzewanie. Woda bieżąca ciepła i zimna w pokojach. Ceny umiarkowane. ng 21 211

6. OZENKI

Kawaler

lat 31, przemysłowiec, właściciel, bardzo dobrze prosperującego przedsiębiorstwa, dysponujący — 100 tys. złotych, poszukuje odpowiedniej żony. Oferty Kurjer Poznański dzg 3913

Która

panna, czy wdówka dopomóż uzyskać stałą pracę, 31 letniemu kawalerowi z prowincji, posiadającemu 500 gotówki, wzajemnie ożenek. Adres wskazuje Kurjer Poznański dzg 47 931

Panna

uczciwa, miła właśc. nieruchomości, wartości 25 000,— z pragnie poznać przyszłego, prawego charakteru pana na wyższym stanowisku w celu matrymonialnym. Wyczerpujące zeznania do Kurjera Pozn. zdg 48 143

7. SPRZEDAŻE

Plachty

njeprzemakalne impregnacja trzećmielna sprzedaje najtaniej. — Wejman Kościelna 17. zdg 39 132

Sprzedam

za gotówkę kamienice w Lesznie Rynek dwa składy, szereg mieszkań lokatorów płaca bardzo dogodną hipotekę długoterminową. — Możliwe także zamiana na role przy Lesznie Oferty Kurjer Poznański nr 21 347

Motory elektryczne

1/4, 1/2, 3 i 12 konny prądu stałego, 440 volt, 10 i 12 konny prąd zmienny 230/330 volt używane w dobrym stanie okazują się tanio sprzedam. Kupie okazują 15 do 20 konny prądu zmiennego. Józef Rytlewski, Świecie n./W., Pomorze. dzg 3 947

Fabryka mebli

poleca meble wszelkiego rodzaju Skład fabryczny Wrocławska 10 dzg 8757

Kolonjalke

butelkowa sprzedaż wódek, zaprowadzona z powodu stosunków rodzinnych sprzedam. Złozoszenia Kurjer Poznański, Gniezno 722. ng 21 421

Mleczarnia

parowa na wsi, większy obiekt zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Poznański dzg 47 879

Kolonjalke

mieszkaniami z powodu starości. Adres Kurjer Poznański dzg 47 906

Marchew

Jadalna karotka, uprawiana bez sztucznego nawozu, znakomita w smaku ma do oddania w każdej ilości, cena 2 zł, za 50 kg. dostawa w dom. Zamówienia tylko piśmienne. Nowy Młyn — poczta Poznań 14. zdg 47 893

Skład

kolonialno-spożywczy, mieszkaniem, od 15 lat w jednych re-kach, egzystencja zapewniona. — Sierant, Smigiel. zdg 47 932

Cooker-Spaniele

czysta rasa z rodowodem czarnobiałe, 4 miesięczne szcuki. Ulica Przemysłowa 11, telefon 63-02 zdg 47 860

1 000 samochodów

rozbranych używanych części, podwozia mleczarskie, opony najtaniej w firmie Autoskład, Poznań, Dąbrowskiego 89, telefon 46-74, dzg 3159 60

Kto

swoje zdrowie szanuje, ten u Kunerta bombosze kupuje. Specjalna fabryka domowych pantofli, wielki wybór, ceny fabryczne poleca Poznańska Fabryka Obuwia domowego R. Kunert i Ska, Woźna 12. Pg 8599-44,17

Sprzedam

Marchew jadalna, Brukiew, Buraki, Petruszka, Selere, Simsch, Łowecin, poczta Szwarczdz. zdg 47 994-5

Pianino

Chwaliszewo 71 Penczer. zdg 48 047

Kilka

używanych pianin sprzedaje tanio i na dogodnych warunkach R. Sommerfeld, Poznań 27 Grudnia 15. ng 21 772

Kolonjalke

zaprowadzona pewna egzystencja narożnik sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 48 137.

Fortepian

„Feurich”.

Salon

Ludwik XIV, korzystnie. Grotzgera 14 — 5. zdg 48 028

Pianino

„Ecke” krzyżowe, 3 Maja 3a — m. 13, parter. zdg 47 957

Futro

używane 100 zł, radio Philipsa na prad stały 250 zł. Wodna 6, m. 1. zdg 48 154

Smoking

jak nowy, wysoka figura, tani krawcy, Ratajczaka 12. zdg 48 124

Zakład

fryzjerski tani sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 027.

Perski

mostek św. Marcin 68 — 23. zdg 48 022

Rower

meski nowy św. Marcin 68 — 23 zdg 48 021

Udzielam do gwiazdki na futerka płaszczyki, paltocki 10% opustul S. Święcicki ul. Nowa 8 — Bazar. dzg 3 965

Frak

na jedwabiu jak nowy. Młyńska 4 — 1. zdg 48 165

Świetny

interes dla reemigrantów, skłaj kolonialny, powód choroby odstąpię. Złozoszenia Hado, Kramarska 8 — 4. zdg 48 141

Urządzenie

tartaku i cegielni w całości lub pojedynczo sprzedam Jan Dynel, Czestochowa, ul. Huculska 62/64. ng 21 775

Zegarek

złoty meski. Adres Kurjer Poznański dzg 47 964

Futro

(sussy) prawie nowe tani sprzedam. Mielżyńskiego 28 — 3. zdg 48 007

Piec

przenośny, kaflowy. Kochanowskiego 17 — 6. zdg 48 060

Motor

6 KM, prad stały A.E.G. H. N. 600 Volt 440 Amp, 11,8 obrotów 1450 min. w dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Tel. 37-26, wzgl. oferty Kurjer Poznański zdg 48 056

Singera

damska (okrągłe) Kochanowskiego 17 — 6. zdg 48 053

Blüthner

krótkie skrzydło pianina - fisharmonje okazują zamiany. Marcina 22, podwórze. zdg 47 998

Pianino

400 zł. Marcina 22, podwórze. zdg 47 999

11. KUPNA

Srebro

złoto, brylanty, kwity lombardowe, wszelkie starożytności kupuje „Lamus”. Strzelecka 1. Pg 8756-58,224

Srebro

złoto, brylanty kupuje Kruk, 27 Grudnia 6. Ng 18 631

Kupię

za gotówkę kocioł Kornwalijski lub Lancaster 40—50 m² ciśnienie 0,5 Atmosfery, możliwe palić na miał. Oferty Kurjer Poznański dzg 47 865

Brylantowe

kolczyki i pierścionek kupie okazują. Oferty Kurjer Poznański zdg 47 864

Beczki

drewniane dobre kupuje Hated. Marcina 65. zdg 47 857

Krzesła

flamandzkie, 6 sztuk pokoju stol. kupie. Oferty Kurjer Poznański dzg 47 398

Kuchnię

okazują kupie. Oferty Kurjer Poznański dzg 47 976

Biżuterje

używane złoto, srebro, kwity lombardowe kupie. Wielka 18 — 18. zdg 48 133

Lamuzynę

do Fiata 6 osobowo reflektory kupie. Wielka 12 m. 8. zdg 48 003

12. DO WYNAJĘCIA

4

pokoje mieszkanie komfort styczna z garażem — bez. Złozoszenia Mikołajewski, Ratajczaka 33, telef. 54-67. zdg 47 847

3 pokoje

65. — kuchnia, łazienka, i pr. Górczyn, pl. Zbawiciela 4 przy kościele. zdg 47 878

2

pokoje kuchnia, parter, słoneczne, nowym domu zł. 50. — Słowackiego 32, m. 4. zdg 47 889

Dwupokojowe

obszerne kuchnia, przedpokojem, spiżarnia, balkonem, nowej willi okolica podmiejska zdrowa, emerytom, urzędnikom tani. Złozoszenia Kurjer Poznański zdg 47 929

Dwa

próżne, używaniem kuchni, starszej wdowy, bezdzietnej. Wierzejście 29 — 7. zdg 47 934

Dwupokojowe

Hetmańska 1 — bezpodatkowe.

Trzypokojowe

Focha 126 — bezpodatkowe. — Zrę. Mielżyńskiego 23 — 12 od 9—14. zdg 48 048

Czteropokojowe

elocenne, obszerne, komfortowe wynajmie gospodarz. Oglądać do jedenastej, — od drugiej. Chelmońskiego 10. zdg 47 006

Pokój

wejście z klatki Debiec, Wiśniowa 73. zdg 48 146

Czteropokojowe

słoneczne z wygodami. Focha 68, m. 5. zdg 48 145

Pokój

i kuchnia z meblami. Kolejowa 32. zdg 48 123

Mieszkanie

trzypokojowe, komfortowe i dwupokojowe zaraz wydzierżawi właściciel. Złozoszenia Bobowski. — Aleja Hetmańska 2a. zdg 48 119

3

komfort Matejki wekaże Świercz Zupańskiego 18. zdg 48 163

Czteropokojowe

komfortowe bezpodatkowe. I lub II piętro. Focha 123. Właściciel Lodowa 1 m. 4. zdg 48 162

Pokój

1—2 osobom zaraz. Winogrody 93 Szeląg gospodarz. zdg 48 005

Czteropokojowe

komfortowe, III piętro. Górna Wilda 48 — 5a. zdg 48 097

13. SZUKA MIESZK.

Mieszkania

pokój i kuchnia, pewny płatnik, od 1. 1. 1937. Oferty Kurjer Poznański dzg 47 021

Pokoju

od gospodarza zaraz kolejarz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 895

Wielkie

wynagrodzenie, kto da grafologowi 1 lub 2 pokoje umeblowane w centrum. Oferty spieszenie do Kurjera Poznańskiego zdg 48 155

Dwupokojowego

jednopokojowego, śródmieście — czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański dzg 48 085

Dwupokojowego

z kuchnią i łazienką, tylko komfortowe, najchętniej śródmieście szuka inżynier. Oferty Kurjer Poznański dzg 48 106

Pokoju

lub pokoju kuchnia poszukuje od gospodarza. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 996

15. POFOJE UMEBL.

Pokój

1—2 panów. Grobla 1a, m. 4. zdg 47 203

Czysty

słoneczny, łazienka, centralne panom na stanowisku. Oglądać 10—1 od 4—6. Mickiewicza 21/5, m. 6. zdg 47 903

Jackowskiego

29. — 8. od 1. 1. zdg 47 904

Kwiatowa

7 — 10. zdg 47 902

Dworcu

jedno-dwuosobowy. Focha 27, m. 9. zdg 47 907

Dwom

paniom (panom) inteligentnym tani. Rybaki 20 — 10. zdg 47 888

1—2

osobowy od zaraz. Matejki 4—9. zdg 47 927

Szymańskiego

9—7. zdg 47 922

Półwiejska

33, m. 8. zdg 47 921

Pokój

klatki schodowej. Szamarzewskiego 12, m. 3. zdg 47 920

Śniadeckich

24, m. 3. zdg 47 940

Śniadeckich

21 — 5. zdg 47 938

Skarbowska

1—5 urzędnikom, utrzymaniem. zdg 47 937

Elegancki

Prusa 17 — 3. zdg 47 939

Pokój

tanio. Poznańska 20 — 2. zdg 47 936

Wrocławska

36 — 7. zdg 47 935

Pokoik

także przyjezdny. Kreta 4, II. prawo. zdg 47 317

Panu

solidnym wynajmie pokój czysty, słoneczny. Poznań, Zielona 2 m. 9. zdg 47 984-5

Dwuosobowy

elektryczność Półwiejska 38a m. 8 zdg 48 044

2 pokoje

na bieżąco poważnym reflektantowi centrum Podgórna 2/3 m. 4. zdg 49 034

12.—

panu wspaniałym, elektryczność. — Ogrodowa 15, mieszka 14. zdg 47 606

Panu

elektryczność Strzelecka 29 — 9. zdg 48 031

Pokój

do wynajęcia Pierackiego 77 — 10. zdg 48 030

Przyjezdny

Półwiejska 30 — 7. zdg 47 926

Działyńskich

3. m. 2. Miły ciepły, kulturalnej pani. zdg 47 960

Ratajczaka

20 — 6. zdg 47 956

Mickiewicza

3. m. 6. komfortowy, dwa lub jednoosobowy. zdg 47 953

Dwuosobowy

Mostowa 4 — 4. zdg 47 950

Dwóch

Łakowa 14 — 7. zdg 47 949

Niekrepujący

przyjezdny. Ratajczaka 11a — m. 112. zdg 48 153

Młyńska

3 — 8. jedno-dwuosobowy, ładny utrzymaniem, centralne. zdg 48 150

Ratajczaka

11a — 110 zaraz. zdg 48 149

Słowackiego

25 — 12. zdg 48 148

Gabinet - sypialnia

frontowe, centralne. Matejki 58, m. 9. zdg 48 147

Mały

ogrzewanie, przechodnie. Młyńska 3, m. 11. zdg 48 123

Pokoik

ul. Polna 3, m. 8. zdg 48 125

Dwuosobowy

jedno (utrzymaniem) Półwiejska 2 — 6. zdg 48 122

Pocztowa

29, m. 11, czysty, elektryczność, łazienka. zdg 48 084

Kaponiera

Bukowska 9 — 1. zdg 48 082

N

Praktyczne podarki gwiazdkowe

w wielkim wyborze po znanych niskich cenach poleca

Stanisław SCHULZ

Magazyn artykułów krótkich i galanteryjnych
Poznań, Stary Rynek 80/82
Pg 8753-49,95

Biura

jasne, nowoczesne, najlepsze położenie, do wynajęcia. B. Schultz Magazyn futer, Poznań, ul. Pierackiego 16. ng 21 757

Skład

z mieszkaniem Focha 123. Właściciel Lodowa 1 m. 4. 48 161

18 DZIERŻAWY

Rzeźnictwo

na prowincji z całkowitem urządzeniem do wydzierżawienia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 970

21. LICYTACJE

Lokal Licytacji

Brunona Trzeczaka Stary Rynek 46/47 sprzedaje z różnych likwidacji kompl. swiadalnie jadalnie salony oraz kanapy, leżanki, dywany perskie i krajowe, Elektrofony pianina, skrzypce, obrazy, lustra, pojedyncze meble, (drobne praktyczne przedmioty na podarki) urządzenia składowe, szafy żelazne piece żelazne do ogrzewania i gotowania itp.

Lokal otwarty

codzień 8-18-tej. Pg 8 872-51.3

Zabawki

Aquila,

Sw. Marcin 61, Pl. Wolności 9 sa najmlodszy przyjacielmi dzieci i srodkiem wychowawczym. Najpiekniejsze

Lalki

Zabawki

mechaniczne — Zajęcia — Gry — Budownictwa — Niebawmy wybor! — Hurt! — Detail ng 21 266

TEATRY

Poznań, poniedziałek, 14. 12.

TEATR POLSKI: Poniedziałek, 14. 12. „Podwójna buchalterja”.

Wtorek, 15. 12. „Podwójna buchalterja”.

TEATR WIELKI (Opera): Poniedziałek, 14. 12. Teatr nieczynny.

Środa, 16. 12. „Kwiat Hawaju”.

Czwartek, 17. 12. „Zamaryle oczy”.

TEATR WIELKI = KONCERTY SYMFONICZNE: Wtorek, 15. 12. V. koncert symfoniczny. Dyrygent: Dr. Zygmunt Latoszewski, solista: Zygmunt Lisicki — fortepian.

KINA

Poznań, poniedziałek, 14. 12.

APOLLO: „Barbara Radziwiłłówna”.

CORSO: „Powrót Frankenstein”.

GLORIA: „Dzisiejsze Czasy”.

GWIAZDA: „Pieniądz”.

OŚWIATOWE T. C. L.: „Burza nad światem”.

METROPOLIS: „Barbara Radziwiłłówna”.

RENAISSANCE: „Piekielny Wawóz”.

SLONCE: „2 dni w raju”.

SFINKS: „Poznali się w Monte Carlo”.

SWIT: Film papieski „Papież Pius XI przemawia do Ciebie”.

TECZA-Lazarz: „Mały marynarz”.

TECZA-Wilda: „Dziewczę z obłoków”.

WILSONA: „Czerwony Wóz”.

Posługaczka

poszukuje posługi od 15 praniem, najchętniej Jeżyce lub Łazarz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 925

Posługaczka

szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 107

Posługi

cośkolwiek gotowaniem poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 979

Posługi

poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 961

Szukam

posługi od zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 006

Posługi

poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 087

Posługaczka

przedpołudnia, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 086

b) Inni

Ogrodnik-bartnik

handlowiec kawaler dzielnicy fachowiec, poszukuje posady. W. Szymaniak, Czarnków, Wielka 36. zdg 47 659

Drogerzysta

dplomowany z egzaminem fotograficznym, lat 26, dobry dekorator szuka posady. Polecenie pierwszorzędne. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 853

Ogrodnik

poszukuje posady żonatego lub samotnego w majątku, fabryce. Zna oranżerie, inspektor, park, warzywnictwo, pszczelnictwo — szuka posady zaraz, 1. 1. lub 1. 2. Franciszek Krzeminski, Wielowieś, poczta Pakość, powiat Mogilno. zdg 47 351

Energiczna

inteligentna, wiek średni, obejmie filje kaucja 2 tysiące złotych przyjmie przedstawicielstwo prace biurowa czy propagandowa. Grudziadz, poste-restante „Samodzielna”. ng 21 677

200—500 zł

kaucji za jakakolwiek prace stała od 1. 1. 1936. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 47 873

Hasło świąteczne:

Staropolskie likiery

PODKOMORZANKA ZAGŁOBA - ŻUPAN

B. KASPROWICZA z Gniezna

Sprzedaj butelkowa w POZNANIU, ulica Bronisława Pierackiego 10, telefon 24-27.

Panienska

do ekspedycji w piekarni i do obsługi gości w kawiarni-cukierni poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 116

Rządca

gospodarczy, z dłuższą praktyką wzorowych gospodarstw lat 34, poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 168.

Kuśnierka

z dłuższą praktyką poleca się w domu i poza dom, szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 47 975

Kuśnierz

wykonuje tanio, elegancko, poszukuje posady w domu i poza dom, również na wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 105

27. WOLNE MIEJSCA

20,—

złoty dziennie zarobi każdy. — „Pomoc”. Lwów 15. Cerkiewna ng 21 262

Bona - wychowawczyni na wieś 2 dzieci, 5, 7 lat i 1. 37. Zgłoszenia odpisami świadectw, referencjami Kurjer Pozn. zdg 46 753

Apteka

poszukuje od 20. 12 do 20. 1. 37 roku zastępcy. Wieleń n. Not. ng 21 724

Dziewczyna

młodsza do prac domowych z praniem. Zgłoszenia 15. 12. Ratajczaka 39, m. 5. zdg 47 863

Ekspedjentka

z branży obuwia biegła. Adres Kurjer Pozn. zdg 47 862

Inteligentna

wychowawczyni do 2-3 chłopców 5 i 8 lat ewentualnie z niemieckim lub angielskim potrzebna. — Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. zdg 48 094

Panienska

do dzieci z szyciem potrzebna. Handke Pl. Sw. Krzyżski 4 zdg 48 009

Ekspedjentka

miła wymowna potrzebna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 032.

Dochodząca

Ratajczaka 26 — 6. zdg 47 954

Apteka

małomiejska poszukuje magistra (język niem.) Oferty z podaniem ref. i pensji przy wolnym utrzymaniu pod dg 3964 do Kurjera Pozn. zdg 48 113

Poszukuje

pierwszorzędnej kucharki, najchętniej kuchni warszawskiej. Zgłoszenia odpisami świadectw, wymagania do Kurjera Pozn. zdg 48 113

Fryzjerka

dzielnia Dąbrowskiego 5a. zdg 48 079

Odsprzedawców

na zabawki mechaniczne poszukuje Wielkopolska Wytwórnia Zabawek — Piekary 22/23. zdg 47 841

Służąca

młodsza, inteligentna z dobrej rodziny na wkrótce uczciwa, do samotnego z 4-letnią córeczką, z samodzielnym gotowaniem, praniem i prasowaniem sztywnej bielizny, może się zgłosić od zaraz. Mylna 26, m. 1. zdg 48 064

Ekspedjent

branży art. męskich potrzebny na czas przedświąteczny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 019.

Panie

handlowe uzdolnione.

wymowne

i zdecydowane, przyjmie poważną Służką do stałej pracy akwizycyjnej. Panie powyżej lat 25 bez względu na stan i dotychczasowe zajęcia zostaną wysłuchane. Zgłoszenia „Par”. Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 517. Pg 8 875-51.7

Robotnik

kawaler, rowerem gwarancja 100 złotych oraz

ksługowa

na rodziny potrzebni. Mostowa 24 m. 2. zdg 48 174

Lekarki

dentystki lub udr. dentystki poszukuje udr. dentysta celem współpracy w Poznaniu. Ożenek możliwy. Łask. zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 48 169

Technik

dentystyczny tylko pierwszorzędna samodzielna siła, potrzebny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 170.

Gospodyni

kucharka w młodszym wieku poszukiwana. Oferty podaniem wieku do Kurjera Pozn. zdg 47 963

Radjoodbiorniki

najważniejszych fabryk, wszelkich typów, długoterminowe spłaty, gotówka taniej

sprzęt radjowy

wielkim wyborze stale na składzie

Kazimierz Matuszak,

Poznań, Pierackiego 16, telefon 30-67. Pokaz aparatów bez obowiązku kupna. ng 17 809

Bank Ludowy

w Ostrzeszowie

Spółdz. zap. z nieogr. odpow. poszukuje z dniem 1. 1. 37 r. I członka zarządu z kaucja Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw, referencjami i zapodańiem wymaganej pensji nadszłać się skierować do V. Prezesa Rady Nadzorczej p. Andrzeja Konarskiego, Ostrzeszów, ul. Marsz. Piłsudskiego 20. dz 3 962

Służąca

do wszystkiego od zaraz Kulczyńska Dąbrowskiego 79 rodz. 9—11 zdg 48 092

Ekspedjentka

dzielnia, Strzelecka 26, rzeźnictwo zdg 48 066

Dziewczyna

kochająca dzieci, uczciwa, sumienna z gotowaniem do wszystkiego potrzebna od 15.12. 36. — Marsz. Pocha 159 zdg 47 978

Służąca

do wszystkich prac potrzebna. — Restauracja Poczta 31. zdg 48 036-7

Dziewczyna

z gotowaniem do wszystkiego — raz Półwiejska 4 m. 3. zdg 48 010

Fryzjer

Masztalarska 7 a. zdg 48 004

Biuralistka

samodzielna z znajomością księgowości amerykańskiej, pisania na maszynie, potrzebna od zaraz Oferty Kurjer Pozn. zdg 48 057

Pomocnik

krawiecki potrzebny. Andrzejewski, Łazarski Rynek nr. 2. zdg 48 050

Haftciarki

potrzebne i swetry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 47 983

Służąca

potrzebna zaraz. Wawrzyniaka 33, m. 7. zdg 47 982

29. ROZRYWKA

Radio - odbiorniki

Kosmos, Telefunken, Capello i innych czołowych firm na bardzo dogodnie spłaty do 15 miesięcy. Przyjmujemy Pożyczki Państwowe na wpłatę.

„Fonoradjo”

właśc. Jerzy Mieloch, Poznań, Al. Marsz. Piłsudskiego 7. Propseki wysłała się na żądanie. zdg 46 835

12 złotych

miesięcznie wystarczy na kupno u nas

radio-

aparatu

Na wpłatę wystarczy już zł

15,—

lub Pożyczka Państwowa. Bateriajny odbiorniki najtaniej. Wyimiana aparatów.

Radiomechanika

Poznań, św. Marcin 27 w podwórzu. prawo. telefon 12-38 Pg 8836-58,230

„Poznali się

w Monte Carlo”

Niedowlalnie do wtorku. Kinoteatr „Sfinks”. zdg 47 923

Kino Oświatowe TCL.

Dziś najpotężniejszy, najautentyczniejszy film światowej produkcji „Burza nad światem” — oraz almanach filmowy Foxa. Ng 20 875-6

Kinoteatr

„Gwiazda”

Od wtorku 15. bm. największe widowisko filmowe od 2000 lat.

Ostatnie dni Pompei

Zmierzył pogaństwa. Triumf chrześcijaństwa. w roli głównej Preston Foster — John Wood — Dorothy Wilson. zdg 47 955

Kino

Renaissance

„Nadzwyczajna Sensacja”

Buck Jones

w filmie

„Piekielny wawóz”.

Pg 8 873-51.6

Kino Corso

Eskimo. zdg 48 012

„Kapelusz”

modnie przeformatowany odświeżony, zastąpi nowy. Tanie kapelusze na składzie. Wytwórnia kapeluszy męskich, damskich. 27-go Grudnia 2. podwórze. zdg 44 482

Humor zagraniczny

W poszukiwaniu żony.

— W piśmie matrymonjalnym umieściłem ogłoszenie. Dostałem kilka ofert.

— Czy są ciekawe?

— Nie, Prawie wszystkie jednakowe. Zaczynają się od słów: Szuka pan żony? Weź sobie moja.

(x)

Na gwiazdkę polecamy

piękną biżuterię brylantową

Złote wyroby — Srebra — Platery — Zegarki — Zegary

W. SZULC w Poznaniu, Pl. Wolności 5

zakład jubilersko - złotniczy i zegarmistrzowski zał. w r. 1873

Tłumaczenia

przetłumaczenia maszyna angielskie francuskie niemieckie handlowe dokumenty prace magistrackie. Przystała Spandowska Marcinkowskiego 24 — 31. zdg 48 138

Kursy

Handlowe

Sawickiego

Dypl. W. S. H. Kantaka 7. telefon 49-68. Kurs 4 stycznia. dg 3960-1

Kursy Handlowe

Skarbowa 11 — 4 stycznia. zdg 48 016

Kursy pisanie na

maszynach